

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 228

Poznań, sobota dnia 21 maja 1932

Rok XXVII

Przed burzliwym latem

W rozwoju wypadków międzynarodowych nastąpiła niewątpliwie pewna przerwa, wywołana zmianą rządu we Francji. Zmiana ta się przeciąga. Pod względem formalnym do 1 czerwca istnieje w parlamencie francuskim większość, której przywódcą jest p. Tardieu. Dopiero w pierwszych dniach czerwca ukonstytuuje się nowa izba i wówczas prezydent Lebrun będzie mógł powołać nowy rząd francuski. Jeżeli jednak p. Tardieu, choć podał się do dymisji, dalej załatwia sprawy bieżące, to fakt ten wywołany jest nie tylko względami formalnymi, ale przede wszystkim pewnym zakłopotaniem nowego przywódcy większości, p. Herriota.

Przed partją jego stanęło zagadnienie: iść albo z socjalistami, albo z centrum. I, zdaje się, że zarówno p. Herriot, jak i sami socjaliści nie pragną zbyt podzielenia się odpowiedzialnością za rządy. Socjaliści wolą pozostać w opozycji i dlatego też stawiają już obecnie bardzo ciężkie warunki gospodarcze i polityczne (radikalne zmniejszenie wojska, upaństwowienie kolei, rozszerzenie ubezpieczeń społecznych) w tej nadziei, że warunki te przez radykałów przyjęte nie będą. P. Herriot, który pamięta, jak był terrorizowany przez socjalistów w okresie współpracy z nimi w latach 1924 do 1925, wolałby, zdaje się, porozumieć się z centrum i w tym kierunku obecnie prowadzi grę, deklarując np. solidarność z podstawami dotychczasowej polityki zagranicznej p. Tardieu. Narazie wszakże zwycięskie ugrupowania we Francji obserwują się, kombinują, badają teren i nastawiają swoją politykę na nowe tory. A na to potrzeba trochę czasu. I dlatego p. Tardieu wciąż jeszcze tymczasowo rządzi Francją.

Premjer francuski zaznacza wszakże, że załatwia tylko sprawy bieżące i że nie podejmuje żadnych inicjatyw zasadniczych. Odbija się to przede wszystkim na konferencji rozbrojeniowej, która całkowicie utknęła. W Genewie pracują komisje techniczne, które wiodą akademickie spory na temat, jakie rodzaje broni są ofensywne, a jakie defensywne. Pesymiści twierdzą, że konferencja rozbrojeniowa zblżyby najlepiej, gdyby odroczyła się do późnej jesieni. Nowy rząd francuski powstanie około 10 czerwca, 16 czerwca rozpoczyna się konferencja lożańska, w czasie której obrady rozbrojenia nie będą mogły w praktyce się toczyć, w ciągu lipca i sierpnia będą wakacje, następnie we wrześniu Zgromadzenie Ligi Narodów, a w październiku prawdopodobnie dalszy ciąg konferencji lożańskiej, tak, że na wznowienie obrad rozbrojeniowych byłoby dopiero czas w listopadzie.

Obecnie cała uwaga skoncentrowana jest na konferencji lożańskiej. Tam przygotowuje się główny atak niemiecki na przepisy traktatu wersalskiego, narazie w dziedzinie reparacyjnej, od których Niemcy chcą być obecnie całkowicie zwolnione. Szykuje się tam nowy wielki atak na Francję. Francja tymczasem nie odstąpiła od tezy, że mogłaby poczynić ulgi Niemcom tylko w stosunku do ulg, jakie sama otrzymała ze strony Stanów Zjednoczonych przy spłacie swoich długów. Tymczasem w Ameryce ani słyszeć nie chcą o rewizji zobowiązań dłużniczych zwłaszcza, że zbliża się termin wyborów prezydenta Stanów Zjednoczonych i żaden kandydat nie ośmielił się stanąć przed wyborcami z propozycją zlikwidowania długów wojennych.

Jak sobie z tym impasem poradzi konferencja lożańska, trudno przewidzieć. Wobec tego jednak, że główne płatności dłużnicze i reparacyjne przypadają na 15 grudnia, być może, że politycy, zebrani nad Łemnem, znajdą,

Sprawa wygaśnięcia traktatu polsko-francuskiego nie istnieje

Jasne i stanowcze oświadczenie „Tempsa”, zblżonego do rządu francuskiego

Prasa niemiecka nietylko z radością zanotowała likwidację misji wojskowej francusko - polskiej, zaznaczając, że stosunek do niej min. Piłsudskiego był zawsze dość chłodny, ale wysnuła z faktu likwidacji misji, a zarazem z wyniku wyborów francuskich wnioski, jakoby zanościło się na likwidację polsko - francuskiego przymierza. Wnioskowi temu, jako zupełnie bezprzedmiotowemu, przeciwstawił się zblżony do rządu francuskiego „Temps” w artykule p. t. „Niemcy a Polska”, o którym zamieściliśmy wczoraj depeszę P. A. T.-a. Ponieważ jednakowoż depesza ta nie mówiła o politycznie najważniejszym, końcowym ustępie artykułu, przeło ustęp ten podajemy poniżej w dosłownym brzmieniu:

„Jest np. zupełnie dziwne, że pisma niemieckie, szczególnie „Berl. Tageblatt”, sądziły, iż mogą z naszych wyborów parlamentarnych wybić kapitał na rzecz insynuacji, że traktat francusko - polski mógłby być zakwestjonowany w terminie jego wygaśnięcia, za który ogłaszają 15 września. Sprawa wygaśnięcia traktatu nie ist-

nieje nawet i niema w tem wszystkim nic innego, jak usiłowanie wykonania podstępnej manewru w celu zaalarmowania opinii polskiej, gdy równocześnie kontynuuje się systematyczne podleganie opinii niemieckiej. Traktaty i umowy istnieją nadal w pierwotnej swej sile, tak samo, jak zobowiązania, wynikające z paktu Ligi Narodów. Z nią to miałyby Niemcy do czynienia, gdyby zaryzykowały awanturę grubą, pełną konsekwencji. Tego hazardu Niemcy nie popełnią i będą usiłowały urzeczywistnić swe „cele” drogami okroźnymi. Będzie zależało od stanowczości mocarstw, które podpisały traktaty, żeby Niemcy ostatecznie zbankrutowały ze swoją polityką rewizji i burzenia tego, co ustanowione zostało w wyniku zwycięstwa aljantów.

„Temps” w okresie nieszczęsnej polityki Brianda nie pisał tak jasno i stanowczo. Oświadczenie jego jest tem donioślejsze, że następuje już po wyborach, w których zwyciężyła lewica francuska.

Prasa francuska i Poincaré o niebezpieczeństwie niemieckim

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.) — „L'Homme Libre” występ. bardzo stanowczo przeciwko przygotow. w Niemczech zamachowi zbrojnemu na Pomorze. W końcowym ustępie pisze: Niemcy istotnie przygotowują zamach na t. zw. „korytarz polski”. Posiadamy w tej sprawie zupełnie pewne wiadomości, w dodatku znane sferom wyższym.

W „Journal des Debats” Bernus, analizując pamiętniki Stresemanna, bardzo surowo ocenia politykę Brianda i wprost rozpacza z powodu nieznanego jeszcze w dziejach osłupienia Francji.

W związku z temiż pamiętnikami Stresemanna, Poincaré pisze w „L'Illustration”:

„Ktokolwiek czytał Stresemanna, nie uczyni mu wyrzutu, wypełnił on bowiem z wielką zręcznością to, co uważał za swój obowiązek państwowy. Nikt nie może mieć o to pretensji do niego. Lecz myślą się ci Francuzi, którzy go uważali za swego przyjaciela. Ani w sprawie Alzacji i Lotaryngii, ani w sprawie „korytarza” gdańskiego,

czy to też roli Niemców w Lidze Narodów, nie uczynił on najdrobniejszego ustępstwa dla Francji. Nie odznaczał się on wprawdzie gwałtownością nacjonalistów niemieckich, nie postępował na wzór Hitlera i nie przemawiał jak Hitler, lecz dowiódł, że Niemcy, nawet najbardziej umiarkowani i rozsądnie myślący, w gruncie rzeczy podobni są do innych.

Francja nie powinna robić sobie żadnych złudzeń co do uczuć Niemców. Należy czytać pamiętniki Stresemanna, które każą nam mieć oczy szeroko otwarte.”

„Temps” помещa znamienny artykuł Dormessa, podający miazdzącą krytykę dyplomacji Brueninga, opartą na szerzeniu świadomych kłamstw i planowem prowokowaniu sąsiadów.

Wreszcie w „Echo de Paris” Pertinax wylicza wszystkie zbrodnicze procedery polityki niemieckiej, oczyszczając systematycznie teren przed przystąpieniem do zaatakowania granic wschodnich. (w)

Narodowym austriackim wynoszą 213 milj. szylingów, z tego 190 milj. szyl. pochodzą z pożyczki Banku Angielskiego, natomiast Austria w najbliższych tygodniach musi wypłacić 70 milj. szyl. w dewizach. Rząd austriacki domaga się nowej pożyczki 200 milj. szyl. Ale nikt nie chce tej pożyczki udzielić.

Sprawa austriacka wznawia problem państw naddunajskich. I to zagadnienie ma być poruszone w Lozanie. Projekt p. Tardieu, jak wiadomo, nie mógł być zrealizowany, a obecnie po jego dymisji wogóle przestaje być w tej formie aktualny. Co się więc stanie? Czy z tej sytuacji znowu nie będą chciały skorzystać Niemcy?

Obradująca niedawno w Belgradzie konferencja Małej Ententy zajmowała się oczywiście przede wszystkim tą kwestją. Ale i ona nie doszła do konkretnego rezultatu. Konferencja belgradzka stwierdziła polityczną solidarność trzech państw Małej Koalicji, ale

jednocześnie nie dało się tam uniknąć stwierdzenia gospodarczych rozbieżności między temi krajami. Interesy uprzemysłowionej Czechosłowacji są inne, niż interesy rolniczej Jugosławii, a zwłaszcza rolniczej Rumunii, która usiłuje sprzedać swoje zboże w Niemczech, wciągana zresztą umiejętnie w kombinacje gospodarcze przez rząd Rzeszy. W rezultacie konferencja belgradzka doszła do wniosku, że państwa Małej Koalicji nie wystąpią narazie z żadną inicjatywą w sprawie rozwiązania zagadnienia naddunajskiego. A więc i tu jest impas.

Z tych najrozmaitszych impasów chce korzystać polityka niemiecka, niezwykle w ostatnich czasach czynna, pomysłowa i agresywna. Odczuwamy to na własnej skórze. Nie ulega zatem wątpliwości, że po obecnej chwilowej bierności, wejdziemy w okres bardzo poważnych, a może decydujących rozstrzygnięć politycznych. Lato 1932 r. zapowiada się równie burzliwe, jak lato 1931 r. Czy dyplomacja polska na ten okres aktywności jest przygotowana?

Polska Agencja Telegraf. — prostuje....

Kierownik oddziału poznańskiego P. A. T. przysłał nam następujące — sprostowanie:

„Nie jest zgodny z prawdą ustęp artykułu wstępnego w numerze 226 „Kurjera Pozn.” z 20 maja b. r. p. t. „Wymowne fakty”, jakoby szczegóły, zawarte w sprawozdaniu oddziału P. A. T. w Poznaniu o pobycie p. ministra W. R. i O. P. Jędrzejewicza w Poznaniu otrzymała P. A. T. z bezpośredniego otoczenia p. ministra względnie od kompetentnej miejscowej władzy państwowej, w tym wypadku od województwa, informacje te bowiem zebrał oddział P. A. T. drogą własnego reportażu.

„Nie jest również zgodny z prawdą zarzut, że P. A. T. „zataiła” fakt wizyty p. ministra u J. E. ks. Prymasa oraz udział J. E. ks. Prymasa w śniadaniu u p. wojewody. Prawdą jest natomiast, że fakty te nie doszły do wiadomości oddziału P. A. T. i że tylko z tego powodu nie zostały objęte sprawozdaniem.

„Wobec tego i wszystkie wnioski, wysnute z nieprawdziwych przesłanek, a stanowiące treść wspomnianego artykułu „Kurjera Pozn.”, są zupełnie fałszywe i niezgodne z prawdą.

Kierownik oddziału Z. Tranda.”

Tyle — sprostowanie. Jest ono wręcz fenomenalne. Takie stosunki, jakie — sprostowanie to przedstawia, a mianowicie, że urzędowa agencja prasowa sprawozdanie z urzędowej działalności członka rządu „zbiera drogą własnego reportażu”, — to chyba praktykuje się — na księżycu. Z podobnym tłumaczeniem nie spotkaliśmy się jeszcze nigdzie i nigdzie, w żadnym kraju choćby o pierwotnych formach organizacji państwowej.

Ustęp drugi, w którym oddział poznański P. A. T. — prostuje, że (wprawdzie wiedział o spacerze ks. Prymasa w botanicznym ogrodzie, ale) „nie doszły do wiadomości oddziału P. A. T. fakty wizyty p. ministra u J. E. ks. Prymasa oraz udział J. E. ks. Prymasa w śniadaniu u p. wojewody”, ustęp ten — o ile mamy go brnąć tak, jak go nam przysłano — jest dla P. A. T. beznadziejnie kompromitujący.

Tem bardziej, pomijając wszelkie inne względy, odmawiamy kierownikowi oddziału P. A. T. prawa do wypowiadania w końcowym ustępie t. zw. sprostowania — krytyki naszego wczorajszego artykułu wstępnego.

Oskarżamy przed całym światem

Nowy zamach na polskie szkolnictwo w Niemczech — Wysiedlanie nauczycieli — Zamykanie szkół — Niemcy łamią zobowiązania międzynarodowe

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Pila, 19 maja.

Przed kilku dniami ukazała się w prasie polskiej wiadomość o zamknięciu dwóch szkół polskich na Pograniczu i wydaleniu z Prus kilku nauczycieli polskich. Wiadomość ta wymaga szerszego omówienia, bo fakty w niej przytoczone są dowodem nowej akcji rządu pruskiego przeciwko prywatnemu szkolnictwu polskiemu w Prusiech.

Szkolnictwo to organizowane jest, jak wiadomo, na podstawie t. zw. ordynacji szkolnej, wydanej przez pruską radę ministrów w grudniu 1928 r.

Powody, które skłoniły rząd pruski do wydania tej ordynacji, nie miały nic wspólnego z dążeniem do zapewnienia ludności polskiej w Prusiech należnych jej praw narodowych, mimo, że półtora miliona Polaków od wieków zamieszkuje swą ojczystą ziemię, stanowiąc na znacznym obszarze większość zaludnienia.

Istotnym powodem wydania ordynacji szkolnej były rewizjonistyczne plany niemieckie. Według intencji jej twórców ordynacja szkolna miała być wygodnym atutem do stawiania coraz to nowych roszczeń w kierunku coraz to nowych praw dla Niemców zagranicą, a równocześnie, rozreklamowana jako rzekome liberalne prawo mniejszościowe, miała być i jest wygodnym płaszczykiem, pod którym ukrywa się istotny ucisk i szykany Polaków w Niemczech.

W dniu 7 marca 1932 roku prezes pruskiej rady ministrów, socjalista Braun wyraźnie oświadczył: „Wir haben das Abkommen gegen meine starken Bedenken auf Wunsch der Auslandsdeutschen abgeschlossen müssen“ („Musielismy zawrzeć — właściwie wydać, ponieważ nie jest to żadna umowa międzynarodowa, lecz rozporządzenie — ordynację wbrew moim ostrym zastrzeżeniom na żądanie Niemców zagranicznych“). To oświadczenie najlepiej wskazuje, że nikt z Niemców od nacjonalistów do socjalistów nie miał zamiaru przyznawania ludności polskiej należnych praw, że przy wydawaniu tej ordynacji żaden z Niemców nie działał w dobrej woli zapewnienia mniejszościom w Niemczech choćby części tych uprawnień, które przysługują Niemcom w innych krajach.

Dzisiaj, kiedy Niemcy zagranicą posiadają pełną swobodę rozwoju swych wartości narodowych, w zaledwie trzy lata po wydaniu tej ordynacji przystępuje się do wyraźnego łamania jej przepisów.

Zapowiedź łamania ordynacji szkolnej wyszła z kół urzędowych. W półurzędowym organie niemieckim „Heimatsdienst“, wydawanym za pieniądze państwowe, ukazał się artykuł o konieczności ograniczenia praw ludności polskiej w Niemczech. Z wyraźnym atakiem przeciwko szkolnictwu polskiemu wystąpił również radca ministerstwa spraw wewnętrznych Fritz Rathenau w jednej ze swych świeżo wydanych książek, skierowanych przeciwko Polakom w Niemczech. Za zapowiedziami poszły czyny.

Zostaje więc odebrane prawo nauczania i cofnięte zezwolenie na pobyt nauczycielowi Mańczyńskiemu, nauczającemu w prywatnej szkole polskiej w Wielkim Waplewie w powiecie sztumskim, pod pozorem, że działalność jego „zagroza spokojnemu współżyciu narodowości niemieckiej i polskiej“. Rejencja, wydająca za zarządzenie, nie tłumaczy bliżej, w czym działalność jego zagrozała miała temu spokojnemu współżyciu. Wydalenie jednak poprzedził cały szereg przestępstw i dochodzeń, w których zarzucono p. Mańczyńskiemu, że udziela się w towarzystwie młodzieży, wygłasza odczyty z dziedziny kulturalno-oświatowej, urządza gry i zabawy dla młodzieży i — o zgrozo, — był sędzią w zawodach piłki nożnej, oraz ćwiczył śpiew w towarzystwach. Co więcej postępował karygodnie, bo nauczał poza szkołą czytania i pisania po polsku. Wszystko to, zdaniem władz niemieckich, zagroza spokojnemu współżyciu narodowości polskiej i niemieckiej. Cynizm i bezczelność, z jaką władze niemieckie stosują te bolszewickie metody, są tem większe, że równocześnie ministerstwo oświaty zgodziło się na to, by nauczyciele obywatele polscy mogli brać udział w życiu towarzystw, byle nie byli ich kierownikami.

W dniu 28 kwietnia do innego nauczyciela, p. Szumockiego zgłasza się policja niemiecka i siłą chce go odstać do granicy. Zgodziła się wreszcie na to, że nauczyciel wyjedzie sam. Odebranie mu prawa pobytu i nauczania poprzedzają dwuletnie bezskuteczne zabiegi o otwarcie szkoły polskiej w Kłęczynie na Kaszubach, na którym to terenie ze szczególną zawziętością toczy rejencja walkę ze szkołą polską. Początkowo władze niemieckie wogóle odmawiały zgody na sprowadzenie nauczyciela bez podania powodów. Kiedy lokal na szkołę został wynajęty, odmówiły zezwolenia na otwarcie szkoły, motywując tem, że lokal nie jest odpowiedni na szkołę. Związek Polskich Towarzystw Szkolnych gruntownie przerobił lokal, zmienił sufity, drzwi i okna, dostosowując je najskrupulatniej do wymagań przepisów. Do dzisiejszego dnia rejencja zwleka z udzieleniem zezwolenia na otwarcie szkoły. W chwili zaś, kiedy postawiono wniosek o udzielenie prawa kierowania szkołą w Kłęczynie p. Szumockiemu, nauczyciel Szumocki został wydany z Prus.

W dniu 2 maja odebrano prawie jedynobrzmiącym pismem prawo nauczania trzem nauczycielom polskim: Ledochowskiemu w Płotowie, Gabrychowi w Rabacinie i Laboniowi w słynnej Oslawie-Dąbrowie (Województwo Dąbrowskie), znanej z najazdu 400 „stahlhelmowców“ na bezbronną ludność polską.

Pozorem, pod którym wydano, było znów rzekome naruszenie prawa gościnności oraz zagrożenie „spokojnemu współżyciu“ narodowości niemieckiej i polskiej. Mianowicie nauczyciel Gabrych napisał w liście do swego przyjaciela, że młodzież czuje się prawdziwie polską, a przez to rozbudza „ducha polskiego“. Nauczyciel Ledochowski miał nauczać hymnu kaszubskiego i brać udział w towarzystwach, wreszcie nauczyciel Labon miał rzekomo twierdzić, że do nieba pójdą tylko Polacy, czem „naruszył“ prawo gościnności. Takimi cynicznymi motywami, częściowo kłamstwami, jak to ma miejsce w ostatnim wypadku, częściowo przez rozbicie zarzutów nauczycielowi, że spełniał swoje obowiązki, formułuje się oskarżenia, na których podstawie odbiera się nauczycielom prawo nauczania i wydala się ich z Prus.

W dniu 10 bm. dokonano wreszcie zamknięcia dwóch szkół polskich w Babimoście i Krajence dlatego, że do szkół tych uczęszczało mniej niż 10 dzieci, aczkolwiek ordynacja szkolna nie przewiduje minimalnej ilości dzieci, która ma uczęszczać do szkoły polskiej. Jest to więc oczywiste łamanie ordynacji szkolnej.

Wszystkie te zarządzenia odbywają się za wiedzą, a więc i za poparciem pruskiego ministerstwa spraw wewnętrznych i pruskiego ministerstwa oświaty. Rząd pruski w bezczelny sposób łamie ordynację, którą sam wydał. Obok napadów na szkoły polskie, groźb spalania gospodarstw, wymawiania kredytów, wyrzucania z pracy rodziców, posyłających dzieci do szkoły polskiej, obok napastowania dzieci, rodziców i nauczycieli, obecnie przystępuje się do wydalenia nauczycieli polskich i zamykania szkół. I wszystko to dzieje się mimo, że w czerwcu 1919 roku na konferencji w Wersalu Niemcy wyraźnie zobowiązały się, że zapewnią swoim mniejszościom te same prawa, jakie zostały zagwarantowane mniejszości niemieckiej w traktatach mniejszościowych. Dzieje się to w tej samej chwili, gdy w Polsce Niemcy mają 813 szkół, z których 535 utrzymuje państwo polskie.

Wyraźne łamanie jedynego prawa, jakie posiada ludność polska w Niemczech, wywołuje musi zdecydowany protest społeczeństwa polskiego. Heroiczna walka, którą prowadzi ludność polska w Niemczech o swe prawa narodowe, musi znaleźć żywy oddźwięk w społeczeństwie polskim. Musimy sobie zdawać sprawę z tego, że ludność ta pozbawiona jest wszelkich praw w przeciwnieństwie do Niemców w Polsce, choć należała się one jej tem więcej, że jest to ludność autochtoniczna, od wieków zamieszkuje na swych ziemiach i na znacznym obszarze stanowiąca większość.

P. T.

Niemcy wobec mowy Paderewskiego

Przemówienie Paderewskiego na temat stosunków polsko-niemieckich, wygłoszone w wielkiej sali hotelu Astor w Nowym Jorku na zaproszenie polsko-amerykańskiej izby handlowej, wywołało w Berlinie duży niepokój. Daje mu wyraz zwłaszcza „Vossische Zeitung“, która depeszę swego korespondenta nowojorskiego, streszczając obszernie przemówienie Paderewskiego, zaopatruje w długi, a rojący się od tendencyjnych nieścisłości, komentarz.

„Mistrz fortepianu — pisze „Vossische Ztg.“ — którego artystyczna sława niejednokrotnie oddawała już usługi państwu polskiemu, występuje obecnie jako zreczny propagator nacjonalizmu polskiego w Ameryce. Nowemu Światu, który entuzjastycznie okłaskuje wirtuoza muzyki, Paderewskiego, przedstawia się on od czasu do czasu w roli patrioty polskiego — i niejednokrotnie już urządzał naganke przeciw Niemcom w wielkich salach Nowego Jorku, które zwykł wypełniać swą porywającą grą. Jeśli teraz Paderewski mówi o Prusiech Wschodnich, jako o „kolonii niemieckiej“, to nie jest to nic innego, jak solidaryzowanie się z agresywnymi zamiarami nacjonalistów polskich, których Paderewski stał zawsze blisko, ale którzy — rzecz pocieszająca — nie potrafili pozyskać warszawskich kół rządowych dla swych szowinistycznych planów“.

Po tym wstępie „Voss. Ztg.“ próbuje wykazać, że cyfry, podane przez Paderewskiego, który stwierdził, że w Polsce jest 884.000 Niemców, a w Niemczech 985.000 Polaków, są nieprawdziwe. „Voss. Ztg.“ twierdzi mianowicie,

iż niemiecki spis ludności z roku 1925 wykazał tylko 260.000 osób narodowości polskiej w granicach Rzeszy. Przemilcza jednak dziennik niemiecki o tem, że wspomniany spis zaliczył setki tysięcy Polaków do fikcyjnej kategorii „dwujęzycznych“, oraz do nieistniejących narodowości „mazurskiej“ i „kaszubskiej“. Doliczwszy te rubryki, otrzymamy właśnie 985.000 Polaków, jako cyfrę, ustaloną przez niemiecki spis ludności. W rzeczywistości Polaków jest w Rzeszy jeszcze więcej, gdyż spis z r. 1925 przeprowadzany był nad wyraz tendencyjnie i na niekorzyść żywołu polskiego.

W dalszym ciągu „Voss. Ztg.“ przytacza na dowód świetnego jakoby położenia mniejszości polskiej w Niemczech rozporządzenie pruskie o polskim szkolnictwie mniejszościowym, które to rozporządzenie rzekomo nawet na terenie międzynarodowym uznane jest za wzorowe. Trudno o większą czelność, niż powoływanie się na to rozporządzenie, gdy się weźmie pod uwagę, jak ono jest w praktyce wykonywane. Wystarczy tu przeczytać choćby zamieszczoną w dzisiejszym numerze naszego pisma korespondencję z Pili.

Dziennik niemiecki irytuje się również na to, że Paderewski określił nazwę „korytarz“ jako niesłuszną, gdyż obszar, który jest tak nazywany, stanowi starą ziemię polską. Również za niepokojoną jest „Voss. Ztg.“ faktem, że mowa Paderewskiego rozpowszechniona była przez radio po całych Stanach Zjednoczonych.

Inne dzienniki niemieckie piszą w podobnym duchu.

Hitlerowcy wołają: „Dość parad, trzeba bić!“ a Anglicy — filozofują

W ostatnim numerze hitlerowskiego „Völkischer Beobachter“ czytamy w artykule p. Hinnendahl:

„W kołach miarodajnych zapomniano, zdaje się, że Azja zaczyna się nie na Uralu, lecz w Wierzbolowie, a raczej w polskim korytarzu.“

„Polskim i litewskim bandom zbójce nie można imponować Hagą czy Genewą. Zabezpieczyć od zbójce band polskich i litewskich może tylko wzmocnienie we Wschodnich Prusach bojowych organizacji hitlerowskich.“

„W polityce zagranicznej niema miejsca dla obiektywizmu. Jak uczy doświadczenie, skuteczną być może tylko mocna polityka subiektywizmu, bez Hagi, bez Genewy, oparta na zasadzie: dość parad, trzeba bić.“

W takiej chwili „Times“ londyński nie może się zdobyć na nic głębszego, niż te oto rady pod adresem Francji: „Tylko umiarkowanie w sprawach wewnętrznych i szerokie poglądy międzynarodowe mogą uratować przynajmniej ten stan równowagi, jaki obecnie istnieje w Europie.“

Jak można zażegnać groźbę zamachu na całość terytorjalną ziem polskich, a co zatem idzie „na spókoj całego świata za pomocą szerokich poglądów międzynarodowych“, to już jest tajemnica „zdrowego rozsądku“, jak go rozumie „Times“. Jedno tylko jest niewątpliwe w tych radach angielskich: ośmielają one Niemców do rychlejszego zaryzykowania swoich planów zamachowych.

„Heil Hitler“ w gimnazjum niemieckim w Poznaniu

Wymowne przykłady, w jakim duchu wychowywana jest niemiecka młodzież gimnazjalna w Polsce, dostarczył fakt, który miał miejsce dzisiaj przed południem w niemieckim gimnazjum prywatnym na Walach Jagiełły w Poznaniu.

Oto w czasie przerwy gimnazjaści niemieccy poczęli wznosić głośne okrzyki „Heil Hitler“ („Cześć Hitlerowi!“). Po przerwie młodzi hitlerowcy wznosili te same okrzyki w klasie. Odbywało się to na wyraźną komendę, której odgłosy rozlegały się na ulicy. (kl.).

Ostrzeżenie!

Istnieje tylko jeden oryginalny i niezawodny, we wszystkich kulturalnych państwach używany preparat

DARMOL
czekoladki przeczyszczające

znany od kilkudziesięciu lat.

Prosimy więc żądać wyraźnie

„Darmol“ gdyż preparat ten

bywa często podrabiany!

nr 953

Powrót min. Zaleskiego

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.) W sobotę kończą się obrady Ligi Narodów. Min. Zaleski dziś wieczorem wyjeżdża do Warszawy, skąd w połowie czerwca uda się ponownie na konferencję reparacyjną do Lozanny. (w)

Remont „Cieszyna“

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.) Z Helsińgorsu donoszą:

Zakończono remont kadłuba statku „Cieszyn“ w stoczni „Wulkan“ w Turku. Dzięki sprawności stoczni remont ten ukończono przed terminem, który upływa w niedzielę. Statek „Cieszyn“ będzie spuszczonej ponownie na wodę.

Obecnie poddawane są przeglądowi maszyny i wał śrubowy, poczem „Cieszyn“ uda się w drogę powrotną do Gdyni. (w)

Nowy gabinet austriacki

Wiedeń, 21. 5. (PAT.) Utworzony został nowy gabinet pod przewodnictwem kanclerza związkowego Dollfussa, który objął zarazem spr. zagr. i rolnictwo. Gabinet składa się z 6 członków stronnictwa chrześcijańsko-soc., 2 członków Landundu, 1 meza zaufania Heimwehry, 1 urzędnika. Zmiany w stosunku do dawnego rządu dotyczą teki handlu, którą obejmuje Jakonicic, przedstawiciel Heimwehry, dalej teki bezpieczeństwa, powierzonej radcy min. Aschowi, jako urzędnikowi, oraz oświaty, która powierzona została namiestnikowi Styryi Rintelenowi. Dotychczasowy wicekanclerz Winkler, członek Landundu, obejmuje kierownictwo handlowo-politycznej sekcji min. spr. zagr., Bachinger zaś min. spr. wewn.

Obóz Wielkiej Polski

Kurs kandydatów

Następna lekcja kursu kandydatów odbędzie się we wtorek, dnia 24 maja, o godz. 20 w sali Stron. Narodowego, św. Marcin 65 (nadki nem „Colosseum“).

Gen. Weygand w Akademii Francuskiej

Wspaniała uroczystość przyjęcia — Amb. Cambon o Polsce, jako obrońcy cywilizacji

Warszawa, 20. 5. (Tel. wł.). Z Paryża donoszą, że uroczystość przyjęcia gen. Weyganda do Akademii Francuskiej odbyła się przy olbrzymim napięciu wytwornej publiczności i członków korpusu dyplomatycznego. Z okazji tej uroczystości ukazały się prasie liczne artykuły poświęcone wojnie 1920 r.

M. in. „Journal des Debats” zamieszcza długi blisko trzyspaltowy artykuł, zawierający — jak oświadcza autor — informacje, zaczerpnięte z archiwów Mileranda. Autor określa, że Weygand wybitnie przyczynił się do zwycięstwa Polski.

Na posiedzeniu akademii ambasador Cambon odpowiadając na mowę gen. Weyganda, oświadczył m. in.:

„Według niektórych historyków francuskich — powiedział mowa — od chwili rozbiórów Polski, Europa pozostawała w stanie grzechu śmiertelnego. Był to grzech, przeciwko któremu cały naród francuski zawsze

protestował, niestety bez rezultatu. W dniu swego triumfu Francja chciała zatrzeć ten grzech”.

Mówca przypomniał, jak w czasie wojny delegaci polscy „przynosili do Francji świadectwo wiary i nadziei”. Obecność ich wywoływała przed oczyma niektórych Francuzów wszystko to, co „ojczyzna Sobieskiego uczyniła dla cywilizacji, dla której była niegdyś podporą”. Powoływali się oni na usługi oddane Francji na polu bitwy, przypominali Poniatowskiego i ułanów polskich, którzy zginęli pod Samosierrą, aby otworzyć Napoleonowi drogę do Madrytu.

Nazajutrz po wojnie, gdy pokój zdawał się być zapewniony, usłyszeliśmy w roku 1920 wrzawę wojenną. Armia sowiecka wkroczyła do Polski, zagrażając młodej republice. Dotarła ona do wrót stolicy lecz najeźdźcy zmuszeni byli do odwrotu. W ten sposób Polska już od pierwszej chwili broniła naszej cywilizacji.

Władze gdańskie szerzą niepokój

Zaaranżowały i puściły w świat kłamliwe wiadomości o rzekomych, zaborczych planach Polski

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.). Z powodu ogłoszonych przez „Chicago Tribune” rewelacji o rzekomych przygotowaniach na Pomorzu i oświadczenia tego pisma, że informacje pochodzą od p. Lubiańskiego, szefa biura prasowego senatu gdańskiego, nabiera specjalnego

zabarwienia afera korespondenta „Daily Express”.

Dziś nie może już ulegać wątpliwości, że całą akcję szerzenia niepokojów zaaranżowały władze gdańskie za pośrednictwem swego biura prasowego i puściły w świat. (w)

Skazanie „sanacyjnych” bojówkarzy z „Legjonu Młodych”

Sąd koleżeński trzech usunął z Bratniej Pomocy uniwersytetu warszawskiego, wnosząc do senatu o relegację dwóch

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.). Sąd koleżeński przy Bratniej Pomocy studentów uniwersytetu warszawskiego skazał zaocznie trzech sprawców, kierowników bojówki „Legjonu Młodych”, która napadła na tegoroczne walne zebranie Bratniej Pomocy, na usunięcie

z tej organizacji, a jednemu z nich udzielił nagany.

Poza tem postanowił złożyć w stosunku do dwóch w senacie uniwersyteckim wniosek o relegację z uczelni, podkreślając, że oskarżeni ubliżyli godności rektora, senatu i uczelni. (w)

Z Rady Ligi Narodów

Skargi Niemców w Polsce w związku z wykonaniem reformy rolnej będą rozpatrywane na sesji wrześniowej

Genewa, 21. 5. (Tel. wł.). Na dzisiejszym przedpołudniowym posiedzeniu Rady Ligi Narodów mają być rozpatrywane t. zw. skargi agrarne niemieckiej mniejszości w Polsce.

Przez całą noc trwały konferencje zainteresowanych stron przyczem ustalono we wczesnych godzinach porannych, że referent tej sprawy, oraz dwóch członków komitetu trzech rozpatrzą szczegółowo cały materiał do

przyszłej sesji Rady we wrześniu.

Genewa, 21. 5. godz. 13. (Tel. wł.). Rada Ligi Narodów rozpatrywała dziś przed południem skargi Niemców w Polsce, wnoszone stale od roku 1923 na reformę rolną. W myśl poprzednio osiągniętego porozumienia zlecono sprawę specjalnej komisji, która na następnej sesji Rady we wrześniu przedłoży ma odpowiednie wnioski.

Miljardowy dług Kreugera

Sztokholm, 21. 5. (Tel. wł.). — Przedsiębiorstwa firmy Kreuger i Toll ogłosiły upadłość. Kilkomiesięczne badania wykazały, że dług Kreugera wynosi 500 milionów koron, poręczenia około 400 milionów, tak, że ogólna suma dosięgnie zawrotnej cyfry jednego miljaru koron szwedzkich.

Zebranie dziennikarzy zagranicznych

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.). Odbyło się zebranie dziennikarzy zagranicznych, na którym postanowiono połączenie klubów prasy zagranicznej, oraz związku prasy zagranicznej. Przyjęto nazwę oraz statut klubu prasy zagranicznej.

W skład zarządu tej zunifikowanej organizacji weszli Birnbaum („Vossische Zeitung”), — jako prezes, Blumen („Neue Zuercher Zeitung”), Zang („News Chronicle”), Maresz (jugosłowiańska agencja „Avala”) — jako członkowie, oraz Huyn (agencja „Wolff”), Keppelin („Temps”), — jako doradcy zarządu. (w)

Krwawe starcia z policją

Berlin, 21. 5. (PAT). Do krwawych starć między bezrobotnymi a policją doszło w miejscowości Weltershausen obok Gotha w Turyngii.

Złoto na dnie morza?

Paryż, 21. 5. (PAT). Według niektórych informacji na pokładzie statku „Georges Philippard” miała się znajdować znaczna ilość złota w postaci sztab wartości 4 milj. franków, które wysłane było z Saigo do Paryża.

Zasypani w tunelu

Valparaiso, 21. 5. (PAT). Tunel, w którym znajduje się zasypanych 45 robotników, został zalany wodą. Stracono wszelką nadzieję uratowania zasypanych.

Valparaiso (Chile), 21. 5. (PAT). Podjęto ostatnie wysiłki w celu uratowania 45 robotników, zasypanych w tunelu, w którym woda sięga już wysokości 8 stóp. Na miejsce katastrofy przybyli drogą lotniczą nurkowie, przywożąc ze sobą specjalne pompy.

Ujęcie złodziei

Morawska Ostrawa, 21. 5. (PAT). Śledztwo w sprawie milionowej kradzieży na dworcu czesko-cieszyńskim zostało ukończzone. Prócz sprawcy sfingowanego napadu rabunkowego Lanscha aresztowano 14 jego współników, wśród nich 3 osoby z Cieszyzna polskiego.

Znaczną część skradzionej sumy zdołano odebrać. Brak dotychczas 120.000 koron czeskich, które, jak stwierdzono, zostały spalone przez jednego ze współników kradzieży.

Trzęsienie ziemi na wyspie Celebes

Haga, 20. 5. (PAT). Otrzymało tu dalsze szczegóły o trzęsieniu ziemi, jakie nawiedziło północno-wschodnie krańce wyspy Celebes i okoliczne drobne wysepki Indj Holenderskich. Dotknięta trzęsieniem ziemi okolica jest jednym z punktów globu, w którym powtarzają się one najczęściej. Przeciętnie rejestruje się w tej okolicy 50 trzęsień rocznie. Obecna katastrofa jednak jest najpoważniejszą, jaką zanotowano od lat 30.

W następstwie trzęsienia kilkaset osób odniosło rany, setki zaś domów uległo zniszczeniu. Liczba zabitych jest niewielka, gdyż w porównaniu z bardzo gęsto zaludnioną wyspą Jawą, Celebes posiada rzadkie zaludnienie.

Jutro przemówienie min. J. Piłsudskiego?

W Warszawie krąży pogłoski, jakoby min. spraw wojsk. Piłsudski zamierzał jutro wygłosić przemówienie na posiedzeniu Państwowej Rady Wychowania Fizycznego i oświadczyć, że ze względów zdrowotnych wycofuje się z pracy państwowej, choć zawsze stoi do dyspozycji Prezydenta R. P. Za pogłoskę tę nie bierzemy oczywiście żadnej odpowiedzialności.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg. b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne:

Żyto 1353 tonn par. Poznań . . . 28,75
Żyto 135 tonn par. Poznań . . . 28,50
Pszenna 600 tonn par. Poznań . . . 29,75

Ceny orientacyjne:

Żyto 28,50—28,75
Usposobienie spokojne.
Pszenna 29,75—30,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 64—66 kg. 21,75—22,75
Jęczmień 68 kg. 22,75—23,75
Usposobienie słabsze.
Jęczmień browarowy 24,50—25,00
Usposobienie słabsze.
Owies 22,50—23,00
Usposobienie spokojne.
Maka żytnia 65% wł work. 42,25—43,25
Usposobienie spokojne.
Maka pszena 65% wł work. 44,25—46,25
Usposobienie spokojne.
Otręby żytnie 17,25—17,50
Otręby pszenne 16,00—17,00
Otręby pszenne (grube) 17,00—18,00
Groch Victoria 23,00—26,00
Groch Folgera 32,00—36,00

Lubin niebieski 11,00—12,00
Lubin złoty 14,00—15,00
Makuch lniany 36—38% 25,00—27,00
Makuch rzepakowy 36—38% 18,00—19,00
Makuch słonecznik 46—48% 18,00—19,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 15 tonn, maki żytniej 15 tonn, otrąb żytnich 110 tonn, otrąb pszennych 30 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,87 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211,75 zł., gotówką 210,00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174,56 do 174,82 zł., gotówką 174,22 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 5. 1932 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego miał tendencję spokojną.

Z pożyczek państwowych doszło jedynie do notowania 5 proc. Poż. konwers. po 37 proc. w placeniu Pozatem notowano jeszcze 6 proc. listy żytnie po 14.— w placeniu. 8 proc. listy dol. stare poszukiwano po 59 proc., jednakże bez oddawców, zaś 8 proc. listy dol. amort. ofiarowano po 56 proc. bez obrotu.

Z akcji bankowych handlowano Bank Polski po 69 proc. w tranzakcjach. W obrotach nieoficjalnych poszukiwano 4 proc. premjówki dol. po 46.—

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 37% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt.

14.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 69.— +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21. 5. 1932 r.

Waluty

Dolary St. Zj.: tr. 8,86%—8,86, sp. 8,88%, kup. 8,84%.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,95	125,26	124,64
Holandja	361,50	362,40	360,60
London	32,80	32,96	32,64
Nowy Jork			
kabel	8,904	8,924	8,884
Paryż	35,14	35,23	35,05
Szwajcaria	174,55	174,98	174,12
Włochy	45,95	46,16	45,72
Berlin	212,70		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

5% poz. konw. 37,75
4% poz. dolarowa 46,00
6% poz. dol. 52,50
7% poz. stabil. 47,00—44,00

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,00—71,00
Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 21. 5. 1932 r.

Pszenna march. 75—76 kg. 272,00—274,00
Tendencja spokojna.
Żyto march. 72—73 kg. . . 202,00—204,00
Tendencja spokojna.
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp. 195,00
Tendencja spokojna.
Żyto Warta—Notec 72 do 73 kg. cif Berlin sp. . . . 213,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień brow. 186,00—193,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 178,00—185,00
Tendencja spokojna.
Owies march. 164,00—168,00
Tendencja spokojna.
Maka pszena 32,50—36,00
Tendencja spokojna.
Maka żytnia 70% 25,80—27,75
Tendencja spokojna.
Otręby pszenne 11,25—11,75
Tendencja spokojna.
Otręby żytnie 9,50—10,00
Tendencja utrzymana.
Groch Victoria 17,00—23,00
Groch drobny jadalny . . . 21,00—24,00
Groch pastewny 15,00—17,00
Peluska 16,00—18,00
Bób 15,00—17,00
Wyka 16,00—18,00
Lubin niebieski 10,00—11,50
Lubin złoty 14,00—15,50
Kuchy lniane 37% 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego . 11,20—11,40
Kuchy mielone (maczka) . . 11,20—11,40
Wytłoki suche paryt. Berlin . 9,00
Seradela nowa 28,00—34,00
Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,00
Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,60
Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach 15,80—16,00
Ogólna tendencja spokojna.

Dlaczego konieczna jest solidarność gospodarcza w obozie narodowym

Zamykając wydawanie „sanacyjnego” „Rekordu Polskiego” (dawn. „Gońca Wielkopolskiego”) w Poznaniu, p. Tekla Mińska ogłosiła znane naszym Czytelnikom w wyjątkach obszernie oświadczenie, w którym między innymi stwierdzała, że jedną z przyczyn jej niepowodzenia było bojkotowanie jej drukarni przez czynniki miarodajne. Wskazując wyraźnie palcem na tego, kogo ma na myśli, p. Mińska zaznaczała, że wszelkie jej oferty były stale odrzucane, gdyż jedna z drukarni „sanacyjnych” w Poznaniu była zawsze specjalnie uprzywilejowana.

Kłopoty p. Mińskiej byłyby za małe, aby je poruszać na łamach naszego pisma, gdyby nie to, że dotykają one spraw zasadniczych, żywotnych, a obchodzących szerokie sfery społeczeństwa. To bowiem, co napisała p. Mińska o uprzywilejowaniu pewnej drukarni na niekorzyść innych, można powiedzieć o wszelkich gałęziach wytwórczości, o całym naszym życiu gospodarczym. Jest faktem, że pewne przedsiębiorstwa cieszą się specjalnym poparciem, im oddaje się różne koncesje na ich korzyść stwarzając faktyczne monopole prywatne, bez względu na interes finansowy państwa, gmin, instytucji publicznych i prywatnych. Rozpisywanie ofert staje się bezcelowe, bo i tak wychodzi później „polecenie”, aby zamówienie uczynić pod wskazanym adresem. I biada temu, kto tego „polecenia” nie wykona.

To samo dzieje się w dziedzinie pracy. Bezrobotny uzyskuje pracę w pewnych działach administracji, o ile zapisze się do „Strzelca”. Dział to w dodatku demoralizujące, bo z tych „strzelców” z przymusu „sanacja” nigdy nie będzie miała pociechy.

Wracając do sprawy drukarni, możemy powołać się na bardzo jaskrawy przykład z niedawnej przeszłości. Na jesieni zeszłego roku ministerstwo spraw wewnętrznych wydało polecenie, by zarządy gmin miejskich prowadziły rejestr mieszkańców w układzie kartotekowym przy pomocy kart rodzinnych. W związku z tem wydało polecenie wprowadzenia kartotek ze specjalnym formularzem i na specjalnym kartonie.

Dla województwa poznańskiego po-

trzeba było dwóch milionów takich kart rodzinnych. Zarządy gmin rozpięły konkurs. Zanim jednak mogły skorzystać z ofert, wojewoda poznański rozesał w dniu 21 października 1931 r. okólnik do prezydentów miast i burmistrzów z tem, że jedynie firma Block-Brun, której centrala znajduje się w Warszawie, dostarczy kartotek, ściśle odpowiadających, jeśli chodzi o gatunek kartonu i o jego barwę (i), instrukcją ministerstwa spraw wewnętrznych, i że w tej firmie należy czynić zamówienia. Oczywiście firma Block-Brun, nie posiadając swojej drukarni, dała polecenie wykonania druków tej poznańskiej drukarni, która cieszy się względami województwa tutejszego.

Na czem polega ten „zalecany” interes, wyjaśnia cyfry. Różne mniejsze poznańskie drukarnie prowincjonalne — bo o nie tu chodzi — złożyły poszczególnym magistratom oferty w dowolnym przetargu, żądając 65 zł za 1000 sztuk kartotek. Cena firmy polecanej wynosiła 100 zł. Wobec tego, że dla województwa poznańskiego potrzeba było dwóch milionów kartotek, uprzywilejowana firma miała nadzwyczajnego zysku — ponad oferty innych drukarni — 70 000 zł. Słowem, magistraty zapłaciły 70 000 zł ponad to, co by wydały, gdyby mogły kierować się czystym interesem finansowym. Długo się to wszystko kosztem kieszeni podatników w okresie kryzysu, kiedy każdy grosz publiczny winien być z wielką skrupulatnością wydawany, i kiedy narzeka się — dla odwrócenia uwagi od gospodarki państwowej — na rozrzutność samorządów.

Jaka z tego wszystkiego nauka dla nas, narodowców? W tych warunkach obowiązkiem każdego narodowca jest popieranie tylko swoich w handlu, przemyśle i rzemiośle, jest przyjmowanie do pracy także właśnie narodowców. Przecież w Obozie Wielkiej Polski jest cała masa młodych bezrobotnych, czekających tylko na pracę. Skoro się nas bojkotuje, zarówno pracodawców, jak i pracobiorców — popierajmy się wzajemnie i wzmacniajmy, a wówczas bojkot nie tylko przetrzymamy, ale go złamiemy.

Statystyka urzędników i wojskowych

W chwili, gdy rząd przystępuje do nowej obniżki pensyj urzędniczych, nie będzie od rzeczy zaznaczyć się bliżej z ilością pracowników państwowych w Polsce i kosztami ich uposażenia.

Najwięcej pracowników zatrudnia ministerstwo komunikacji. Kolejarzy ogółem jest 165.198. Koszt ich utrzymania wynosi 516.775.000 złotych.

Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego zatrudnia 79.882 nauczycieli, profesorów i urzędników oraz 3.455 funkcjonariuszów niższych, razem 83.337 osób, uposażenie ich wynosi 332.364.748 złotych.

Z kolei idzie wojsko. Zatrudnia ono 57.982 zawodowych wojskowych, 5.377 urzędników i 2.524 funkcjonariuszów niższych, razem 66.883 osób, których utrzymanie kosztuje 284.073.400 złotych. Rachunkiem tym nie są objęci szeregowi niezawodowi.

W resorcie spraw wewnętrznych pracuje 65.282 osób, w tem 29.834 policji i 27.522 wojskowych z korpusu ochrony pogranicza. Koszty utrzymania wynoszą tutaj 152.650.289 złotych.

Poczta ma ogółem 33.893 pracowników, których opłaca sumą 112.521.142 złotych.

W skarbowości pracuje 13.894 urzędników i 7.652 funkcjonariuszów niższych, razem 21.546 osób. Kosztują oni 77.786.238 złotych.

Nad wymiarem sprawiedliwości czuwa 3.662 sędziów i prokuratorów, 1.003 aplikantów, 9.132 urzędników oraz 6.266 funkcjonariuszów niższych, sądowych i więziennych. Wydatki osobowe wynoszą 75.377.600 złotych.

To są największe pozycje. Prócz tego w ministerstwie robót publicznych pracuje 2.200 osób kosztem przeszło 10 milionów złotych; w ministerstwie rolnictwa 1.997 osób, które pobierają ponad 8 milionów złotych, w ministerstwie reform rolnych 1.623 osób z poborami około 7 milionów złotych. W służbie dyplomatycznej i zagranicznej mamy 1.576 osób, których koszt wynosi 22.315.757 złotych. W ministerstwie pracy i opieki społecznej zajętych jest 1.623 osób kosztem 5.601.000 złotych, wreszcie w ministerstwie przemysłu i handlu 1.589 osób, pobierających 8 milionów złotych.

Kontrola państwowa zatrudnia 633 osób, których pobory wynoszą 4 miliony złotych. W prezydium Rady Ministrów pracuje 198 osób z uposażeniem 1.553.750 złotych. Sejm i Senat mają razem 59 urzędników i 129 funkcjonariuszów niższych, których utrzymanie kosztuje około 600.000 zł. Nie wliczamy tu 444 posłów i 111 senatorów, których diety wynoszą 6.670.425 złotych. Około osoby Prezydenta Rzeczypospolitej pełni służbę 48 urzędników, 228 funkcjonariuszów niższych, 16 oficerów i 73 podoficerów z oddziału przybocznego, razem 366 osób, których koszt wynosi 1.754.075 złotych.

W przedsiębiorstwach nieskomercjalizowanych, poza pocztą i koleją, pracuje 6.000 urzędników i tyleż funkcjonariuszów niższych, razem okragło 12.000 osób, z czego na same lasy państwowe przypada 10.582 osób. Wydatki osobowe w tych przedsiębiorstwach wynoszą 31 milionów złotych, z czego na lasy przypada ponad 26 milionów.

Nie wliczamy tutaj pracowników 13 przedsiębiorstw skomercjalizowanych, Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego oraz rozmaitych „funduszy”. Statystyka urzędowa nie podaje odnośnych cyfr, choć są one niemałe.

W monopolach państwowych pracuje 1.973 stałych urzędników i 331 funkcjonariuszów niższych. Pobierają oni 18.969.427 złotych. Nie zaliczamy tutaj robotników, zatrudnionych w fabrykach monopolowych i t. z. pracowników ryczałtowych.

Ogółem wszystkie wyliczone pozycje wynoszą 482.074 osób, którym skarb państwa wypłaca jeden miliard i 670.614.292 złotych. Po dodaniu pracowników przedsiębiorstw skomercjalizowanych, banków państwowych, emerytów, wdów, sierot i invalidów, liczba osób, otrzymujących wynagrodzenie lub zaopatrzenie ze skarbu przekroczy 800.000, a koszt ich — sumę dwóch miliardów złotych.

Wyjaśniamy jednak, że suma 100 milionów, którą chce rząd zaoszczędzić przez nową obniżkę pensyj, odnosi się tylko do budżetu administracji, w którym wydatki personalne stanowią okragło miliard złotych.

M. K.

Nowa encyklika papieska

(Dokończenie).

W drugiej części Ojciec Święty nawołuje do zjednoczenia się świata wierzących, a więc nie tylko katolików, lecz całego chrześcijaństwa i tych wszystkich, co mają wspólną wiarę w jednego Boga. Zaklina wszystkich ludzi, aby poniechali ludzkiego samolubstwa i skupili wszystkie siły przeciwko fałandze zła, nieprzyjaciół Boga i rodzaju ludzkiego. W tem zespoleniu muszą wszystkie placówki zajęci, którzy przepojeni są głęboką miłością Chrystusową, pomoc serdeczną dać winni ci, którzy w Boga wierzą i do Boga się modlą. Niebezpieczeństwo bowiem jest wspólne i godzi w podstawy ładu i porządku. Walka ta wymaga godziwych środków przyrodzonych, sprawiedliwego podziału dóbr gospodarczych, na co Ojciec Św. m. in. zwracał uwagę w niedawno wydanej encyklice społecznej „Quadragesimo Anno”.

Środki ludzkie jednak nie wystarczą, nieodzownym jest przeto, by do nich dołączyły się modły, na których szczytność i budujące znaczenie moralne i społeczne wskazuje dalej encyklika.

Ojciec Św. bliżej omawia potęgę modlitwy, która w obecnem położeniu sama przez się daje rękojmię wysłuchania. Ten, kto się modli, wydaje tem samem walkę bezbożnictwu i wszelkiej niewierze. Modlitwa Kościoła podnosi człowieka ku niebu i prowadzi go do tak gorąco upragnionego pokoju. Z modlitwą wszelako musi się łączyć duch chrześcijańskiej pokuty.

Trzecia część encykliki poucza katolików o tej potrzebie dołączenia do modłów pokuty. Ojciec Św. zarzuca współczesnemu społeczeństwu, że lekceważy ten potrzebny środek oczyszczenia i ekspiacji. Najcięższym błędem naszych czasów jest usiłowanie oddzielenia moralności od religii. Z braku podstaw religijnych tworzy się ogólny bezład, spekulacja bez skrupułów i egoizm najbardziej nieokleśnany.

Światem interesów nie rządzi już tradycyjna dobra wiara i zaufanie. Porządek moralny nie będzie zaś mógł być odnowiony w stosunkach gospodarczych i pokój nie wróci do stosunków międzynarodowych bez ducha pokuty, bez przywrócenia praw Boskich.

Ostatnie słowa encykliki poświęca Ojciec Św. nowym zarządzeniom i ojcowskiemu zachętom. Z powodu bliskiej uroczystości Najświętszego Serca Jezusowego, której wartość podniósł w encyklice „Misericordissimus Redemptor”, poleca Ojciec Święty, aby w tym dniu we wszystkich kościołach całego świata urządzenie publiczne nabożeństwo przebiegało za te wszystkie zniewagi, których doznaje to Najświętsze Serce. Żywi Ojciec Św. nadzieję, że w dniu tym wszystkie dzieci Kościoła przystąpią do Stołu Pańskiego, kornie przyjmą naszego Zbawiciela w Najświętszym Sakramencie Ołtarza i modły swe skierują do Najśw. Serca Jezusowego za siebie, za Kościół i Ojczyznę, za Namiestnika Chrystusowego na ziemi, za pasterzy, którym są powierzone rządy sumień i dusz ludzkich i za współbraci bądź błądzących, bądź niewiarą zarażonych, aby się nawrócili. Przez całą uroczystość oktagawy Najświętszego Serca Jezusowego niech wierni biorą udział w nabożeństwach, jakie są w zwyczajnym parafjach. Ojciec Św. pragnie, aby cała oktagawa ta była wynagrodzeniem za winy. Wzywa, aby wierni powstrzymali się od teatralnych widowisk, od zabaw i przyjemności skądinąd godziwych i aby to, co sobie odmówili, złożyli jako jałmużnę na rzecz ubogich. Ci zaś, którzy nie mają pracy i zaznawają ubóstwa, niech pełni będą chrześcijańskiego umartwienia, niech je składają na ofiarę Bogu, aby uzyskać Jego miłosierdzie i niech przyjmą to doświadczenie z rąk Bożych z cierpliwością, z oczyma wpatrzonymi we wzór cierpienia — w Chrystusowy Krzyż.

2-dniowy zjazd nauczycielstwa w Bydgoszczy

Drugi dzień obrad — Wybory

Bydgoszcz, 19 maja.

W drugim dniu obrad odbyły się nasamprzód posiedzenia poszczególnych komisji. W skład komisji matki weszli pp. Stachowiak — Wągrowiec, Lehmann — Poznań, Piechota — Dobrcz Kobzanka — Bydgoszcz, Henke — Chodzież, Konrad — Łobżenica, Miedziarek — Kościan, Kaczmarek — Leszno. Do komisji budżetowej weszli pp. Matuzewski — Mogilno, Świątek — Ostrzeszów, Dachtera — Bydgoszcz, Szafrań — Poznań, Kociński — Pleszew, Gierszewski — Szamotuły, Ziemiakówna — Bydgoszcz, Poprawa — Krotoszyn, Mayer — Gniezno, Stefański — Kórnik i Modzelewski — Poznań.

Do komisji weryfikacyjnej: pp. Głapiński — Śrem, Krueger — Pniewy, Bałka — Łabiszyn.

Na plenum przyjęto m. in. nowy budżet balansujący w sumie 94.860 zł. — Składki uchwalono obniżyć do 2, — zł miesięcznie; emeryci przy pełnym wymiarze emerytury płacić będą 1,50 zł mies., przy niższym wymiarze mniej. Poza tem przyjęto wniosek o umożliwieniu doksztalcenia młodzieży szkół wiejskich przejściem do szkół wyższego stopnia. Również potępiono „Tajnego Detektywa”.

W drugim dniu przemówił p. senator Siciński, prezes zarządu głównego z Warszawy, wskazując na doniosłość obrad, poczem zaznaczył, iż ostatni list pasterski ks. Prymasa jest wskaźnikiem dla nauczycielstwa.

Do zarządu wylosowani i na nowo

wybrani zostali pp.: Stachowiak — Wągrowiec, Kaczmarek — Gostyń, Tomiak — Krotoszyn, Magier — Gniezno, Kruppiak — Poznań, Wolniewicz.

Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Belsert — Poznań, Kowalski — Gniezno, Henke — Chodzież, zastępcami pp.: Hubszer — Poznań i Sikorski — Poznań.

Na delegatów do zarządu głównego wybrano p. Wielickiego — Poznań i zastępcę p. Kitkę.

Poza tem wybrano 25 delegatów i 5 zastępców na zjazd stowarzyszenia w Częstochowie, a mian. pp.: Henke — Chodzież, Dachtera — Bydgoszcz, Zuchowski — Koronowo, Piechota — Dobrcz, Capiński — Ruda, Kamiński — Inowrocław, Bałka — Łabiszyn, Stachowiak — Wągrowiec, Kaczmarek — Sieraków, Dąbrowski Józef — Poznań, Lehmann — Poznań, Kowaczewski — Gniezno, Kołany — Odolanów, Eckert — Pleszew, Poprawa — Krotoszyn, Neuman — Gostyń, Lewandowski — Leszno, Piatkowski — Wolsztyn, Miedziarek — Kościan, Walerówna — Jarocin, Skórnicki — Września, Kłkowski — Strzelno. Zastępcy pp.: Kobzanka — Bydgoszcz, Belsert — Poznań, Matyksińska — Znin, Kitka — Poznań i Suche — Rogoźno.

Zjazd zamknął prezes Sobolewski, dziękując obywatelstwu i nauczycielstwu bydgoskiemu za serdeczne przyjęcie, a odpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zamknęto piękny zjazd.

Wrażliwe zęby należy czyścić droboniarnistą pastą do zębów ODOL. Czyści ona gruntownie zęby, nie naruszając przytem emalii i odznacza się miłym, orzeźwiającym smakiem.

Młodzież polska a porozumienie polsko-niemieckie

Niedawno — jak już donosiliśmy — ogłoszono w szkołach gimnazjalnych ankietę na temat: „Co może uczynić młodzież polska dla porozumienia polsko-niemieckiego”. Obecnie znajdujemy z tego powodu następujący artykuł p. Marjana Przybylskiego w organie młodzieży gimnazjalnej „Orleń”:

W ostatnim czasie na terenie kilku gimnazjów została ogłoszona ankietą konkursowa p. t. „Co może uczynić młodzież polska dla porozumienia polsko-niemieckiego”. W związku z tem pragnę się w tej kwestii wypowiedzieć.

Zaznajamiając się z historią Polski, widzimy, że od samego początku istnienia państwa trwa uciążliwa walka z naporem niemieckim. Wszelką możliwą porażką wykluczając zachłanną politykę Niemców, dążących do zagrabienia coraz nowych obszarów na wschodzie. Polityka ta, niezmiennie wytrwała i konsekwentna, oczywiście zrobiła swoje i dziś Niemcy są w posiadaniu ziem, które geograficznie i gospodarczo należą się Polsce. Niektórzy książęta i królowie polscy nie potrafili niestety docenić niebezpieczeństwa, zagrażającego nam z zachodu, a swoją niezdecydowaną polityką spowodowali coraz dalsze posuwania się Niemców na wschód, co doprowadziło ostatecznie do takiego anormalnego stanu rzeczy, jaki jest obecnie. Owa zachłanność niemiecka nie znała granic, a wszelkie próby przedsięwzięcia kroków pojednawczych, poczynione przez Polaków, zostały zniweczone właśnie z tego powodu.

W chwili obecnej sytuacja ta nie uległa najmniejszej zmianie. Wzmagający się stale ruch narodowo-socjalistyczny poważnie zagraża całoci naszych granic zachodnich. Po ostatnich wyborach na prezydenta Rzeszy przekonał się najlepiej, że cały naród niemiecki wypowiedział się za odwetową polityką wobec Polski, stojąc bądźto pod sztandarami Hindenburga, bądź też Hitlera. Nie możemy się również ludzi, że w przyszłości polityka ta ulegnie pewnej zmianie. Już w szkołach małe dzieci wychowuje się w tej głębokiej nienawiści do wszystkiego, co polskie. Ciągłe słyszmy szowinistyczne mowy, wyglądające przez najpoważniejszych i najwplywowszych polityków niemieckich. Ustawicznie dochodzą nas rozpaczliwe wołania o pomoc naszych braci, przebywających w granicach państwa niemieckiego. Gnębi się w wyrażony sposób mniejszość polska, a co dopiero mówić o biednym ludzie mazurskim, skazanym na zagładę.

Całe Niemcy nastawione są na politykę bezwzględnie antypolską, której wyrazem jest martyrologia naszych rodaków i zakusy na polskie ziemie zachodnie. Oczywiście w tych warunkach zawarcie porozumienia polsko-niemieckiego, mimo naszych najlepszych chęci, jest rzeczą niemożliwą. Doskonale wiemy za jaką cenę porozumienie mogłoby nastąpić: za cenę oddania Niemcom Pomorza. Ale napróżno gardlują wszyscy politycy niemieccy i germanofilscy, bowiem do tego nigdy nie dojdzie, a naród polski potrafi dać w każdej chwili odpowiednią odprawę wszelkim zakusom, skierowanym przeciwko ziemiom, zdobytym krwawym potem swego półtorawiekowego jarzma niewoli.

„Frontem na zachód” powinno być hasłem każdego Polaka, który gorąco pragnie potęgi Polski. Na nas młodych spoczywa szczególne zadanie, aby powstrzymać ten napór niemiecki. Musimy się przygotować duchowo i fizycznie, abyśmy mogli, gdy przyjdzie tego potrzeba, zwartym szeregiem stanąć w obronie każdej, najmniejszej pędzi tej ukochanej, polskiej ziemi. Musimy zorientować się i poznać stosunki polsko-niemieckie, aby zrozumieć, jak goślowne i bezcelne są te wołania szowinistów niemieckich, że „Pomorze musi być niemieckie”. — Nieśmy pomoc naszym braciom w Niemczech, którzy tragedią losów zostali oderwani od Macierzy. Poznajmy te polskie ziemie niewyzwolone i ukochajmy je!

Właśnie ta zwarta, solidarna postawa młodzieży polskiej może spowodować przyspieszenie chwili zawarcia porozumienia. Dlatego teraz przed młodzieżą niemiecką stoj łatwe zadanie, aby sprawie tej nadać odpowiedni kierunek. Im prędzej zrozumi-

mie ona, że musi się wyrzec wszelkich pretensyj do którejkolwiek z naszych ziem zachodnich, im prędzej zaprzestanie tej kampanii antypolskiej, której ofiarą padają nasi rodacy, tem prędzej może być mowa o porozumieniu.

Analogiczną sprawę mieliśmy do niedawna z Litwą. I ona krzyczała, że Wilno jej się należy, skarżąc się światu na krzywdę, którą ją spotkała. Sprawa ta stała się zaogniała, wykluczając wszelką możliwość porozumienia polsko-litewskiego. Dopiero zdecydowana postawa całego narodu polskiego przekonała Litwę o bezcelowości awantur i spowodowała częściowe zaprzestanie kampanii. Również i w tym wypadku musimy przekonać Niemców, że muszą się stanowczo wyrzec swoich apetytów na nasze ziemie i cofnąć się z tej drogi ciągłej ofensywy. W przeciwnym razie o porozumieniu nie może być mowy.

Niestety stosunki, panujące wewnątrz Rzeszy nie mogą nas usposo-

Otwarcie Wystawy Plakatów Wojennych

W ostatniej jeszcze chwili przypominamy, że jutro t. j. w niedzielę o godz. 12 odbędzie się w wielkiej Hali Reprezentacyjnej uroczyste otwarcie Wystawy „Plakat Wojenny w Polsce i Państwach Koalicyjnych”.

W skład Komitetu Wykonawczego wchodzi: Stanisław Moskalewski, Prezes Komitetu, Kazimierz Oldziejewski dyrektor Wystawy, radca Wł. Berkan, dr. Leon Bochenek, Witold Ewert-Krzemieniecki, Wiga Filipowska, Helena Górka-Garczyńska, prof. dr. Tadeusz Grabowski, Kazimierz Kujawa, ksiądz dyr. Edmund Majkowski, major Julian Malinowski, prof. Władysław Marcinkowski, dyr. Edward Pawłowski, radca Maksymilian Pluciński, Leon Prauziński, dr. Andrzej Wojtkowski, inż. Ludwik Woronicz, red. Władysław Wusza.

Komitet honorowy tworzą: pp. Ludwik Begale, Starosta Krajowy, Poznań, dr. Stanisław Celichowski, prezes Zw. Tow. Powst. i Woj., Poznań, dr. Jaromir Doleżał, konsul czeskosłowacki, Poznań, gen. broni Józef Dowbór-Muśnicki, Batorowo, Stefan Grabski, konsul rumuński, Poznań, red. Bohdan Jarochoński, prezes Syndykatu Dzien. Wlkp., Poznań, dr. Mikołaj Kiedracz, wiceprez. m. Poznania, dr. Konrad Kolszewski, konsul włoski, Poznań, Mieczysław Krzyżankiewicz, dyr. Międz. Targów Poznańskich, Poznań, prof. B. W. A. Massey, wicekonsul brytyjski, Poznań, senator dr. Czesław Meissner, prezes Legj. Wlkp., Poznań, pułkownik dr. Izidor Modelski, prezes Zarządu Gł. Zw. Hall., Warszawa, prof. dr. Romuald Paczkowski, prezes Rady Miejskiej, Poznań, ks. prał. Józef Prądzyński, Poznań, Cyryl Ratajski, prez. m. Poznania, prof. dr. Jan Sajdak, rekt. U. P., Poznań, Marcell Scheffs, konsul Król. Jugosławji, Poznań, Jean Jacques Serre, konsul francuski, Poznań, sen. dr. Marjan Seyda, b. Członek Kom. Nar. Pol. w Paryżu. Poznań, Kazimierz Woźnicki, b. Członek Kom. Nar. Pol. w Paryżu, Paryż, prezydentowa Zofja Żychlińska, Poznań.

Protektorem wystawy został generał broni Józef Haller.

Wystawa będzie otwarta w dni powszednie od godz. 10—19 (w soboty do 20) i w niedzielę i święta od godz. 9 do 20.

W niedzielę dnia 22 bm. Wystawa będzie otwarta dla publiczności od godz. 13.

Plakat wojenny

Z katalogu wystawy plakatu wojennego wyjmujemy poniższe słowo wstępne p. prof. dr. Tad. Grabowskiego:

Jeżeli wszystko, co odnosi się do dziejów wojny światowej, nie może nie obchodzić Polaka, który odzyskał niepodległość dzięki zwycięstwu państw zachodnich nad centralnemi, to jego zainteresowanie musi zwrócić się i do wojennego plakatu. Pozornie plakat jest czemś przelotnem, o którym zapomina się prędko i przechodzi do innych. A jednak w literaturze wojennej, kiedy to pióra walczyły na równi z tankami, karabinami maszynowymi i innym sprzętem marsowym, odegrał on rolę, niekiedy ważniejszą od książek, broszur, ulotek.

Zwracał się bowiem do mas, dzia-

biać optymistycznie i dlatego, przynajmniej obecnie wszelką możliwość porozumienia jest stanowczo wykluczona.

Widzimy wszyscy, że młodzież niemiecka organizuje się w bojowych szeregach organizacji hitlerowskich, napadając i mordując braci, głosząc bezcelne hasła odwetu i palając nieważnością do wszystkiego, co polskie. Czyż my, młodzież polska, mamy przymykać oczy na te wszystkie gwałty i dążyć do porozumienia? Tego nam robić nie wolno. Musimy się wychowywać, jak już zaznaczyłem, duchowo i fizycznie celem odparcia naporu niemieckiego. Musimy się przygotowywać, aby w każdej chwili stanąć w karnych szeregach, gotowi do najwyższej ofiary, na jaką nas stać. I wierzę mocno, że silni moralnie i fizycznie, potrafimy stworzyć mur, o który rozbije się nawałnica krzyżacka, potrafimy dokonać cudu, mając w sercu tę gorącą, młodzieńczą pełną entuzjazmu miłość Ojczyzny, potrafimy w tej walce poświęcić wszystko. W tem przekonaniu, że to „dla Ciebie Polsko i dla Twojej Chwały”.

Oto nasza odpowiedź na ankietę, odpowiedź szczerą, prostą i nieugiętą!

lając na nie słowem, barwą, rysunkiem. Z niego czerpało się otuchę. On siał grozę. On też informował opinię. Człowiek ówczesny żył nadzieją, którą mu właśnie niósł plakat, stosował swe postępowanie do ich wskazań, orjentował się w straszliwym chaosie. W ogniu huraganowym, w głodzie ogólnym, w mecie oczekiwania lepszego jutra, myślał o tem, co mu mówiły plakaty, jako gońcy panów wojny i wogóle tych, od których zależał los milionów, tysięcy, setek ludzi.

Polska, cierpiąca pod okupacją, tęskniąca na emigracji, walcząca w rowach za cudzą sprawę, bijąca się wreszcie pod własnym sztandarem w formacjach na zachodzie i wschodzie wojennego teatru, przeżywała w tych plakatach to, o czem marzył Kościuszko, gdy domagał się od legionistów oparcia się przedewszystkiem na sobie. Dąbrowski, gdy stał u boku Napoleona, powstaniec z r. 1830 i 1833, gdy marzył o wojnie powszechnej za wolność ludów.

W tych plakatach wyrażała się obuda zaborców, co mieli ją zbawiać, wodzów, co chcieli z Niej uczynić mię-

Zdobycze socjalizmu w Polsce są szersze, niż gdziekolwiek indziej

„Walka”, organ A. B. S. Jaworowskiego pisze z powodu programowego przemówienia lidera socjalizmu francuskiego Bluma m. in.:

„Stwierdzić musimy, że to, do czego socjaliści francuscy tęsknią, jest u nas dawną i praktykowaną rzeczywistością. Że u nas są bardziej podatne i bardziej zaawansowane zdobycze socjalizmu. Że nim socjaliści francuscy dojdą do tego stanu zdobyczy, jakie osiągnął socjalizm w Polsce, my już pójdziemy dalej.

„W związku z tem wysuwa się pytanie pod adresem oficjalnych przedstawicieli socjalizmu w naszej międzynarodowce. Przedstawicielami tymi są dotychczas ciekawości. P. P. S. — red.)

„Czy rzeczywiście socjalizm polski powinien wlec się w ognie socjalizmu, w cieniu socjalizmu narodów krzykliwych i butnych, czy też socjalizmowi temu przystoi całkiem godniejsze miejsce?

„A czy na przykład — tow. Blum ma rację, jeśli namawia własne państwo do zerwania sojuszu z Polską? Wskazywaliśmy na to na łamach naszej prasy niedawnym czasem. I teraz w obliczu zagadnienia przyszłego rządu francuskiego — musimy podkreślić nasze zastrzeżenia co do podobnego traktowania Rzeczypospolitej, jak to ma miejsce w opinii francuskich towarzyszy. Jesteśmy zdania, że dla całokształtu wielkiej sprawy robotniczej w obecnym stadium Polska do rzucenia może o wiele więcej, niż to sobie niektórzy wyobrażają.

„Życzymy z całego serca socjalizmowi francuskiemu, aby jak najprędzej osiągnął te postulaty, o które w aktualnej dzisiejszej walce bojuje. Ale nigdy niech nie zapomina, nawet w wyobraźni swoich liderów, że jest państwo polskie, w którym osiągnięto

W forebce podróży
powinny się zawsze znajdować tabletki Aspirin, gdyż podczas podróży najłatwiej można się przeziębic. Istnieje tylko jedna **ASPIRINA!**

Do nabycia we wszystkich aptekach.

nr 10 595

so armatnie, działaczy, co próbowali ją ratować każdy na swój sposób, przyjaciel, co chcieli wynagrodzić Jej dawną ofiarność i bezinteresowność w walce o cudzą wolność. Wyrażało się w nich życie lat, o których mówi Kasproicz, że

Pali się świat naokoło,
Niechże goreje, niech płonie,
Byleby tylko nam serce
Nie spaliło się w łonie.

Życzenie poety spełniło się, bo ani dymy kłębiące się z umarłej ziemi nie przyćmiły nam mózgu, ani huk nie odjął władzy słyszenia, ani rany nie przemieniły nas w kaleki.

Niszcząca gotowość wyrzeczeń stała się cechą narodu wszędzie, w kraju, na emigracji, w ogniu bojowym. Ze strasznego zawieruchy wyszła stęskniona dusza polska, by nie zblednąć nawet wobec nowego zamachu na lewo odzyskaną Ojczyznę, w czasie bolszewickiej inwazji. Więc wypada przypomnieć te czasy, w których nie przemowy i procesje, nie uroczystości, za którymi ciągnął ludzie z pustą i leniwą duszą, nie zdobywanie posad i poklasku, nie poszukiwanie renty, stanowiły treść życia narodowego.

Możemy dziś patrzeć z dumą na lata, których oczekiwały całe pokolenia. Możemy wielbić mężów, co nie ugięli się przed najcięższym wysiłkiem i nie zawahali się nawet wobec krytyki biernych i wątpliwych. Możemy z radością stwierdzać jedność pokolenia wojny światowej z tem, co zaczęło śpiewać pieśń nadziei wbrew nadziei. Możemy mimo wszystko, co stanowi dziś treść naszego życia w niepodległości, idąc po szlaku nam przeznaczonym, wołać za Kasproiczem:

Podpora ci będzie i brząskiem
Ta ziemia, tak bujna, tak żywna,
Nią - ci ja jestem, na zawsze
Twa ukochana Ojczyzna.

szersze zdobycze socjalizmu, niż gdziekolwiek indziej. Zdobycze te zostały ciężkim, robociarskim trudem, krwią i bohaterstwem robotników wywalczone”.

To, co „Walka” pisze pod adresem P. P. S. socjalizmu francuskiego i międzynarodowego jest bezwzględnie słuszne. Ale, jak przytem wymownie brzmią stwierdzenia, że, „nim socjaliści francuscy do tego stanu zdobyczy dojdą, jakie osiągnął socjalizm w Polsce, my (socjaliści polscy — red.) już pójdziemy dalej”, i że w państwie polskim „osiągnięto szersze zdobycze socjalizmu, niż gdziekolwiek indziej”. Organ socjalizmu „sanacyjnego” raduje się z powodu tego.

Echo zajścia z prof. Bartlem

W sprawie zajścia między studentami politechniki lwowskiej a prof. K. Bartlem na tle antysemickim „Gaz. Polska” donosi, że prof. Bartel był referentem w senacie politechniki, któremu zaproponował relegowanie dwóch akademików i udzielenie 15 akademikom nagany rektorskiej.

Echa obniżki płac

Warszawa, 21. 5. (Tel. wł.) Na tle wczorajszej uchwały dotyczącej obniżki płac zwracają uwagę, że urzędnicy cywilni na prowincji wskutek tej obniżki powrócili do pensji, którą pobierali w grudniu 1925 r. Wojskowi również na prowincji powrócili do pensji pobieranej w marcu 1928 r.

Zapisz się na członka wspierającego
T. C. L., roczna składka 12 zł,
kwartalna 3 zł.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Kto będzie „Królem”?

Przed zakończeniem strzelania zielonoświątecznego w Poznaniu

Dziś o godzinie 16 nastąpi zamknięcie strzelania zielonoświątecznych Bractwa Kurkowego o godność króla i rycerzy.

O godz. 15.30 rozpocznie się w ogrodzie brackim na Szeląg koncert orkiestry gazowni miejskiej pod kierunkiem p. Sternalskiego. Jutro w dniu intronizacji króla i rycerzy, która to uroczystość odbędzie się punktualnie o godz. 16, koncertować będzie orkiestra wojskowa już od godziny 15.30. Członkowie bractwa oraz zaproszeni goście mają wstęp wolny, zaś publiczność, która będzie chciała uczestniczyć w uroczystości, płaci 20 gr, dzieci niżej lat 14 mają wstęp wolny.

Intronizacja króla i rycerzy ma w Bractwie Kurkowym niezwykle uroczysty charakter. Salę ubiera się w zieleni i kwiaty, na wzniesieniu zasiadają król z rycerzami, których oficjalnie wita prezes bractwa, poczem następuje uroczysta dekoracja insygniami królewskimi, mianowicie złotym krzyżem i tradycyjnym łańcuchem z 132 ogniwami. Niemniej uroczystości

odbywa się dekoracja rycerzy. Całość posiada swoisty, niezwykle barwny charakter. To też strzelania zielonoświąteczne i z niemi związane uroczystości wywołują zawsze ogromne zainteresowanie wśród społeczeństwa.

Do piątku wieczora było w tarczy królewskiej sześć dwunastek, które kolejno dali pp. Nikodem Muszyński, Kaz. Przybyła, M. Pogorzelski, A. Piechowiak, J. Wojciechowski i p. Foltyn. O ile dziś w ostatnim dniu nie nastąpią zmiany, to królem zostałby cechmistrz fryzjerski p. Nikodem Muszyński, którego dwunastka najbardziej zbliżona jest do centrum. Ewentualnym pierwszym rycerzem byłby p. K. Przybyła (1641 promieni), drugim rycerzem p. M. Pogorzelski (2273 promieni). Tytuł króla zdobyli kolejno pp.: St. Smólski (r. 1923), J. Magdziarek (r. 1924), J. Jankowiak (r. 1925), A. Ratajczak (r. 1926), J. Świerczyński (r. 1927), J. Jarocki (r. 1928), Fr. Różycki (r. 1929), K. Przybyła (r. 1930) i Tad. Jaruszewski (r. 1931). (z)

Zmiany w służbie informacyjnej na dworcu poznańskim

Zaprowadzenie komunikacji osobowej pociągami drobnicowymi

Dyrekcja okręgowa kolei państwowych w Poznaniu zniósła służbę nocną w biurze informacyjnym na dworcu osobowym w Poznaniu. Biuro informacyjne na dworcu w Poznaniu jest obecnie czynne od godz. 7 rano do godz. 22 wieczorem. Ustnych informacji dotyczących odjazdu i przyjazdu pociągów osobowych, cen biletów itd., w czasie od godz. 22 wieczorem do godziny 7 rano udzielać będą kasjerzy biletowi przy okienkach otwartych kas biletowych.

Telefonicznych informacji zasięgnąć można w dzień t. j. od godz. 7 rano do godz. 22 pod nr. telefonicznym 67-41, w czasie od godz. 22 do godz. 7 rano zaś pod nr. telef. 67-41 lub nr. telefonu 70-20.

Z dniem 22 maja br. otwiera się na linii Rokietnica—Międzychód pomiędzy stacjami Lubosz i Kwilcz nieobsadzony przystanek osobowy Wituchowo. Sprzedaż biletów i odprawa bagażu będzie się odbywać w pociągu.

Celem ulepszenia komunikacji na liniach, na których ruch osobowy został ograniczony zaprowadza D. O. K. P. w Poznaniu od 22 maja br. przewóz osób pociągami, przeznaczonymi do przewozu drobnicy, a mianowicie:

Na linii Leszno — Wolsztyn poc. 2262: Leszno odjazd 10.25, Wolsztyn przyjazd 11.37.

Na linii Jarocin — Września — Poznań poc. 1361/961: Jarocin odjazd 8.45, Września przyjazd 9.50, odjazd 10.14, Poznań przyjazd 11.44.

Na linii Poznań — Ostrów Wlkp. poc. 562/561: Poznań odjazd 23.38, Jarocin przyjazd 1.30, odjazd 1.50, Ostrów Wlkp. przyjazd 3.32. Z powrotem Ostrów Wlkp. odjazd 8.00, Jarocin przyjazd 9.20, odjazd 9.40, Poznań przyjazd 11.38.

Na linii Inowrocław — Kruśzwica — Mogilno poc. 2461: Inowrocław odjazd 8.10, Kruśzwica przyjazd 8.43, odjazd 8.46, Mogilno przyjazd 10.13.

Na linii Czarnków — Bzowo Goraj — Rogoźno — Poznań poc. 3162/1864/1562: przyjazd Bzowo Goraj 8.03, odjazd 8.13, Rogoźno przyjazd 9.25, odjazd 9.54, Poznań przyjazd 11.10.

Rozkład jazdy wymienionych pociągów jest umieszczony na stacjach przy kasach biletowych i poczekalniach. Zarząd kolejowy nie bierze żadnej odpowiedzialności za planowe kursowanie tych pociągów z którego też powodu nie umieszczono tych pociągów w ściennym rozkładzie jazdy. Bliższych informacji co do szczegółów rozkładu jazdy udzielają zawia-dowcy stacji wymienionych linii.

Skazanie aferzysty

W swoim czasie Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził znanego w Poznaniu dr. Romana Naworola, obecnie właściciela dóbr w Trzeboniu w powiecie wyrzyskim, za sprzeniewierzenie, popełnione na szkodę pułkownika N., oraz adwokata dr. F. w łącznej kwocie około 20.000 złotych na karę więzienia przez 5 miesięcy, warunkowo zawieszoną na przeciąg 2 lat.

Przeciw temu wyrokowi wniósł apelację obrońca oskarżonego p. adw. Szust, oraz prokuratura. Dnia 20 maja b. r. po rozprawie odwoławczej, przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny

w Poznaniu w składzie p. prezesa Frydlewicza, jako przewodniczącego i sędziów pp. Bohusza i Janusza, trybunał ogłosił wyrok, na mocy którego, nieuwzględniając apelacji oskarżonego, natomiast uwzględniając apelację oskarżyciela publicznego, popieraną przez p. viceprokuratora Dutkiewicza, zasądził oskarżonego za występki oszustwa w dwóch wypadkach z par. 263, 74 u. k. na łączną karę więzienia przez 5 miesięcy, zawieszając wykonanie kary na lat 5 pod warunkiem, że oskarżony w przeciągu 1 roku zwróci stratę poszkodowanym. (dob.)

W nabożeństwie tem wezmą udział przedstawiciele władz, konsul francuski p. Nicolin oraz delegacje b. kombatanów ze sztańdami. (z)

Oszust grasuje

Caritas donosi:

PP. kupcom podajemy do łaskawej wiadomości, że przed kilku dniami zgłaszał się telefonicznie do kilku magazynów pewien osobnik, który przedstawiając się za dyrektora Poznańskiego „Caritas” polecał udzielić zapomogi pieniężnej lub towaru osobie, która miała się zgłosić po pewnym czasie. Oczywiście sam telefonujący

oszust zgłaszał się po odbiór oznaczonego przez siebie wsparcia. Tylko w jednym wypadku udało się oszustowi cel swój osiągnąć. Przestrzegamy zatem kupców przed wypełnianiem poleceń telefonicznych, gdyż Poznański Okręg „Caritas” nigdy nie zwracał się z prośbą o bezpośrednie udzielenie komukolwiek zapomogi.

KALENDARZYK

Sobota, 21 maja 1932.

Słońce: wschód 3.48; — zachód 19.51; — długość dnia 16 godz. 3 min.
Księżyc: wschód 22.27; — zachód 3.50; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 18 st. C., pogodnie, wiatr południowy, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 29 st. C., najniższa + 14 st. Cels.

Kal. rzk.: Wenanta M.; jutro Helena Kr. Kal. słow.: Przesław B.; jutro Wiesław B.

OSOBISTE

— * W gimnazjum im. św. Jana Kantego w Poznaniu zdali egzamin dojrzałości: Budziński Antoni, Celler Ludwik, Czapczyński Adam, Daroszewski Leon, Dołński Włodzimierz, Gierula Adam, Grott Stefan, Grzelachowski Lech, Jankowski Zbigniew, Kaliszczak Henryk, Klimek Zbigniew, Kurowski Mirosław, Lambi Jerzy, Maisel Witold, Maliński Wacław, Mendelak Edmund, Michalak Tadeusz, Mioduszeński Florian, Nowak Leon, Podhorski Roman, Radomiński Tadeusz, Raszewski Jan, Talejko Witalis, Tomaszewski Romuald.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Tow. Przem. „Jedność” pod wezw. św. Antoniego w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 24 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń przy ulicy Ślusarskiej 6. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. Płatna jest serja 40 kasy lokalnej. O liczny udział członków uprasza Zarząd.

— * Z Tow. Młodych Przemysłowców. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 23 bm. o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego, wejście z Wałów. Referat wygłosi p. red. Roman Fengler n. tem.: „Niemcy doby dzisiejszej”.

— * Protekcyjizm gospodarczy. Dn. 27 bm. o godz. 20 odbędzie się w Domu Kupiectwa Polskiego, ul. Zwierzyniecka nr. 12, zebranie propagandowe dla kupiectwa i przemysłowców, na którym p. dyr. Fr. Maciejewski wygłosi odczyt na temat „Protekcyjizm gospodarczy”.

— * Sodalicia Marjańska Akademickich U. P. W niedzielę, 22 bm. o godz. 8.30 odbędzie się nabożeństwo z przyjęciem kandydatek. Po nabożeństwie zebranie plenarne.

— * Z Koła Katechetycznego w Poznaniu. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, 25 bm. o godz. 17 w gmachu Państw. Seminarjum Naucz. Męskiego im. Ew. Estkowskiego (ul. Fr. Ratajczaka 30). Wykład: „Chryścjanizm a religie wschodnie”.

— * Narodowa Organizacja Kobiet — Koło Wilda. Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 23 bm. o godz. 20 na salce p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15. Referat n. t. „Ruch narodowy w Polsce” wygłosi p. Hołasz.

ŻYCIE SOKOLE

— * Sokolice Śródmieścia urządzają 22 bm. wycieczkę pieszą do Kiekrza. Punkt zborny koło kościoła Najśw. Serca Pana Jezusa na Jeźcach o godz. 6.

KRATKI SĄDOWE

Za kradzież 60 000 papierosów

W swoim czasie zasądzona została za liczne zuchwałe kradzieże doskonale zakonspirowana szajka włamywaczy i złodziei. M. in. wymierzono karę więzienia niejakiemu Jankiewiczowi, znanemu przestępcy M. Grekowi i Kowalewskiemu. Grek zasądzony został na 1 i pół roku więzienia z par. 242, 243 ust. 4 k. k.

Oskarżenie zarzucało szajce, że w listopadzie 1930 r. wskoczyła na pociąg towarowy na linii Poznań—Stanisławów i wylamawszy drzwi ukradła dwie skrzynie, zawierające 60 tys. papierosów własności monopolu i skrzynię ze sprzętami kuchennymi, należącą do firmy Wiepofama. Kuzyn oskarżonego Greka, A. Kowalewski zasądzony został za paserstwo z par. 259 k. k. na dwa miesiące więzienia, ponieważ skradziony łup przechowywał u siebie. Karę tę odroczone na dwa lata. Jankiewicz i Grek wnieśli apelację i wskutek tego sprawa stała się ponownie przedmiotem rozważań sądu

Dla oczyszczenia krwi pić rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10661

WYSTAWY

— * Komunikat wystawy plakatów wojennych. Komitet wystawy „Plakat Wojenny”, której otwarcie nastąpi w niedzielę o godz. 12 donosi, że mile widziane będą na otwarciu nie tylko osoby zaproszone, ale również ich żony i najbliższe rodzinie w wieku pełnoletnim.

— * Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (pl. Wolności 18). W salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych jest obecnie wystawa jubileuszowa Leona Wyczółkowskiego. Ze względu na wielką frekwencję, jaką się wystawa cieszy, przedłużono ją do końca maja. — Salon otwarty w dniu powszednim od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Dworcowe informacje. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu zniósła służbę nocną w biurze informacyjnym na dworcu osobowym w Poznaniu. Biuro informacyjne na dworcu osobowym w Poznaniu jest obecnie czynne od godz. 7 rano do godz. 22. Ustnych informacji, dotyczących odjazdu i przyjazdu pociągów osobowych, cen biletów itd., w czasie od godz. 22 do godz. 7 rano udzielać będą kasjerzy biletowi przy okienkach otwartych kas biletowych. Telefonicznych informacji zasięgnąć można w dzień, tj. od godz. 7 rano do godz. 22 pod nr. telef. 67-41, w czasie od godz. 22 do godz. 7 rano zaś pod nr. tel. 67-41 lub nr. tel. 70-20.

— * Nowy przystanek kolejowy. Z dn. 22 bm. otwiera się na linii Rokietnica — Międzychód pomiędzy stacjami Lubosz i Kwilcz nieobsadzony przystanek osobowy Wituchowo. Sprzedaż biletów i odprawa bagażu będzie się odbywać w pociągu.

— * „Szlakiem Niepodległych”. W pierwszych dniach czerwca ukaże się na boisku „Sokoła” największe widowisko plenerowo-batalistyczne, jakie dotychczas w Polsce widziano, p. t. „Szlakiem Niepodległych”. Scenariusz, niezwykle barwny i emocjonujący, przewidujący m. in. propagandę dla L. O. P. P., napisała p. Lala Sroczyńska, zaś inscenizacją spoczywa w rękach Zbigniewa Orwicza. Widowisko będzie w całości filmowane przez „Sport-film” z Warszawy.

— * Centralny Związek Zawodowy Ogrodników. W niedzielę, 22 bm. zwiedzenie zakładu ogrodniczego firmy St. Tomjak, Zakładu Botaniki Leśnej na Sołacz, oraz Miejskich Szkółek w Naramowicach. Zbiórka o godz. 7 rano przed Teatrem Wielkim.

— * Zastęp „korsarzy” przy 23. Pozn. Druż. Hare. im. J. Wybickiego urzędują d. 22 bm. wycieczkę do Kobylnicy. Wymarsz o godz. 6.30 z dziedzińca III szkoły wydz. na Wildzie, na dworzec Tamy Garbarskiej. Odjazd pociągiem o godz. 7.45.

— * Uroczysta akademja Młodych Polek z okazji dorocznego „Święta Druhen” odbędzie się z uroczystym programem w niedzielę, 22 bm. o godz. 12 w południe na sali kina „Słońce” przy placu Wolności. Akademję zaszczyli swą obecnością J. Em. ks. Kardynał Hlond. Referat wygłosi ks. rektor Cieszyński. Wstęp bezpłatny.

— * Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy komunikuje: Wysoki stan bezrobocia w mieście Poznaniu nie pozwala na sprowadzanie i zatrudnianie jakichkolwiek kategorii bezrobotnych pracowników zamiejscowych. Przyjmowanie przez pracodawców pracowników zamiejscowych powoduje na miejscu ferment wśród mas bezrobotnych i może doprowadzić do niepożądanych skutków. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy raz jeszcze zwraca uwagę pp. pracodawcom na obowiązek zgłaszania zapotrzebowania na pracow-

Hallerczycy ku czci ś. p. prezyd. Francji

Z inicjatywy placówki poznańskiej Zw. Hallerczyków odbędzie się jutro, 22 bm. o godzinie 8 w kościele O. O. Franciszkanów żałobna uroczysta msza św. za spójność duszy śp. prezydenta Francji, Pawła Doumera.

Udział w nabożeństwie biorą wszyscy błękitni żołnierze, członkowie Legjonu Wielkopolskiego i szeregi innych towarzyszt. Przewidziany jest również przyjazd gen. Hallera. Żałobne nabożeństwo odprawi O. Gwardjan Norbert.

ków w tymże Urzędzie i komunikuje, że wszelkie przekroczenia w tym przedmiocie podawać będzie do należytego ukarania.

— **Baczność Hallerczyści** Zarząd Piłkowników wzywa do liczego udziału w nabożeństwie żałobnym za duszę śp. Pawła Doumera, Prezydenta Francji, które odbędzie się w niedzielę, 22 bm. o godz. 8 w kościele OO. Franciszkanów. Zbiórka przy ul. Ludgardy o godz. 7,45 w mundurach. Po nabożeństwie strzelanie z broni małokalibrowej w strzelnicy przy ul. Fr. Ratajczaka.

— **Legion Wielkopolski** wzywa wszystkie organizacje, wchodzące w skład Legionu Wlkp. do wzięcia udziału w pocztami sztandarowym w nabożeństwie żałobnym za duszę Prezyd. Francji, śp. Pawła Doumera. Nabożeństwo odbędzie się w niedzielę, 22 bm. o godz. 8 rano w kościele OO. Franciszkanów.

— **Obchód 60-lecia śmierci Moniuszki.** Uroczystości z okazji 60-lecia śmierci najpopularniejszego z kompozytorów polskich Stanisława Moniuszki, zapowiadają się wspaniale. Najlepsze chóry poznańskie przygotowują szereg poważnych dzieł Moniuszki jak: Sonety Krymskie, Balladę o Florjanie Szarym, Poloneza z Halki i inne. W pochodzie wezmą udział liczne or-

ganizacje ze sztandarami, oraz wszystkie miejscowe orkiestry. — Informacji udziela Sekretariat Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych, plac Wolności 17, III p., Telefon 5697.

— **Wycieczka rodzinna Kola Przyjaciół Harcerzy przy V drużynie do Szeląga** zapowiada się bardzo licznie, a program jej jest bardzo urozmaicony. M. in. odbędzie się strzelanie do tarczy, kulanie w kręgle o bardzo cenne nagrody, kola szczytów itp. Poza tym przystąpią do gry w szachy i w karty. Zbiórka o godz. 6 na Starym Rynku (przy figurze św. Jana), skąd wspólnie wyruszą do ogrodu p. Godurkiewicza na Szelągu.

— **Oddział Pływacki T. S. „Unia”** urządza w niedzielę, 22 bm. wycieczkę, na którą zaprasza wszystkich członków i sympatyków. Zbiórka o godz. 7 rano przed boiskiem „Sokoła” i wyruszenie na pływacką P. O. Z. P., wspólna kąpiel. O godz. 9 wyruszą do Staroleki, gdzie w ogrodzie p. Kempa odbędą się różne gry towarzyskie i strzelanie o premie. Powrót o godz. 14.

— **Wycieczka O. W. P.** W niedzielę, 22 maja br. odbędzie się wycieczka na Małtę. Zbiórka punktualnie o godz. 7.00 rano przy Nowym Moście (św. Roch). Przewodzi wycieczkę kol. Knapkiński.

Nasi korespondenci donoszą Z Poznańskiego

— **Grodzisk.** (Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża.) W drugie święto Zielonych Świąt odbyła się kwesta uliczna na rzecz Czerwonego Krzyża. W południe staraniem tego towarzystwa urządziła drużyna pokaz ratowania rannych na terenie zagazowanym. Drużyna w gazowych maskach i wozem dla rannych przeszła przez miasto i udała się na plac targowy, gdzie odbył się pokaz pod kierownictwem instruktora p. Maćkowiaka, przy obecności starosty powiatowego, pań z Czerwonego Krzyża i dość licznej publiczności. Drużyna pracowała sprawnie.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Doroczne strzelanie Bractwa Kurkowego odbyło się 16 i 17 maja br., poprzedzone uroczystościami i nabożeństwem w kościele poklasztornym. Godność króla kurkowego zdobył na rok obecny p. Józef Wierzbicki, I. rycerzem został p. Feliks Wosiński, II. rycerzem p. Andrzej Włoszyński. W ogrodzie koncertowała orkiestra straży pożarnej. Publiczności bardzo mało. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna.

— (Z harcerstwa.) Bardzo żywotna drużyna harcerska im. T. Kościuszki brała udział w zlocie harcerskim w Poznaniu, gdzie zdobyła niejedną pochwałę za sprawność. (gp.)

— **Gniezno.** (Teatr.) Olbrzymie zainteresowanie w naszym mieście wzbudziła zapowiedź występu Teatru Narodowego z Poznania, który grać będzie jedną z najwspanialszych komedji p. t. „Urwis” B. Katerwy. Obsada ról pierwszorzędna. Rola tytułowa kreuje świetna artystka p. Klara Sarnecka, która ostatnio podziwialiśmy w „Roxy”, „Ich synowa” i „Hajduczek”. Poza tym zobaczymy znanych nam artystów pp. M. Świeżicką, Z. Długolecką, Stanisława Fisera, Leona Frankowskiego, Zbigniewa Szczerbowski, Stefana Drewnicza, Zygmunta Wintora i innych. Teatr Narodowy cieszy się u nas zawsze dużym powodzeniem.

— **Koronowo.** (Z Bractwa Kurkowego.) Dorocznym zwyczajem odbyło się w drugie święto Zielonych Świąt strzelanie o godność króla kurkowego, w wyniku którego zaszczyt noszenia łańcucha królewskiego przypadł p. Dopiewskiemu. — Pierwszym rycerzem został p. Latos, drugim p. Pufelski. W strzelaniu brało udział 30 członków.

— (Pożary od piorunów.) W środę, 18 bm. przedpołudniem przeszła nad miastem i okolicą silna burza, podczas której spłonęła od uderzenia piorunu stodoła p. Jortzika. Równocześnie piorun uderzył w zabudowania w leśnictwie Tylina Góra. Ogień strawił stodołę i chlew.

— (Uruchomienie bekoniarni.) Czekająca na uruchomienie już od jesieni bekoniarnia rozpoczęła ubój świń w ubiegły czwartek. Przy obecnym stanie urządzeń bekoniarnia zdolna jest bić około 500 świń tygodniowo. (sk.)

— **Kobylin.** (Z życia S. M. P.) W Smolicach odbyło się podokręgowe zebranie Stow. Młodzieży Polskiej, na które prócz miejscowego S. M. P. przybyli S. M. P. z Kobyliny, Jutrosina, Baszkowa, Rogozowa i Wyganowa i zarząd okręgowy z patronem, ks. prof. Thielem. Przed rozpoczęciem zebrania odbył się raport na czele z ks. prof. Thielem. Zebranie zajął prezes S. M. P. Smolice, witając zarząd okręgowy i gości, poczem na przewodniczącą zebrania poprosił patrona tegoż S. M. P., ks. Baka. Referat p. t. „Przygotowania do zlotu” wygłosił prezes okręgowy p. Rauchut. W dyskusji zabierali głos ks. prof. Thiel, ks. prof. Bak i druhowie. Na dalszy program składały się deklamacje, monolog, śpiewy. Przy końcu zebrania sekretarz odczytał protokół, który został z małym zmianami przyjęty. Po zebraniu odbyła się próbna defilada i pożegnanie gości.

— (Kradzieże.) W ostatnich dniach skradziono z wagonów kolejowych 200 kg pszenicy. Sprawców wykryto. — Do chlewu p. Ratajczaka włamali się złodzieje i skradli prośną swinię około 150 kg. — Również skradziono swinię p. Domagałowej z Krzekotowic. W obu ostatnich wypadkach sprawców nie wykryto. (hk.)

— **Leszno.** (Przebita bagnietem.) — Edmund Nowaczyk przebił onegdaj bagnietem Karola Gierala, który po przewiezieniu do szpitala zakończył życie. Przyczyną tragicznego zajścia narazie nieznane. Nowaczyk po dokonaniu zbrodni ukrył się w pobliskich lasach. Władze policyjne zarządziły pościg za mordercą.

— **Mogilno.** (Z Bractwa Kurkowego.) W dniu 16 bm. odbyło się w tut. Bractwie Kurkowym strzelanie o godność króla kurkowego. O godz. 8.30 odbyła się zbiórka poczem wyruszyli do kościoła poklasztornego na mszę św. Po południu wyruszyli na strzelnicę. Otwarcia strzelania dokonał król kurkowy p. Paprotny, poczem oddał strzał honorowy na cześć Rzeczypospolitej prezes p. Kostecki, a strzał na cześć Prezydenta oddał kpt. Majchrzycki. Proklamacji o godz. 7 dokonał prezes p. Kostecki. Królem kurkowym został kupiec p. Kukucki Alfons, I. rycerzem p. Majchrzycki Józef, II. rycerzem p. Borys Franciszek, asesor wydziału powiatowego. W strzelaniu o cenne nagrody premie otrzymali: pierwszą — Olejniczak, drugą — Przybylski Fr., trzecią — Kranz Antoni, czwartą — Kukucki, piątą — Majchrzycki i inni. Po odprowadzeniu króla kurkowego o g. 20.30 odbył się w hotelu „Monopol” bal królewski, na którym bawiono się do rana. (mm.)

— **Murwana Gośna.** (Z Bractwa Kurkowego.) Tradycyjnym zwyczajem miejscowe Bractwo Kurkowe obchodziło bardzo uroczyste swe doroczne strzelanie. W pochodzie przy dźwiękach orkiestry wojskowej brała udział drużyna na uroczyste nabożeństwo, poczem odbyło się strzelanie do tarcz, którego wynikiem następujący: Królem został p. St. Głazinski, pierwszym rycerzem p. J. Wozniak, drugim — p. Fr. Pędziński. Medal otrzymał: król, obaj rycerze oraz p. Polcyn, który uzyskał największą ilość pierścieni. — Uroczystość zakończono zabawą taneczną.

— (Z klubu sportowego „Concordia.”) Z inicjatywy większości członków zwołane zostało na dzień 9 bm. nadzwyczajne walne zebranie miejscowego klubu „Concordia”. Zebranie zajął sekretarz p. Sommerfeld. Na przewodniczącą powołano p. Chudzikiego. Po załatwieniu bieżących spraw oraz dłuższej dyskusji, dot. dotychczasowego zarządu, wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli pp.: J. Cieżki — prezes, W. Stachowiak — zast. prezesa, W. Rynarzewski — skarbnik. Komisyj rewizyjną tworzą pp.: K. Nowak, K. Chudzik, Br. Nowicki. (wg.)

— **Odolanów.** (Po poświęceniu nowego kościoła w Bogdaju.) Niedawno odbyła się w Bogdaju uroczystość poświęcenia nowo wybudowanego kościoła. Ludność miejscowa, rozumiejąc konieczność istnienia Domu Bożego, z całym zapalem i dobrą wolą podjęła się w trudnych warunkach budowy. Uznano należy się tej ubogiej wiosce, która niezrażona przeciwnościami, wytrwale dążyła do celu. Wielką też zasługą ks. dziekana Piszczysławy z Odolanowa, który z bezzmierną troskliwością zajął się realizacją dzieła i stał się duchowym twórcą świątyni. Szczera podziękować należy się też licznej ofiarodawcom, którzy, rozumiejąc znaczenie tej wzniosłej budowy, nie szczędzili ofiar. — Należy wymienić przede wszystkim p. Lipskiego z Możdżanowa za niezwykłą hojność w subwencjonowaniu świętego dzieła, ks. prob. Kuchowicza z Jankowa za przygotowanie dzieła budowy, a oprócz tego za obdarowanie świątyni, księdza Śródkę rodaka miejscowego za ofiarowanie wspaniałego okna witrażowego, kapitułę wrocławską i wydziałowi powiatowemu byłego powiatu odolanowskiego za udzielenie wydatnej pomocy. — Uroczystość sama zgromadziła tłumy ludzi. Brały w niej m. in. udział przedstawiciele władz powiatowych, duchowieństwo kilku parafii, obywatelstwo miasta Odolanowa i po części miasta Ostrowa, delegacje bractw kościelnych i towarzystw z Odolanowa i okolicy ze sztandarami. Uroczystość wstępna odbyła się przed miejscową szkołą, skąd po powita-

niu gości, przemówieniu, deklamacji i śpiewie wyruszyła procesja do nowej budowy. Tu przemówił ks. dziekan Piszczysława, wskazując na wielkie znaczenie aktu poświęcenia i nawołując do gorliwości w służbie Bogu. W otoczeniu duchowieństwa dokonał następnie ks. dziekan ceremonii poświęcenia kościoła i dzwonu (ofiarowanego przez miejscowe Tow. „Jedność”), poczem odprawił uroczystą sumę. Podniósł kazanie okolicznościowe wygłosił ks. prob. Kuchowicz, ujmując w słowach pięknych wielkość chwili, której byli świadkami zgromadzeni wierni. — Następnie obiad wspólny, w czasie którego wygłoszono szereg przemówień, charakterystycznych znaczenie religijne i narodowe nowego kościoła, oraz wypuklającą zastępę tych, którzy do budowy w jakikolwiek sposób się przyczynili. Uroczystość zakończono nieszporem i procesją. (r.)

— **Rawicz.** (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej przyjęto sprawozdania poszczególnych referentów jak: Gł. Kasy Miejskiej, Kom. Kasy Oszczędności, zakładów miejskich, wodociągów, gazowni oraz elektrowni. — Województwo skreśliło w preliminarzowym budżecie na rok 1932-33 23 tys. zł. Radny p. Doliński referował w nagłym wniosku sprawę czasu pracy oraz płacy przy inwestycjach, podjętych przez miasto. Radzi ograniczyć pracę do 6 godzin dziennie, by jak największą ilość bezrobotnych móc zatrudnić. Zabiera głos p. burmistrz Sławiński, który w dłuższym przemówieniu rozwodzi się nad kwestją bezrobocia w mieście. Niestety zupełny brak potrzebnych funduszy przeszkadza w zatrudnieniu większej liczby bezrobotnych. Budowa projektowanej pływalni będzie zrealizowana, jeśli miasto na cel ten otrzyma pożyczkę w wysokości 40 tys. zł. Radny p. Jarczewski proponuje natychmiastowe wystanie odpowiedniego memoriału do województwa, aby ono tuższym bezrobotnym przysłało z wydatniejszą pomocą. Jak na ironję twierdzi zastępca burmistrza, p. Wł. Wolski w dyskusji, że bezrobocie coraz to więcej się zmniejsza, i że widać pod tym względem polepszenie. Gadanie takie oczywiście nie mogło nikogo przekonać — kto istotny stan rzeczy zna. Zresztą p. Wolski jest rzecznikiem tego systemu, który z uporem wciąż twierdzi, że w Polsce „byćco jest”.

— (Z ochronki.) Staraniem SS. Elżbietanki urządzono dla działwy ochronki majówkę w ogrodzie strzelnicy w drugie święto Zielonych Świąt. Przy śpiewach, piasach, korowodach, oraz przy kawce z ciastkami bawili się działwa wesoło.

— (Lot wyścigowy gołębi pocztowych.) Po kilku treningowych lotach odbył się pierwszy lot wyścigowy gołębi pocztowych zainicjowany przez ruchliwego Tow. Hodowców gołębi pocztowych „Pocztą Wojenną” w Rawiczu. Lot odbył się z Blaszek, oddalonych od Rawicza 118 km. Zgłoszono 120 gołębi, a nagrodzono 24. Następny lot odbędzie się 22 bm. z Zdunskiej Woli, oddległej o 150 km. od Rawicza. (rs.)

— **Szamotuły.** (Rehabilitacja p. Zawadzkiego.) P. Bolesław Zawadzki, znany przemysłowiec, długoletni członek magistratu i zastępca burmistrza został swego czasu zawieszony w czynnościach zastępcy burmistrza. Równocześnie oskarżono p. Zawadzkiego o niedokładności przy dostawach dla miasta. Zarzuty, postawione przez ludzi, lubiących w mieście naszym maciej i warcholich, okazały się nieślusne i bezpodstawne. Pierwsza instancja sądu administracyjnego przy województwie wydała wyrok uwalniający p. Zawadzkiego. Na złożoną apelację odbyła się w tych dniach rozprawa przed wyższym sądem administracyjnym w Poznaniu, który w zupełności zatwierdził wyrok pierwszej instancji i p. Zawadzkiego od winy i kary uwolnił. Obronę sprawował adw. dr. Stanisław Celichowski. Wobec takiego wyroku oczekuje się wprowadzenie z powrotem p. Zawadzkiego na stanowisko członka magistratu i zastępcy burmistrza.

— (Kradzież... przedślubna.) Józef Frackowiak z Niemieckiego wydawał córkę zamaż. W nocy przed ślubem zakradli się nieznani sprawcy do piwnicy i zabrali wszystkie zapasy, jak wódki, mięswo, placki itd., tak, że dla gości literalnie nie pozostało.

— (Z życia Sokolic.) Okręgowy wydział sokolic zwołuje na dzień 5 czerwca zebranie delegatów wszystkich gniazd, należących do okręgu wronieckiego w tut. strzelnicy. W sprawie ujednolicenia prac i ustalenia programu winny wszystkie gniazda zaproszone, delegatki swe na ten zjazd wydelegować. Zebranie odbędzie się o godz. 10 przedpołudniem w strzelnicy w Szamotulach.

— (Poświęcenie sztandaru.) W niedzielę, 16 bm. odbyło się w Sekowie poświęcenie sztandaru Tow. Powst. i Woj. Przy dźwiękach dwóch orkiestr wyruszyli wspaniały pochód na nabożeństwo do kościoła w Wilczynie. Aktu poświęcenia dokonał po poprzednim pięknym przemówieniu ks. prob. Biały. Po nabożeństwie udekorował prezes okręgowy p. Feliks Miodowicz Oznaką Powstańca Zbrojnego ks. prob. Białego i oznaką wojskową p. Kubackiego. Po defiladzie przed nowym sztandarem i udekorowaniami wyruszył pochód do sali posiedzeń, gdzie nastąpiły przemówienia delegatów i wbijanie gwoździ. Hallerczycy wręczyli w miejsce gwoźdza obraz z podobizną gen. Hallera. Po akademii odbył się wspólny obiad. Po obiedzie odbyła się w lesie zabawa lato-wa, na której bawiono się ochotczo do świtu.

— (Postrzelenie.) W dniu 17 bm. wieczorem odbył się krwawy porachunek w wiosce Słonawy pow. obornickiego. Po

sprzeczce niejaki Jan Ratajczak dobył w obronie własnej broni palnej i oddał do swego przeciwnika Franciszka Antkowiaka dwa strzały, które ugodziły go w lewy bok. Rannego przewieziono natychmiast do szpitala w Obornikach, gdzie pozostaje pod opieką lekarską. Ratajczaka aresztowano. (sc.)

— **Zduny.** (S. M. P.) W dniu 16 maja S. M. P. w Zdunach urządziło uroczyste zebranie z powodu otrzymania nagrody wędrowniej — proporczyka, uzyskanej przez zwycięski zespół S. M. P. Zduny na zlocie okręgowym w Koźminie. Na czele orkiestry Tow. Powstańców i Woj. wyruszyli karne szeregi miejscowego S. M. P. i zamiejscowych druhów z miejskiej strzelnicy do kościoła na nabożeństwo, a następnie na salę p. Daniela. Zebranie rozpoczęło się pięknym referatem druha Paterka, poczem nastąpiła ceremonia wręczenia proporczyka na ręce patrona okręgowego, ks. prof. Thieła. Przemówienia ks. patrona Thieła i ks. prob. Pewniaka przerywane były długo niemilknącymi oklaskami. Odpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono uroczyste zebranie naszej dzielnej młodzieży. Niestety młodzież z wielkim tylko trudem mogła uzyskać pozwolenie na urządzenie zebrania i pochodu, z tem jednak zastrzeżeniem, aby żadne z miejscowych towarzystw nie brało w tym pochodzie udziału.

— **Srem.** (Matura.) Egzamin dojrzałości w państ. gimnazjum typu staroklaszycznego im. gen. Józefa Wybickiego zdali pp.: Borowski Stanisław, Ilski Marjan, Jankowiak Wiktor, Łukowski Florian, Maciejewski Czesław, Matuszewski Jan, Matuszewski Olgierd, May Leon, Misiołek Edmund, Nieborak Leonard, Ratajski Mieczysław, Szewczyk Józef, Szymański Jan, Wietrzykowski Albin, Witkowski Damjan, Zapłata Adam. (H.)

Z Pomorza

— **Grudziądz.** (Wyłowienie topielca.) Obok cytadeli fale Wisły wyrzuciły na brzeg zwłoki jakiegoś mężczyzny. Ciało nieboszczyka uległo do tego stopnia rozkładowi że identyczności topielca nie było można stwierdzić. (ski.)

— **Lubawa.** (Wyrodna matka.) Dn. 18 bm. sprawdzono do tut. więzienia śledczego 21-letnią gospodynię Kunegundę J. z Rumienicy, która dwa dni przedtem spaliła żywem swoje nieślubne dziecko. Wyrodna matka podobno przyznała się do winy. (x.)

— **Nowemiasto.** (Śmierć w nurtach Drwęcy.) 14-letni uczeń tut. gimnazjum, Jerzy Wolski z Warszawy, przejeżdżając się kajakiem po Drwęcy, wpadł do wody i utonął. Zwłok chłopca dotąd nie wyłowiono. (x.)

— **Tczew.** (Pożar.) W ub. środę popołudniu zaalarmowano tutejszą straż pożarną. Na podwórzu fabryki papieru „Droste” zapalili się zapasy materiału surowego. Straż pożarna po zaciętej pracy zdołała w krótkim czasie zagasić ogień, który powstał prawdopodobnie z powodu ostatnich upałów. Szkoda wynosi około 15000 zł.

— (Kradzież samochodu.) Dotychczas nieznanymi sprawcy włamali się do garażu p. Dunajskiego, wsiadli w samochód i ułotnili się w niewiadomym kierunku. Policja wszczęła energiczne śledztwo i jest już na tropie złodziei. Samochód miał wartość około 6000 zł. (td.)

— **Toruń.** (Tajemniczy strzał.) W Dobrzejewicach padła dorosła córka gospodarza Lipińskiego ofiarą tajemniczego strzału. Panna L., czytając w ogrodzie książkę, ugodzona została kulą z rewolwru w głowę. Ciężko ranna odwieziono do tut. szpitala miejskiego, gdzie, nie odzyskawszy przytomności, zmarła. Narazie nie zdołano stwierdzić, czy zachodzi zabójstwo, czy też zabłąkana kula spowodowała śmierć. (x.)

— **Wąbrzeźno.** (Śmierć pod kołami samochodu.) Dnia 17 bm. wpadł pod koła samochodu czteroletni Edward Maczkiewicz; koła samochodu przeszły chłopcu przez głowę, tak, że śmierć nastąpiła po kilku godzinach. Dochodzenia policyjne w toku. (x.)

Śmiertelne poparzenie

W Bydgoszczy uległa ciężkiemu poparzeniu podczas rozgrzewania pasty do podłogi 65-letnia mieszkanka Bydgoszczy, p. Wincentyna Kozanacka. Rany były tak ciężkie, że p. K. zmarła w 3 dni po wypadku. (kl)

Znowu fałszywe 5-złotówki

W Poznaniu aresztowano pod zarzutem poszukiwania w obieg fałszywych 5-złotówek Pelagję Pawlicką z Poznania (Kraszewskiego 10). Udowodniono jej poszukiwanie w obieg fałszywych 5-złotówek w trzech wypadkach. (kl)

Postrzelony podczas włamania

Do niemieckiej spółdzielni rolniczej w Ryczywole włamał się w tych dniach notoryczny przestępca Józef Krawczak z Ryczywoła. Włamywacz napotkał kierownika spółdzielni Meier i strzelił do niego z fuzji, raniąc go w obie nogi i rękę. (kl)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

GALL, NAPOLEON I KAPITAN GUYNEMERE

W drugiej ojczyźnie Polaków — Jedność francuska — „Pozostałam Francuzką” — Wojna w muzeach, pola bitew jako muzea — Wśród orłów napoleońskich — Strzaskany aeroplan — Czem jest historia narodowa — Ludzie i naród.

Paryż, 18 maja.

Mamy wyraźne ślady, że już trzy-nastowieczni Polacy odwiedzali ówczesną Francję. Im dalej w lata, ilość podróżników mnoży się. W wieku XIX. dzięki „wielkiej emigracji” Francja staje się jakoby drugą ojczyzną Polaków, zarazem zaś znanym terenem „potępieńczych swarów”. Polak więc Francji odkrywać nie potrzebuje, bo i ten, który jej jeszcze nie zna naocznie, posiada taką jej znajomość z tradycji pokoleń, że gdy ją obaczy, spojrzysz na nią jako na rzecz już na polu znaną. Niemniej jednak pewne rzeczy zrozumie wówczas lepiej.

Rzeczka znana i oceniona jest sławą „unité française”, jedność francuska, w której stopiły się pojęcia narodu i państwa. Wiadomo, że Francuzowi trzeba tłumaczyć, że można różnie traktować te dwa pojęcia. Według rozumienia Francuza, tracąc obywatelstwo francuskie, traci się coś więcej niż poddaństwo państwowe. Francuzka, wychodząca za Polaka, a zatrzymująca obywatelstwo francuskie, mówi o sobie „je suis restée Française”, pozostałam Francuzką.

Owa słynna jedność francuska osiągnięta została w mozolnej walce toczącej przez królów francuskich, a wykończona ostatecznie przez Ludwika XI. w końcu wieku XV. Walkę, podjętą przez tego króla, z feudałami francuskimi można w pewnej mierze porównać z walką prowadzoną przez Kazimierza Jagiellończyka z możnowładztwem polskim, chociaż inne były rezultaty tej walki we Francji, inne w Polsce. Sukces Ludwika XI. położył zasadnicze podwaliny pod monarchię absolutną, która dokończyła budowę jedności francuskiej. Jest to zatem organizm bardzo scentralizowany a najdosadliwszym wyrazem tej centralizacji stanowisko Paryża, który żadnej innej ze stolic prowincjonalnych nie dopuszcza do konkurencji ze sobą. W czasach współczesnych trochę ustępstw robi się dla Strassburga, chcąc akcentowaniem jego stanowiska podkreślić stosunek Francji do odzyskanej Alzacji. Wyraża się to np. w stanowisku uniwersytetu strassburskiego, który jest czemś nieco więcej niż jednym z uniwersytetów prowincjonalnych.

Myliłby się jednak ten, kto by na owa „jedność francuską” patrzył tylko pod kątem widzenia współczesności, oglądał ją tylko w przekroju jednego pokolenia.

Jasny promień światła pada na tę kwestję, gdy się przejdzie do oglądania tych zabytków francuskich, które łączą się z przeszłością najbardziej świeżą. Ta przeszłość to oczywiście wielka wojna, która z pół bitew przeniosła się do muzeów. Muzeami stały się zresztą i same pola bitew.

Każdy cudzoziemiec zawadzi oczywiście o pałac inwalidów z grobem Napoleona. Ciekawszemu skieruje kroki i do muzeum wojny mieszczącego się w tymże gmachu. Muzeum to posiada najrozmaitsze zabytki od czasów wczesnośredniowiecznych począwszy. Można tu oglądać wspaniałe zbiory średniowiecznych królów francuskich, można rzucić oko i na kunsztownie wykonany plan bitwy nad Marną.

Bardzo silne wrażenie budzi sala sztandarów w której złożone są sztandary Francji od doby rewolucji począwszy. Uważny obserwator zobaczy i sztandary polskie. Naogół jednak to na one w setkach innych chorągwi. Obok pęków chorągwi z wielkiej wojny, całe masy chorągwi napoleońskich. Te ostatnie z charakterystycznymi orłami, wzorowanymi na orłach rzymskich. Orły owe przetrwały wyrażnie most ku Francji — dawniejszej, ku czasom rzymskim. Widać tu owa wyraźną ciągłość, którą tak silnie podkreślał Napoleon budujący huk triumfalny na wzór łuków stawianych — w południowej Francji przez cesarów rzymskich. Owych bowiem analogii z dobą Cezara nie można tłumaczyć tylko naśladownictwem. Jest to coś więcej, jest to ten sam duch, jedność nie tylko w pokoleniu żyjącym, lecz jedność i ciągłość poprzez różne pokolenia. I sądzę, że owa „Unité” tylko tak pojęta, jest pojęta trafnie.

Słuszność tego wrażenia potwierdza spojrzenie na jeszcze jeden szczegó-

gół zawarty w sali sztandarów. Jest nim posąg marszałka Focha, kopja jednego z pomników postawionych wielkiemu wodzowi wielkiej wojny. To już chyba współczesność, a jednak tak szarmonizowana z całą dawniejszą przeszłością, ogniwo tak organicznie sprężnięte z wiekami wcześniejszymi, że nie widać cezur między przeszłością i teraźniejszością. Równocześnie zaś, jakby chwytano się ów moment w którym ta przeszłość z teraźniejszością łączy się w nierozdzielny uściśku.

Począyna się rozumieć czem jest historia narodowa i czem ona różni się od każdej innej historii. To nie jest studium archiwalne — jest to wchodzenie w głębię życia narodowej. Ma ono charakter „naukowy” jeżeli ma na celu poznawanie. Ale strona naukowa tego zagadnienia jest tylko drobnym jego ułamkiem.

Widz przepojony takimi wrażeniami przechodzi z sali sztandarów ku kolumnadzie biegnącej dokoła podwórca. W jej partii środkowej, naprzeciw głównego wejścia wielka postać Napoleona. Na prawo, ustawiony przy murze, pomnik grobowy któregoś z Gallów służącego przed wielu wiekami w legionach rzymskich. Duża ilość takich pomników mieści się w muzeum gallo-rzymskim w St. Germain. Jednym z tych zabytków, przeniesiony na to miejsce, znakomicie łączy się z przeszłością wojskową Francji napoleońskiej. Między zaś temi dwoma zabytkami zestrzelony aeroplan wielkiego lotnika francuskiego z ostatniej wojny, kapitana Guynemera. Posiekany kulami aparat zwisa z pułapu, poniżej zaś, przy ziemi, zardzewiały i spalony motor, który wraz z aparatem i lotnikiem spadł po ostatniej walce.

I znów to samo wrażenie. Znów uświadomienie sobie ciągłości pokoleń, ciągłości wysiłków, jedności duszy narodowej poprzez pokolenia. Widzi się chwilę w której teraźniejszość staje się historią.

Ów symboliczny aparat Guynemera uczy czegoś więcej jeszcze. Gdy się patrzy na posągi Napoleona, Gambetty, Focha, widzi się ciągłość pokoleń uwydatnioną przez postaci „wielkie” przy których szary tłum zstępuje na plan drugi. Patrząc na aparat skromnego lotnika, który zaczynał od niskiej szarzy podoficerskiej by przejść do historii w stopniu kapitana, widzi się tę samą ciągłość wyrażoną przez postaci o których historia podreżnikowa mawia mniej. Temsamem na plan pierwszy wysuwa się przeszłość i teraźniejszość narodu jako takiego. Różne jednostki, ludzie wielcy i mali, to tylko mniejsze i większe wyrazy tego wielkiego ciała zbiorowego, którem jest naród.

Mówiąc o bohaterstwie Guynemera, uwiecznionem w muzeum wojskowym, nie dotknęliśmy jeszcze jednej strony tegoż zjawiska, strony pedagogicznej. W trafnym zrozumieniu tego szczegółu Francuzi poruczyli poszczególnym szkołom pieczę nad tym zabytkiem-muzeum. Wyrażnym śladem tej pieczy wieniec laurowe ofiarowane przez poszczególne klasy i utwierdzone przy ścianach. W trafnym zrozumieniu tej misji twórcy muzeum wyznaczili wielkiemu lotnikowi miejsce zaszczytne nie tylko w kolumnadzie, lecz i w salach wewnętrznych.

Znane jest powiedzenie, że każdy żołnierz nosi w tornistrze buławę marszałkowską. Sława wodzów może też skłaniać do starań o taką buławę. Młody jednak członek narodu uczy się w takim muzeum, że równie można się przysłużyć ojczyźnie i na stanowisku skromniejszym, i że obok posągu Napoleona pokolenia przyszłe mogą postawić i posąg skromnego kapitana.

Dr. Zygmunt Wojciechowski.

Książki nadesłane

Artur Sliwiński: „Joachim Lelewel”. Zarys biograficzny. Lata 1786-1831. Warszawa 1932. Wyd. Kasy im. Mianowskiego. Antoni Marczynski: „Czarczi jar”. Powieść. Kraków, 1932. Nakł. autora. Skład g. Gebethner i Wolff, Warszawa. Antoni Marczynski: „Nowa Atlantyda”. Powieść dla młodzieży. Kraków, 1932. Nakł. S. A. Krzyżanowskiego. Alfons Kitzermann: „Soja”. Część I. Poznań, 1932.

ŻYCIE KULTURALNE

SPROWADZENIE ZWŁOK CHOPINA I ODNOWIENIE ŻELAZOWEJ WOLI

Z Warszawy donoszą nam:

Dziesiątego września zaczęła się i do 17 października potrwać w całej Polsce „dni chopinowskie”. Organizuje je komitet wykonawczy warszawski, który obrał sobie dwa cele: sprowadzenie do kraju zwłok Chopina, oraz rekonstrukcję domu w Żelazowej Woli pod Warszawą, gdzie Chopin się urodził. Rekonstrukcja ma na tem się zasadzać, aby wnętrze domu zostało doprowadzone do takiej postaci, ile możności, jaką miało w epoce za życia Chopina. Oczywiście będzie tam i muzeum pamiątek chopinowskich — za tem przynajmniej oświadcza się głos powszechny. W ten sposób powstanie pod Warszawą jakby miejsce pielgrzymek dla czcicieli Chopina z całego świata. Mają takie „swoje domy” wielcy muzycy innych narodów (dom Beethovena w Bonn itp.), więc uczczenie pamięci Chopina w tensam sposób nasuwa się samo przez się.

Co do sprowadzenia zwłok, to komitet udał się już do p. Marji Ciechomskiej, ciotecznej wnuczki Chopina, gdyż wniosek o ekshumację trumny w Paryżu i przewóz szczątków do Polski musi wyjść od rodziny, chociażby za pośrednictwem komitetu. Co do miejsca, gdzie miałyby spocząć prochy Chopina, nie jeszcze nie zostało definitywnie omówione. Wiadomo, że istnieje myśl, aby Chopin spoczął na Wawelu. Z drugiej strony są projekty, aby obrać np. Warszawę. Sprawa ta — zwłaszcza co do Wawelu — nie jest bynajmniej prosta, chociażby dlatego, że wejście w grę stanowisko księcia-metropolity krakowskiego oraz kapituły katedralnej wawelskiej. Zgodą tych czynników jest warunkiem decydującym.

W „dni chopinowskie” odbywać się będą koncerty i uroczystości zarówno w Warszawie, jak w całej Polsce we wszystkich większych centrach dzielnicowych. Ostatnim dniem będzie 17 października, rocznica śmierci Chopina. (tw)

Nowa muzyka we Lwowie. Donoszą nam ze Lwowa: Towarzystwo Przyjaciół Muzyki i Opery urządziło siódmy już w tym sezonie koncert symfoniczny, który przyniósł m. in. arcydzieła nowe dzieło nowej muzyki polskiej, mianowicie dr. Juliusza Kofflera „Piętnaście wariacji szeregu dwunastu tonów”. Rzec jest napisana na kwintet smyczkowy. Owych dwanaście tonów, to F, Es, G, A, H, Cis, Ais, Fis, E D. Budowa wybitnie polifoniczna, z ciągłymi imitacjami i fugatami i kanonami. Utwór, ten, składający się z szeregu drobnych obrazków, był skomponowany pierwotnie na fortepian i poświęcony znanemu modernistom wiedeńskiemu Arnoldowi Schoenbergowi. Krytyka podnosi wiele interesujących przebiegów tej kompozycji zarówno w kombinacjach harmonicznych, jak kontrapunktowych. Oczywiście jest to utwór atonalny. Przyjęto go z zaciekawieniem i oklaski były huczne. (lk)

NAUKA

Poloniści krakowscy w Wilnie. Donoszą nam z Wilna: Na dziesięciolecie istnienia Koła Polonistów naszego Uniwersytetu przybyli z Krakowa profesorowie: dr. Tadeusz Lehr-Splawski, Ignacy Chrzanowski i dr. Stanisław Pigoń. Obaj ostatni wygłosili odczyty publiczne poświęcone setnej rocznicy powstania III części „Dziadów”. Prof. Pigoń mówił na temat „Wieszczy polityczne Mickiewicza”, prof. Chrzanowski na temat „Dwie kultury”. Prof. dr. Lehr-Splawski mówił na Środku literackiej o powstaniu polskiego języka literackiego. (wz)

LITERATURA

Jubileusz pisarki. Dziś, dnia 21 b. m. urządza Związek Zawodowy Literatów Polskich, oddział poznański, wieczór jubileuszowy w Bazarze dla uczczenia trzydziestolecia pracy pisarskiej p. Walerji Szalay-Groele. Czynna jest jubilatka głównie na polu piśmiennictwa dla młodzieży, któremu przysporzyła około trzydziestu tomów i tomików, osnutych przeważnie na tle historycznym, a odznaczających się zdrową myślą katolicką i narodową. Wiele też z nich wyszło nakładem Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, jedna została nagrodzona na konkursie „Przewodnika Katolickiego” („Szatańskie złoto”). Główną nutą, na której osnuła p. W. Szalay-Groele swoją działalność pisarsko-popularyzatorską wśród młodzieży i starszej młodzieży, jest odwieczna walka Polaków z naporem niemieckim, w szczególności z naporem krzyżackim. Temat ten zajął dziesięć tomów jej prac, ujętych w formę powieści historycznych, oraz spisanych podań i legend, szczególnie poznańskich. Pięć tomów powstało na tle wojen napoleońskich i powstań narodowych, jedna z większych powieści ma za przedmiot dzieje Joanny d'Arc. Wiele utworów scenicznych dla młodzieży, libretta operowe („Legenda Bałtyku”), nowele i wiersze uzupełniają ten poczynny, w kilku nieraz wydaniach rozchodzący się dorobek jubilatki, którego wpływ na serca i umysły młodzieży jest dotkliwy i trwały.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Polacy na Biennale. Donosiliśmy już o otwarciu pawilonu polskiego na co dwa lata odbywającej się międzynarodowej wystawie w Wenecji. Mieści on 90 prac artystów naszych, dobranych ekletycznie. Świadczy o tem spis nazwisk, brzmiały w porządku alfabetycznym: W. Borowski, W. Jarocki, A. Jędrzejewski, F. Kowarski, R. Malczewski, Z. Pronaszko, T. Pruszkowski, K. Sichulski, W. Skoczylas, L. Slenziński, Z. Stryeńska, W. Weiss R. Witkowski i L. Wyczółkowski. W rzeźbie: Ks. Dunikowski, H. Kuna i M. Szczyt-Lednicka. Rozpiętość jest niemała: od Wyczółkowskiego, senjora naszych plastyków, do A. Jędrzejewskiego z Bractwa św. Łukasza i do kuby R. Witkowskiego. Pawilon polski zwrócił już na otwarciu uwagę doborem i jakością dzieł.

SZKOLNICTWO

Nowe wydawnictwo. Federacja Stowarzyszeń Polsko-Francuskich w Polsce zainicjowała biblioteczkę Odczytów o francuskiej cywilizacji. Celem jej będzie informowanie o najważniejszych zagadnieniach kultury francuskiej zarówno w przeszłości, jak i w chwili obecnej. Biblioteczka wychodzić będzie nakładem Wydawnictwa Eos w Poznaniu, a jej redaktorem znany na gruncie zbliżenia polsko-francuskiego pracownik, prof. Omer Neveux. Odczyty ogłaszane będą w językach polskim i francuskim. Każdy tomik obejmie około 50 stron druku. Jako pierwszy ukaże się w najbliższym czasie wykład profesora Instytutu Francuskiego w Warszawie, p. J. Fabre'a p. t. „Rzut oka na współczesną literaturę francuską”. (sz)

WYKŁADY JĘZYKA SZWEDZKIEGO NA WSZECHNICY JAGIELLOŃSKIEJ

Z Krakowa donoszą nam:

Kulturalne stosunki polsko-szwedzkie zamanifestują się niedługo utworzeniem na Uniwersytecie Jagiellońskim lektoratu języka i literatury szwedzkiej. Stanie się to za sprawą Towarzystwa Polsko-Szwedzkiego w Sztokholmie, które postanowiło zwrócić się w tej sprawie do naszego Uniwersytetu. Nie jest to inicjatywa demonstracyjna ani „zasadnicza”, lecz propozycja tak konkretna, iż mieści w sobie nawet — kosztą, t. j. pokrycie ich przez Tow. Polsko-Szwedzkie. W ten sposób budżet Uniwersytetu nie będzie niczym obciążony z tytułu tego lektoratu. Należy przypomnieć, że stosunki naukowe między Szwecją a Polską zamanifestowały się już poprzednio na gruncie krakowskim w dwóch faktach. P. Fellenius, znany w Sztokholmie przyjaciel kultury polskiej, zainicjował stworzenie bibliografii szwedzko-polskiej, zaś Uniwersytet nasz otrzymał był ze Sztokholmu dużą bibliotekę szwedzką dla ksiąźnicy Jagiellońskiej. (kt)

TEATR

Co grają w Warszawie? Piszą nam z Warszawy: W Teatrze letnim wystawiono nową, już drugą w tym sezonie sztukę Stefana Kiedrzyńskiego, zatytułowaną „Życie jest skomplikowane”. Rzec jest jak zwykle u Kiedrzyńskiego żywa, dialog pełen konceptów, założenie sztuczne, moralistyczne mało wiarygodne. Obsada pierwszorzędna: m. in. Malicka, Gawlikowski, Samborski, Kurnatowicz. Teatr Narodowy dał francuską przeróbkę znanego melodramatu Sheldona „Romans”, zatytułowaną „Historja dwu serc”. Przed dziesięciu laty grał Sheldona Teatr Polski, Solska triumfowała w roli śpiewaczki Cavallini. Obecnie gra tę rolę Cwiklińska, amantem jest Osterwa. W „Ateneum” wystawiono węgierską sztukę Mihalego „Mam lat 26”, rzecz niby społeczna, osnuta na temacie bezrobocia, pełna gadulstwa i mało sceniczna. Zespół poprawny. (tw)

Pisma nadesłane

„Kronika Miasta Poznania”. Nr. 1. Treść: J. Pawłowiczak: „Zniesienie i wymarcie zakonów Reformatorów na Śródcie”. — Dr. F. Pohorecki: „Opis Poznania z roku 1787”. — J. Staszewski: „Przemarsze wojsk przez Poznań w latach 1806—1815”. — Ks. dr. K. Kantak: „X. Ignacy Warmiński”. — T. Nożyński: „Żydzki poznajcy w XV wieku”. — Dr. S. Wasylewski: „Antoni i Julia Wojkowscy”. — Zapiski. — Dział bieżący. — Notatki. — Kronika ważniejszych wydarzeń. — Z ruchu wydawniczego — Adr. Red.: Poznań, Marsz. Focha 18, II.

„Przegląd księgarski”. Nr. 9. Treść: Regulamin egzaminu na stopień pomocnika księgarskiego. — Ostrzeżenie w sprawach pocztowych. — Rusiewicz-Rusiński: „Obniżony rabat”. — Dział urzędowy. Adr. Red.: Warszawa, Okólnik 9.

„Prom”. Nr. 2. Treść: Leśmian: „Dżananda”. — J. M. R.: „Myśli dla Polaków”. — Przyłuski: Poezje. — Herbert: „Konstrukcja”. — Kapuściński: „Ballada Rozbójnicza — Oczekiwanie”. Kosko: „Alaska”. — Ulatowski: „Fragment listu”. — Herbert: „Poezje”. — W. J. K.: „Recenzja książki M. Czuchnowskiego”. — Tłumaczenia. — Kronika. Adr. Red.: Poznań, Ratajczaka 29.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Rekordowe wyniki handlu niemiecko - sowieckiego

Najefektowniejszym momentem w uroczystościach niemiecko-sowieckich z okazji dziesięciolecia obowiązywania układu z Rapallo był moment ogłoszenia przez urząd statystyczny Rzeszy — faktu, o którym prasa polska nie doniosła, mimo że stanowi doniosłe wydarzenie we współżyciu gospodarczym naszych sąsiadów: oto, w pierwszym kwartale r. b., Z. S. S. R. wybił się na pierwsze miejsce w rzędzie odbiorców eksportu niemieckiego!

Rekordowy ten wyczyn zasługuje na szczególną uwagę ze względu na to, że stanowi wymowny dowód skuteczności długotrwałych i konsekwentnych wysiłków obydwu państw, zmierzających do jak najściślejszego zbliżenia się m. in. na polu gospodarczym.

Opierając się na statystyce sowieckiej, stwierdzić można, że w przeddzień konferencji w Rapallo (w r. 1921) wywóz niemiecki do Z. S. S. R. był nieznaczny, wynosił bowiem 180,2 miljn. rubli. Natomiast w r. 1931, w dziesięć lat później, osiągnął już 1.105 miljn. rubli. Wzrost ekspansji niemieckiej do Rosji przypada w dwie części na ostatnie lata; biorąc do ręki statystykę niemiecką, widzimy, że jeszcze w r. 1929 wywóz z Rzeszy do Sowietów był stosunkowo nieznaczny, wynosił bowiem 353,9 miljn. marek. Lecz już dwa lata później, w r. 1931, osiągnął sumę 762,2 miljn. mk. Dzięki temu Sowiety zajęły pierwsze miejsce wśród niemieckich rynków zbytu. Na odwrót, Rzesza od dawien dawna wiedzie prym, jako odbiorca towarów sowieckich.

Bilans obrotów niemiecko-sowieckich kształtuje się na korzyść Rzeszy; saldo dodatnie na jej rzecz wyniosło w ub. r. ponad 450 milj. RM. Główną pozycją eksportu naszego sąsiada zachodniego do naszego sąsiada wschodniego stanowią, oczywiście, maszyny. Mówimy „oczywiście”, ponieważ z jednej strony dzisiejsza Rosja jest największym importerem maszyn na świecie, zaś z drugiej strony Rzesza należy do rzędu największych dostawców tychże maszyn. Wypada podnieść, że ponad połowę swego eksportu maszynowego Niemcy w ub. roku skierowały do Rosji. Przeglądając dalsze pozycje eksportu z Niemiec do Z. S. S. R., spostrzegamy, że Rzesza ulokowała u swego partnera wschodniego: jedną trzecią swego wywozu metalowego, jedną czwartą eksportu blach i drutu, kotłów i sprzętu elektrotechnicznego oraz jedną piątą swego wywozu samochodów i motocykli.

W tych warunkach zrozumiałą jest rzeczą, że niemieckie koła gospodarcze wysoko sobie cenią pojemny rynek rosyjski, który — w przeciwieństwie do innych rynków zbytu — w latach kryzysu światowego zwiększył przeszło dwukrotnie rozmiary swych zamówień. Jeśli dodamy, że od r. 1929 do r. 1931 suma globalna niemieckiego eksportu spadła z 13 482 miljn. RM. do 9 598 miljn. RM., to na tem tle doniosłość dla Rzeszy jej wywozu do Z. S. S. R. wyraża się szczególnie jaskrawo.

Do poruszonego dzisiaj tematu niebawem powrócimy.

Z ZAGRANICY

(z) Przed konkurencją bekonu duńskiego w Anglii. Statek polski z ładunkiem bekonoń przybył do Londynu zamiast w poniedziałek rano, dopiero we wtorek popołudniu, przywożąc 850 tonn bekonoń. Łącznie z ładunkiem przybyłym na innym statku przywieziono w tym tygodniu 1450 tonn, t. zn. o jakieś 50 t. mniej, aniżeli w zeszłym tygodniu. Opóźnienie przywozu bekonoń o przeszło 24 godziny stanowi efektywną stratę dla eksportu polskiego, albowiem cena bekonoń spada z dnia na dzień i dziś za centnar polskiego bekonoń nie płacono już więcej jak 60 szylingów. Tydzień obecny jest ostatnim, który mógłby być wyzyskany przez eksport polski w związku z lokautem duńskim, albowiem już od czwartku lub piątku należy spodziewać się duńskich bekonoń w Anglii.

Krótkie informacje gospodarcze

— Prezydium Związku Żydowskiego Tow. Spółdzielczych Banków uchwaliło założenie nowego banku.

— Donoszą z Santos, że do dnia 21 kwietnia b. r. zniszczono w Santos 3.234.830 worków kawy przez agencję państwową rady kawianej.

Wróg ekonomistów

Wyszkolenie ekonomiczne i zawód ekonomistów nie cieszy się w Polsce powszechnym szacunkiem. Do wypowiadania poglądów ekonomicznych i udzielania rad w sprawach gospodarczych uważa się za powołanego w Polsce niemal każdy, kto w ten czy inny sposób styka się z zagadnieniami ekonomicznymi. Pomijamy tutaj w zupełności różne wpływowe osoby, wśród których kwitnie zupełny kult niekompetencji nie tylko w sprawach gospodarczych, ale również w wielu innych dziedzinach. Przyzwyczajiliśmy się zresztą do różnego rodzaju wynurzeń na tematy gospodarcze generałów i pułkowników, odkomenderowanych do załatwiania spraw ekonomicznych. Dziwnem jednak wydaje się, że do zabierania głosu w kwestjach tych zabierają się ludzie nauki, pracujący zupełnie w innej dziedzinie niż ekonomika, którzy nie tylko ośmielają się mówić w sprawach, o których mają słabe pojęcie, lecz przy tej sposobności pozwalają sobie na nieprzychylną napaść na ekonomikę i ekonomistów.

Oto niedawno ukazała się broszura p. Władysława Bratkowskiego, profesora wśrodkowictwa Politechniki Warszawskiej p. t. „Bawełna czy len?” (Wilno 1932). Broszura ta jest odpowiedzią na pracę p. Adama Heydla, profesora ekonomii politycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego p. t. „Len czy bawełna?”, w której autor polemizuje z wywodami tegoż p. Bratkowskiego, wypowiedzianymi w poprzednio wydanej broszurce p. t. „Dlaczego rolnictwo domaga się wprowadzenia cła na bawełnę w wysokości 3% ad valorem”. Polemika między dwoma uczonymi nie zasługiwałaby na szczególną uwagę, gdyby p. Bratkowski w ostatniej swej broszurce nie pozwolił sobie na tego rodzaju powiedzenie pod adresem ekonomistów:

„Nie umysł ekonomisty przeto wytacza szlaki rozwoju gospodarki spo-

łecznej, a realno-konstruktywny intelekt inżyniera. Ekonomista rejestruje tylko stan i rozwój stosunków społeczno-gospodarczych powstałych w wyniku pracy twórczej technika. — Twórczość natomiast inżyniera nie jest nigdy ślepą ani przypadkową, a łączy się z regułą ze świadomością wielkiego celu ekonomicznego. Co ekonomista, nieświadomy potencjonalnego rozwoju techniki w danym momencie, pod względem losów przyszłych gospodarstwa społecznego najwyższemu metnieniu tylko wyczuwać może, (sic!) to w wyobraźni panującego nad przedmiotem inżyniera rysuje się z fizyczną niemal wyrazistością”.

„Słowem: inżynierowie są rzeczywistymi pionierami postępu gospodarczego czyli jego właściwymi twórcami, ekonomista natomiast jego obserwatorami z zewnątrz i zawodowymi krytykami. Stosunek ich wzajemny przyrównać można do roli twórców literatury z jednej i jej krytyki z drugiej strony” (str. 4—5 cyt. broszury).

Trudno powiedzieć, czy w słowach powyższych, które mówią dostatecznie same za siebie, jest więcej arogancji, ignorancji czy pływaczny umysłowej. Wypada tylko wyrazić zdziwienie, że tego rodzaju postępowanie ekonomistów zostało wypowiedziane przez profesora wyższej uczelni, a więc człowieka nauki, powołanego ze względu na swój charakter do krytycznego ujmowania zjawisk i do odnoszenia się z szacunkiem do wszelkich gałęzi wiedzy. Nie wątpimy, że tego rodzaju wybryk pana profesora Bratkowskiego wywoła odpowiednią reakcję ze strony jego kolegów, reprezentujących naukę ekonomiki.

Na zakończenie pozwolimy sobie zapytać p. profesora Bratkowskiego, co by powiedział, gdyby uczony ekonomista zaczął mu udzielać rad i wskazówek w dziedzinie wśrodkowictwa, które on wyklada na Politechnice Warszawskiej?

Z. M.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Uwaga płatników podatku przemysłowego. Przypominamy, że termin najkorzystniejszych bonifikat w zaległościach podatku przemysłowego pochodzących z przed dnia 1 kwietnia 1931 r. upływa nieodwołalnie z dniem 31 maja 1932 r. Do tej daty bonifikata wynosić będzie 50 proc. kwoty wpłaconej na poczet zaległości, zaś od dnia 1 czerwca 1932 r. tylko 35 proc. Jak się dowiadujemy urzędy skarbowe na obszarze Izby Skarbowej w Poznaniu wyśtosowały do płatników indywidualne zawiadomienia o przyznanych ulgach, zawierające nadto wykaz zaległości podatku przemysłowego, obciążających konto płatnika według stanu z dnia 1 kwietnia 1932 r. Płatnicy, którzy z jakichkolwiek powodów zawiadomienia takiego nie otrzymali, winni we własnym interesie zgłosić się w urzędzie skarbowym dla zasięgnięcia informacji o stanie swych zaległości.

Z KRAJU

(k) Nowy podział rejonów doręczeń pocztowo-handlowych w Poznaniu. Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu zawiadomia, że zarząd pocztowy przeprowadził nowy podział rejonów doręczeń w Poznaniu. W związku z tem wydano spis ulic miasta Poznania z oznaczeniem numeru urzędu pocztowego. Spis ten, ułatwiający w dużej mierze adresowanie korespondencji, można nabyć w poznańskich urzędach pocztowych w cenie 40 gr.

(k) O piatiletce bolszewickiej. Na miesięcznym zebraniu Związku Ekonomistów, które odbyło się w czwartek, wygłosił ciekawą referat o piatiletce bolszewickiej p. dr. Florian Barciński. Prelegent omówił urzędowy plan 5-letni, rozmiary zamierzeń i wykonanie tych planów do roku 1931. Plan rozbudowy ciężkiego przemysłu sowieckiego jest prawie w całości zrealizowany. Zawodzi natomiast piatiletka na wsł. Niedociągnięcia na tym ważnym odcinku zatamowały na pewien czas rozmach realizacji piatiletki przemysłowej. Niezwykle ciekawe były uwagi referenta o finansowaniu gigantycznego planu. Do ostatecznego wykonania planu, który stawia sobie za cel wydzignięcie Rosji do poziomu gospodarczego i kulturalnego Zachodniej Europy i Stanów Zjednoczonych A. P. jest wciąż jeszcze bardzo daleko. Ale też na urzędowym zamierzeniu takiego zamierzenia potrzeba nie 5 lat, lecz co najmniej pół wieku. — Referat zasługuje na to, by zapoznać się z nim szerokie koła interesujących się naszym wschodnim sąsiadem.

(k) Eksport produktów naftowych w styczniu i w lutym trzymał się na wysokim poziomie, przewyższając eksport analogicznego okresu roku ub. o 3 590 tonn czyli o przeszło 24 proc. Wzrost ten zawią-

zać należy głównie zawartym z Czechosłowacją umowom o dostawę benzyny i nafty, na poczet których wyeksportowano ilości wynoszące przeszło trzecią część łącznego wywozu, tak, że rynek czeski pozostał nadal pierwszym rynkiem zbytu polskich produktów naftowych. Drugie pod względem ilościowym miejsce zajmuje Gdańsk jako punkt tranzytowy dla przewozu różnych produktów do Anglii, krajów skandynawskich, bałtyckich i innych krajów zamorskich. Z poszczególnych produktów pierwsze miejsce zajmują ekspedycje benzyny w wysokości 5 283 tonn, względnie 28 proc. łącznego wywozu, następnie ekspedycje oleju gazowego w ilości 4 297 tonn t. j. 23 proc. Zmalały natomiast tak w porównaniu z miesiącem poprzednim, jak też z lutem roku ub. ekspedycje olejów smarowych i parafiny. (l)

(k) Przemysł perfumeryjno - kosmetyczny. W ostatnich miesiącach rejestrowano naogół w całym kraju dalszy spadek stanu zatrudnienia, które poważnie zaczęły się w okresie przedświątecznym. W związku z poważnymi restrykcjami kredytowymi dał się odczuwać stopniowy wzrost obrotów gotówkowych również w handlu hurtowym. Spółpraca Związków perfumeryjno - kosmetycznych daje poważne wyniki w dziedzinie obrony wierzytelności. W detalicznej sprzedaży dało się odczuć coraz wyraźniej rozpiętość cen artykułów nabywanych za gotówkę i na kredyt.

(k) Kasy Chorych w 1930 r. Wobec dotkliwie dającego się odczuwać braku ogólnych sprawozdań z działalności ubezpieczeń społecznych, wielką rolę odgrywają sprawozdania poszczególnych instytucji, choć i te ukazują się z wielkimi opóźnieniami. Ostatnio ogłoszono w Wiadomościach Kas Chorych zarys działalności wszystkich Kas z wyjątkiem G. Śląska, nieśtef dopiero za 1930 r. I te jednak wiadomości rzucają światło na sytuację Kas Chorych. Po raz pierwszy od szeregu lat zmniejszył się przypis składek, t. j. kwota, która z tytułu składek miała być wpłacona. Łączna kwota przypisu wynosiła 273 milj. zł i była o 13 milj. mniejsza niż w roku poprzednim. Mimo oszczędności zarówno w zakresie organizacji jak i świadczeń, rok sprawozdawczy został zamknięty deficytem kilkunastu milionów zł. Deficyt ten jest faktycznie znacznie większy, gdyż „prypis składek” oznacza tylko kwotę składek, która miała być wpłacona. W rzeczywistości wpłynęło znacznie mniej i zaległości, które do 1930 r. wynosiły 83 milj. wzrosły do 98 milj. zł. Z pośród zaległości obok należności, których ściąganie się nie da bez zniszczenia zakładu pracy, duża część przypada na całkowite stracone, wobec likwidacji wielu przedsiębiorstw.

(k) Wielkopolskie Towarzystwo hodowców bydła czarno - białego rasy nizinej. Walne zebranie odbędzie się w środę 1

Kłopoty podatkowe i wekslowe drogerzystów

Związek Drogerzystów R. P. Obwód I odbył 17 bm. w sali „Domu Kupiectwa Polskiego” swe miesięczne zebranie.

Obrazy otworzył prezes p. Ks. Gadebusch witając licznie zgromadzonych członków, poczem sekretarz pan R. Szubert odczytał protokół z ostatniego zebrania. Następnie prezes Gadebusch omówił sprawę wykładania trucizny na szczyry „Ratopax”, poczem wyjaśnia obecną procedurę egzekucyjną przy ściąganiu danin publicznych. W dyskusji, która się na temat podatków wywiązała, zabierali głos pp.: L. Kasprzowicz, St. Chocieszyński, St. Janczewski, W. Kaiser, Zboralski z Wolsztyna, Janicki z Bydgoszczy i Br. Horeziak.

Następnie wygłosił bardzo obszerny wykład z swej praktyki sądowej znawca pisma p. red. Henryk Grudziński na temat: „Jak się uchronić przed oszustwem wekslowym”. Nader zajmujący wykład ilustrowany przez zroczami ogromnie zainteresował słuchaczy.

W komunikatach poruszono sprawę punktualnego płacenia składek do kasy pośmiertnej oraz do Związku i Obwodu.

Następnie przypomina, że weszło w życie nowe rozporządzenie o podwyżkach opłat stemplowych oraz, że następny egzamin dyplomowy w Poznańskiej Szkole Drogerijnej odbędzie się w dniach 23 maja i 4 czerwca bieżącego roku.

W wolnych głosach poruszano sprawę rewizyj w drogerjach, sprawę handlu ziołami leczniczymi i postanowiono na wniosek p. B. Horeziaka wydać na koszt Związku broszurkę propagandową dotyczącą zioł leczniczych. Na temat ten przemawiali pp.: St. Janczewski, Biedermann, St. Chocieszyński, St. Müller, St. Majerowicz i W. Józwiak. Poza tem zajmowano się jeszcze sprawą wspólnych zakupów (przemawiali pp. B. Rutkowski, Igler i in.) i postanowiono aby Zarząd Obwodowy zastanowił się nad tem, czy nie należałoby stworzyć kooperatywy drogistowskiej. Postanowiono poza tem urządzić w porze letniej kilka wycieczek botanicznych. Realizację wycieczek powierzono pp.: Müllerowi i Szubertowi. (z)

czerwca br. o godz. 15 w sali posiedzeń Wielkopolskiej Izby Rolniczej, z następującym porządkiem obrad: sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok 1931/32, sprawozdanie kasowe za rok 1931/32, uchwalenie budżetu na rok 1932/33, udzielenie absolutorium kasowego zarządowi, wolne wnioski.

Z Wydawnictw

(w) Jan Zdzitowiecki — naprawa pieniądza włoskiego. Poznań 1932. Poznańskie prace ekonomiczne pod redakcją prof. dr. Edwarda Taylora, numer 17. Najtrafniejszym omówieniem tej pracy, poświęconej naprawie pieniądza włoskiego, to przytoczenie przedmowy, którą autor zapisał książkę. Trudno przystąpić do omawiania powojennej naprawy pieniądza włoskiego, jej metody, do wniosków, jakie mogą stać pływacz dla nauki o pieniądzu, bez poprzedniego krótkiego choćby rzucenia okiem na poprzedzające losy pieniądza włoskiego i jego upodlenia. Ta wstępna sprawa zajmują się dwa pierwsze rozdziały pracy. Następne trzy rozdziały szkicują stan rzeczy do roku 1922. Rokiem przełomowym dla stosunków we Włoszech był jednak rok 1921. Za chwilę rozpoczęcia nowego okresu wybrano właśnie rok 1922, gdy dojdzie do władzy faszystwu stało się jakby świadomem już zerwaniem z przesłankami dotychczasowego postępowania i niemniej świadomem oparcia się o inne. Dalsze rozdziały zajmują się tym okresem, gdy faszystw rozpoczął przekształcać polityczny i gospodarczy ustrój Włoch, stając następnie przed problemem naprawy pieniądza. W zakończeniu naszkicowana została doktryna ówczesnej włoskiej polityki gospodarczej; poglądy z tej dziedziny ulegają we Włoszech ewolucji, zadaniem jednak ostatniego rozdziału było przedstawić je w takiej postaci, jaka była współczesną omawianym w tej pracy sprawom.

Z ZAGRANICY

(z) Fuzja niemieckich towarzystw ubezpieczeniowych. Donoszą z Berlina o zamierzonej fuzji dwóch wielkich spółdzielni ubezpieczeniowych Raiffeisen i Regeno. Umowa fuzyjna ma być zawarta po uchwaleniu przez walne zgromadzenia udziałowców wspomnianych towarzystw, które odbędą się 31 maja r. b.

Kościół św. Michała w Poznaniu

Kończą się biedy duszpasterskie krańców Jezyc i Łazarza

W najbliższych może już dniach J. Em. ks. kardynał Prymas wyda akt erygujący nową parafię miejską w Poznaniu pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Do parafii tej włączone zostaną krańce parafii na Łazarzu i Jezycach, na których odczuwa się wielką potrzebę budowy nowego kościoła. Granice tej parafii nie są jeszcze ściśle ustalone, ale poprowadzą zasadniczo od strony jeżyckiej ulicą Zwierzyniecką i Bukowską aż do Kaponiery, a od strony Łazarza linia graniczna parafii pójdzie ulicami Wypiańskiego i Kanałową. Plac i ulice między ulicami Zwierzyniecką a Wypiańskiego i Kanałową tworzyć będą terytorium parafii św. Michała. Na terenie nowej parafii znajdować się będą między innymi poznański dworzec główny, teren Targów Poznańskich, cmentarze przy ul. Bukowskiej i Grunwaldzkiej, park Wilsona i liczne koszarzy wojskowe, znajdujące się w tej dzielnicy oraz wojskowy zakład umundorowania i Ogród Zoologiczny.

Kościół stanie w bardzo idealnym punkcie, zdala od gwaru ulicy, na ulicy Stolarskiej róg Śniadeckich na przeciw hotelu „Polonia”, w gmachu dawniejszym „Spółki Stolarskiej”. Na cele nowej parafii kupiono zabudowania po dawniejszych browarach „Bawaria”, w których w ostatnich latach mieściły się zakłady fabryczne i składnice Spółki Stolarskiej. Zabudowania oraz grunt łącznego obszaru około 10 000 metrów kupiono już w lutym r. b. Przed wszczęciem pertraktacji zwiedził teren i zabudowania J. Em. ks. kardynał Prymas, oraz J. Em. ks. biskup Dymek i ks. infułat Ruciński. Pertraktacje prowadził z upoważnienia władzy duchownej proboszcz parafii pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusowego i św. Florjana na Jezycach, ks. Budaszewski. Teren ten wraz z wielkimi zabudowaniami fabrycznymi kosztował 300 000 złotych. Od przeszło 2 tygodni rozpoczęto tam już pracę nad budową kościoła św. Michała.

W piwnicach dawniejszych browarów budowanych maszynowo systemem

romańskim zbudowany zostanie kościół dolny. Nie potrzeba tam wielkiej przebudowy, a tylko dostosowania jej do potrzeb parafii. W projekcie na czas późniejszy przewidziana jest budowa kościoła górnego przy równoczesnym zachowaniu kościoła dolnego. Odpowiednio do sytuacji będzie to kościół jednonawowy długości 60×16 metrów. Kościół dolny na tę samą szerokość tylko o 10 metrów krótszy. Portal główny budowany będzie od strony ul. Śniadeckich. Należy podkreślić, że żaden kto z przypadkowych przechodniów przypuszcza, że w niepozornie zewnątrz wyglądającym gmachu niewielkim stosunkowo kosztem architekt stworzyć będzie nową przestronną świątynię, nawet do tego stopnia wyjątkową, że będzie miała podobnie jak kościół św. Krzyża w Warszawie 2 nawy. Ponadto znajdują się tam liczne ubikacje, które przebudować będzie można na probostwo, biura parafialne, mieszkania dla wikariuszów, służby kościelnej a nawet lokale do mniejszych zebrań.

Nad całością prac, które są w pewnym biegu czuwa p. radca inż. archt. Kazimierz Ruciński. Przebudowę powierzone budowniczemu radcy Budzińskiemu. Przy pracach znalazło zajęcie przeszło 40 bezrobotnych, którzy z wielkim oddaniem się i podkreśleniu godną pilnością pracują nad nową świątynią, powstającą w ich parafii. Nad całością nowej parafii aż do chwili instalacji nowego proboszcza, czuwa ks. proboszcz Budaszewski.

Poświęcenie kościoła św. Michała a temsamem wprowadzenie w życie nowej parafii nastąpi według wszelkiego prawdopodobieństwa w dniu 10 lipca br. Świątynię poświęci J. Em. ks. Kardynał Prymas, który też odprawi pierwszą mszę św.

Wiadomość o powstaniu nowej parafii św. Michała przyjmą nie wątpliwie mieszkańcy Jezyc i krańców Łazarza z wielkim zadowoleniem i radością jako dowód duszpasterskiej troski o ich potrzeby religijne i wygody parafialne. (k)

Prace około budowy dolnego kościoła dla nowej parafii św. Michała są w pełnym toku. Obrazek przedstawia robotników przy pracy w piwnicach gmachu od strony wschodniej (strona ul. Śniadeckich), gdzie przyjdzie główny portal.

Sławni ludzie wyleczeni z gruźlicy

Wobec udoskonalonych metod leczenia gruźlica nawet w bardzo ciężkich wypadkach uchodzi dzisiaj za chorobę uleczalną. Lecz i z dawniejszych czasów notuje nauka liczne wypadki wyleczenia ciężkiego zachorzenia płuc, w których lekarze odstąpili pacjenta jako beznadziejnie chorego.

Do takich pacjentów należy m. in. poeta niemiecki Goethe, którego setną rocznicę śmierci w tym roku obchodzono. Będąc studentem w Lipsku, 19-letni Goethe obudził się pewnego pięknego poranku z silnym krwotokiem. Przez kilka dni życie jego wisiało na włosku. Według zgodnych opinii lekarzy młody student dotknięty był ciężką chorobą płuc, która doprowadzić musiała w krótkim czasie do katastrofy. Jednakże silna natura i silniejsza jeszcze wola sprawiły, że młody Goethe po rocznym pobycie w domu rodzicielskim w Frankfurcie nad Menem, gdzie wyłącznie zajmował się stanem swego zdrowia, mógł ponownie zapisać się na wykłady uniwersyteckie w Strassburgu, aczkolwiek, jak to sam stwierdza, czuł się jeszcze niedobrze. Stan jego jednakże się tak poprawił, że był kandydat na drugi świat doczekał się 83 roku życia.

Napoleon Bonaparte, cesarz Francji, w

24 roku życia podczas oblężenia twierdzy Toulon w roku 1793 zapadł ciężko na płuca i uważany był za straconego.

O sławnej francuskiej artystce dramatycznej Sarah Bernhardt mówiono powszechnie, że cierpi ona na gruźlicę i wycieńczenie. Zartowano sobie, że ubranie na niej wisi niby na wieszaku, a jako hamak służy jej sieć pajęczą. A przecież wielka artystka dzięki bezustannym ćwiczeniom oddechowym i innym zabiegom zdołała wzmocnić organizm do tego stopnia, że jeszcze w podeszłym wieku mogła wykonywać swój zawód. Kiedy raz pewnego w Genui dla nagłego okrwotoku przerwać musiała grę, już następnego dnia pojawiła się znowu na scenie.

Żołęzyciel sławnego na cały świat sanatorium płucnego w Goerbersdorfie, dr. Brehmer, sam był ciężko chory na gruźlicę. Mimo to do 63 roku życia spełniał on swój szczytny zawód kierownika zakładu dla dobra cierpiącej ludzkości.

Kolega jego dr. Péan, prof. akademii francuskiej, w kołach kolegów swoich uchodził za śmiertelnie chorego na płuca, lecz wbrew wszystkim złowieszczym przepowiedniom doczekał się 68 lat i prawie do ostatniej chwili czynny był na stanowisku protektora szpitalny paryskich. W i P.

Latające trumny

Niezwykłe zdarzenia których na razie wytłumaczyć nie można, przybierają do czasu charakter niesamowitości, ale przy bliższym rozpatrzeniu wykazują się zupełnie naturalne i powszednie. Ale są i wypadki niewytłumaczalne. O podobnym o powiadał były officer Ruppert w jednej z gazet angielskich, który, podając swe nazwisko zaświadcza o prawdziwości swych słów.

Oto na wyspie Barbados, w grupie małych Antyli położonej, znajduje się na cmentarzu osadników europejskich grobowiec rodziny angielskiej Chase, należącej do najstarszych kolonistów wyspy. Z początkiem zeszłego wieku pochowano w grobowcu tym trzech krótko po sobie umierających członków rodziny. W roku 1812 otwarto grobowiec ponownie, aby złożyć w nim dalszego członka rodziny. Jakież jednak zdumienie ogarnęło żałobników, kiedy otwarli grób, spostrzegli, że dwie najcięższe trumny metalowe zostały w niewytłumaczony sposób przesunięte. Jedna z nich stała w poprzek grobu, a nienaruszona była tylko trumna dębowa. Ponieważ trumny nie były uszkodzone, nie zajmowano się nimi długo, ustawiono je z powrotem na dawnym miejscu, dołączono czwartą i zamknięto grobowiec.

W cztery lata później chowano znowu nowego członka rodziny. I znowu przedstawił się obecnym ten sam obraz; trumny poruszone tajemniczymi mocami, stały przesunięte na innym miejscu. Wobec tego zamknięto grobowiec tem starannie. Ale przy składaniu dalszych trumien powtarzała się zawsze ta sama historia, że trumny metalowe ktoś przesunął na inne miejsce.

Władze znalazły się wobec tajemniczej zagadki. Przed piętnastu laty odbył się ostatni pogrzeb wspomnianej wyżej rodziny. Po smutnym obrzędzie opieczętowano grobowiec kilkakrotnie; opieczętowania dokonał sam gubernator. Dla dalszego bezpieczeństwa nasypało w grobowcu cienką warstwę drobnego piasku na którym widoczny byłby odcisk stóp jednego lub kilku ludzi, lub zwierząt gospodarujących przypuszczalnie w grobowcu. I co się pokazało? Mimo tylu pieczęci trumny były przesuwane i stały w nieładzie jedna na drugiej, na piasku zaś nie znaleziono śladów stóp ani ludzkich, ani zwierzęcych.

Jest to zagadka zupełnie niewytłumaczalna. Całego zdarzenia nie można tłumaczyć ani trzęsieniem ziemi, ani powodziami, bo tych na wyspie nie było. Ciekawe przytem jest to, że jakaś siła niewytłumaczalna niepokoiła tylko trumny metalowe, podczas gdy dębowa stała spokojnie, zupełnie nienaruszona. Jest w tem wszystkim tylko jedna możliwość, a mianowicie że wchodzi w grę siła magnetyczna dotąd niezbadana, która dokonywała niesamowitych rzeczy z metalowymi trumnami. (al)

Honorarium adwokackie zapłacił wodą

W małym miasteczku na Morawach zdarzył się ostatnio zabawny wypadek. Przed półtora rokiem zjawił się u znane go adwokata pewien wieśniak i powierzył mu przeprowadzenie bardzo ważnego procesu. Proces trwał długo, koszty rosły przerażająco, a ponieważ wieśniak nie płacił, adwokat wystosował do niego upomnienie. Klient zjawił się po kilku dniach zgnębiony i smutny i prosił adwokata, aby zamiast pieniędzy, których zupełnie nie posiada, przyjął od niego kawał roli. Adwokat, rad nie rad, musiał się zgodzić na propozycję. Przewłaszczenie nastąpiło formalnie według wszelkich wymogów prawa. Otóż przytrafiło się temi dniami, że adwokat potrzebował gwałtownie gotówki, a ponieważ nawinął mu się właśnie inny wieśniak z okolic, gdzie posiadał ów grunt, zaproponował mu sprzedaż gruntu. Wieśniak zrobił zdumioną minę i oświadczył, że trudno byłoby kupować wodę. Pokazało się bowiem, że przepływająca w pobliżu rzeka zalała grunt i że od kilku lat rozpościerają się tam filisacy. Sprytny wieśniak zapłacił adwokatowi wodą. (wk)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Wakacje Społeczne w Kuźnicach

„Wakacje Społeczne” mają na celu ułatwienie wyjazdu grupami w góry w okresie wakacyjnym kształcącej się młodzieży żeńskiej i osobom pracującym, zrzeszonym w organizacjach katolickich. Na „Wakacjach Społecznych” podany będzie przez osoby fachowe cykl wykładów, przygotowujących do pracy społecznej w Akcji Katolickiej. Wykłady, najczęściej w formie rozmowy lub pogadanki, odbywać się będą na świeżym powietrzu, w lesie, lub na wycieczkach; będzie ich przeciętnie 2 dziennie. Treść wykładów zastosowana do potrzeb i życzeń danej grupy wakacjonistów, obracać się będzie w zakresie zagadnień religijnych, społecznych, higieny itp.

„Wakacje Społeczne” dla członków katolickich organizacji odbywać się będą w jednym z najlepszych zakątków naszego kraju, Kuźnicach koło Zakopanego, pod kierunkiem Stowarzyszenia „Chrześcijańsko - społecznego Matki Boskiej Dobrej Rady, w Szkole Domowej Pracy Kobiet, od 1 czerwca do końca września. Każda serja będzie trwać 2 — 4 tygodni, a mianowicie:

1) dla osób pragnących przygotować się

Walerja Szalay-Groele

autorka licznych powieści dla młodzieży, poezji i nowel obchodzi dzisiaj 30-lecie pracy literackiej, zorganizowane przez Związek Zaw. Literatów Polskich w Poznaniu.

do pracy w szeregach Akcji Katolickiej w dniach 1 — 15 czerwca. W tym okresie omawiane będą podstawowe zagadnienia etyczne - społeczne na podstawie encyklik papieskich, metodyka pracy oświatowo-wychowawczej w Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej oraz opieka społeczna.

2) dla członków Patronatów SMP, od 16 czerwca do 1 lipca, od 3 — 17 i od 18 — 31 lipca. W okresie tym dyskutowane będą następujące tematy: praca nad wytwarzaniem elity, różne metody prowadzenia pogadek, organizowanie rekolekcji zamkniętych i półzamkniętych, prowadzenie bibliotek, organizowanie kursów gospodarczych, wychowawcza rola zabaw itp.

3) dla studentek szkół wyższych — w sierpniu (Specjalne ogłoszenia zostaną podane później).

Kandydatki na „Wakacje Społeczne” mogą się zgłaszać za pośrednictwem zarządów organizacji, do których należą, te zaś ze swej strony przesyłać zawiadomienia. Ile członkiń przysyła, pod adresem: Zarząd Szkoły Domowej Pracy Kobiet, Kuźnice, poczta Zakopane.

Koszta pobytu, opłacane zgóry wynoszą 5 zł. dziennie od osoby. (KAP)

Potworna zbrodnia zboczeńca

Z Włocławka donoszą: Miasto nasze żyje pod wrażeniem potwornej zbrodni, dokonanej na osobie Heleny Markowskiej i jej 2-letniej córki, Janiny. Mąż Markowskiej wyjechał przed paru dniami w sprawach handlowych do Gdańska. Powróciwszy o negdaj zastał drzwi mieszkania otwarte. Gdy wszedł do mieszkania, oczom jego przedstawił się mroźny krew w żyłach widok. Na podłodze znalazł martwe ciało swej żony, strasznie zmasakrowane i przegwożdżone do podłogi widłami. Zwłoki córki były owinięte w prześcieradło i ukryte w szafie.

Zawiadomiona policja wszczęła energiczne dochodzenie, które każe przypuszczać, że ma się tu do czynienia z morderem, dokonanym przez jakiegoś zboczeńca. Ciało Markowskiej pocięte jest tasakiem i ostrym nożem. Niektóre rany zadane były już wtedy, gdy nieszczęśliwa nie żyła. Córka została uduszona, a następnie ukryta w szafie.

Następca zamordowanego premiera japońskiego, były minister spraw wewnętrznych w dotychczasowym gabinecie Suzuki.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Tym, których „niepokoi” Obóz Wielkiej Polski

W „Dzienniku Poznańskim” ukazał się niedawno artykuł, poświęcony Obózowi Wielkiej Polski. Autor, ukrywający się pod pseudonimem Wuzet, był najwyraźniej zaskoczony widokiem Obozu w dniu 3 maja. Píše więc o „głębokich” szeregach Obozu w pochodzie, wskazuje na ich „karność” i na to, że Obóz „sięga po rząd dusz” nie tylko w Wielkopolsce, ale również w innych województwach. P. Wuzetowi ruska spada z oka w dniu 3 maja. Jest więc zdumiony, ale jest też zły.

Irytuje się przede wszystkim na komitety obchodu 3 maja, że dopuściły Obóz do udziału w pochodzie. Nie razi p. Wuzeta, czy Zetwua, że w pochodzie szedł „Strzelec”, Liga Mocarstwowa, P. O. W. i inne „sanacyjne” organizacje, o których mało kto wie, ale oburza go, że szedł Obóz. A gdyby nie szedł? Wówczas p. Wuzet rozdarłby szaty w usługowym „Dzienniku Pozn.”, że Obóz jest napewno organizacją antypaństwową, bo nie uczestniczy w państwowym święcie.

Możemy też zapewnić zgorzkniałego „sanatora” z „Dziennika Pozn.”, że jego grymasy nie powstrzymają Obozu od obchodzenia święta narodowego. Nie jest to święto ani jakiegos p. Wuzeta, ani „Dziennika Pozn.”, ani „sanacji”, ale święto całego narodu polskiego i nikt nie ma prawa odmawiać nikomu udziału w uroczystościach narodowych. Jeszcze tak daleko nie zaszliśmy. I na tak daleko posunięte próby rozbijania narodu znajdzie się zawsze odpowiedź. P. Wuzet widział ją we Wrześniu, gdzie rozbijacz musieli ustąpić przed jednolitą postawą społeczeństwa, a może dowie się też coś niecoś o Bydgoszczy, o ile ma kontakt z wyższymi sferami, które — jak chodzą słuchy — musiały powstrzymać miejscowych zapaleńców, co chcieli wykluczyć Obóz z pochodu. Dlatego też zapewniamy p. Wuzeta, że w roku przyszłym zobaczy on znowu pochód Młodych w dniu 3 maja. Jeżeli widok ten sprawia mu przykrość, niech lepiej w dniu tym nie wychodzi z domu. Ale radzimy, by pogodził się z tym faktem.

Gdyby p. Wuzet ograniczył się do wyłania swoich żalów i bóli na łamach ostatniego już organu „sanacyjnego” w Poznaniu, machnęlibyśmy na to ręką. Niech się martwi. Ostatecznie nie do nas należy uprzyjemnianie życia p. Wuzetowi. Ale p. Wuzet wdał się w rozważania historyzoficzne i ideowe. I wykazał, że w tej dziedzinie zupełnie się nie orientuje.

Rozumowanie swoje oparł p. Wuzet na tezie, że program narodowy Dmowskiego jest nieaktualny. Był aktualny w czasie wojny, choć i wówczas, zdaniem p. Wuzeta, był szkodliwy, ale obecnie już nie.

Program Dmowskiego opierał się przed wojną i w czasie wojny na organizowaniu narodu do walki z naporem niemieckim. Czy zadanie to obecnie, w okresie szaleńczego antypolskiego w Niemczech, nie jest aktualne? Wolne żarty! Front na zachód, jako jedna z podstaw ruchu narodowego w Polsce, będzie aktualny zawsze. Dzieje nasze o tym świadczą. I dlatego też zawsze istnieć będzie w Polsce ruch narodowy, choćby niekiedy „sanatorzy” na głowie stawali. Idea narodowa jest wieczna, jak wieczny jest naród polski.

Jak zresztą mówić o aktualności, czy nieaktualności programu narodowego, skoro przecież ostatnie dzieła Dmowskiego nie tylko odznaczają się aktualnością, ale znacznie wyprzedziły bieżące wypadki, — stawiając przed Polską perspektywy dalekiej przyszłości. I właśnie te ostatnie prace Dmowskiego, na te krzyżys pisanie, a w przyszłości Polaki skierowane, znalazły w młodym pokoleniu polskim, również o przyszłości myślącym, tak silny oddźwięk i zrozumienie. Dmowski pierwszy rzucił nie tylko Polsce, ale całemu światu, słowa że nadchodzą nowe czasy i że w tych nowych czasach należy działać, pracować, a nawet myśleć inaczej, niż w czasach przedwojennych. Młodzi to w lot zrozumieli. Poszli instynktownie za hasłami Dmowskiego i w czyn je zaczęli wcielać. I oto jest rozwój Obozu Wielkiej Polski, jako najlepszy, z życia wzięty, a nie sztuczny wyraz przeobrażeń, które dokonują się w świecie i w Polsce. I dlatego nikt takiego ruchu, jak Obóz, nie zniweczy.

P. Wuzet myli się wreszcie, twierdząc, że polski ruch narodowy w państwie polskim jest niepotrzebny. P. Wuzet staje na stanowisku, że Polska jest państwem narodowościowym i że ruch narodowy polski rozbija jej jednolitość przez podkreślanie odrębności narodowych. Na tym punkcie nigdy się z p. Wuzetem nie zgodzimy.

Przedewszystkiem nie jest prawdą, jakoby w Polsce było 40 proc. mniejszości. Jest to liczba, jaką posługując się propaganda niemiecka w Genewie, ale byłoby lepiej, aby p. Wuzet i pismo polskie, walcząc z nami, tej niemieckiej sugestji nie ulegali.

Następnie nie będziemy p. Wuzetowi tłumaczyć, dlaczego dziś tak się dzieje, że państwa opierają się na narodach i że ruchy narodowe wszędzie nabierają największego znaczenia. Możemy mu tylko powiedzieć, że według nas państwo będzie silne, gdy opierać się będzie na zorganizowanym narodzie polskim i że właśnie rozwój i ekspansja polskiego narodu w państwie zapewni Polsce potęgę największą. Natomiast kierunek odwrotny, niedopuszczający do rozwoju ruchu narodowego, stojący na gruncie państwa narodowościowego rozbija to państwo, podtrzymując poczucie siły wśród mniejszości narodowych, a osłabiając ekspansję i odporność Polaków.

Nie będziemy tu wykladać naszego programu w sprawie mniejszości. Nie traktujemy tego zagadnienia w sposób jednolity. Ale nie traktujemy go też tak, jak różni działacze galicyjscy, którzy nie wyobrażają sobie, że można państwo polskie inaczej urządzić, niż „mniezapomniane” narodowościowe c. k. Austro-Węgry z ich narodami i ludami i z ich ostateczną wskutek tego katastrofą.

W praktyce zresztą nasze różnice „mniejszościowe” z p. Wuzetem sprowadza się przede wszystkim do zagadnienia żydowskiego. Ale trudno, p. Wuzet nie przekona ani nas, ani nikogo z Młodych, by można z Żydami współżyć, i aby na żydostwie można było budować silną Polskę.

Wreszcie p. Wuzet pyta nas o program. Właściwie to my moglibyśmy zapytać, kim jest p. Wuzet? Czy zwolennikiem „pułkowników”, czy też Bartła, lub Ciszaka, a może Radziwiłła, a może Jaworowskiego, lub Mejbauma, a może czyta „Przełom”, lub organ Moraczewskiego, a może wzrusza się Mackiewiczem, lub woli „Czas”? My się taką kolekcją najsprzeczniejszych i najdziwniejszych „programów” poszczycić nie możemy. Mamy jeden program. Znany, ogłoszony i stale rozwijany. Obóz nie powstał w dniu 3 maja 1932 r. Istnieje już pięć lat. I ma za sobą duży już dorobek pracy umysłowej. Niech p. Wuzet zaznajomi się choćby z rocznikami „Awangardy”. Tu tylko tyle możemy mu powiedzieć, że jest w tym naszym programie coś, co porywa, co wzbudza entuzjazm i co sprawia, że Obóz Wielkiej Polski jest dziś najbardziej atrakcyjną organizacją. Niech się p. Wuzet nad tem zastanowi. Wówczas zrozumie dynamiczną potęgę polskiej idei narodowej. I może zrozumie, o ile może być rozumieć, że nigdy i nigdzie rozwój świadomości narodowej nie osłabiał państwa. Natomiast zawsze i wszędzie wzmacniał jego pozycję. Przykład dzisiejsze Niemcy. Rząd niemiecki nie mógłby prowadzić obecnie tak zdecydowanej i śmiałej polityki zagranicznej, zwłaszcza wobec swoich trudności finansowych, gdyby nie niebawmy rozwój świadomości narodowej w Niemczech, wyrażający się w opozycyjnym wciąż ugrupowaniu Hitlera.

Do tych polemicznych i wyjaśniających uwag dodamy jeszcze tyle: Polska przeżywa dziś przełomowe chwile. Albo z tego ciężkiego kryzysu wyjdzie jeszcze więcej osłabiona i jeszcze więcej uzależniona od zagranicy, albo też trudności, jakie na nią spadły, staną się hasłem do odrodzenia narodowego. Albo z jej stałości skorzystają czynniki lewicowe międzynarodowe, albo też sytuację w Polsce opanują zdrowe i zorganizowane żywioły narodowe, przeciwstawiające się anarchii oraz międzynarodowcom, i czuwające nad pełną niezależnością tego państwa.

Niebezpieczeństwo pogrążenia Polski w anarchii lewicowo - międzynarodowej są znaczne. Wynikają one nie tylko z istnienia sił lewicowych poza „sanacją”, ale z coraz intensywniejszego organizowania się sił lewicujących, a na-

wet komunizujących w samej „sanacji”. Te siły lewicowo - „sanacyjne” dziś najintensywniej prowadzą akcję polityczną, usiłując zawiązać całkowicie całym obozem pomajowym.

Przed niebezpieczeństwem skierowania Polski już zdecydowanie na tor lewicowy, ratuje kraj rozwój Obozu Wielkiej Polski, grupującego młode i czynne żywioły wszystkich warstw. Obóz Wielkiej Polski na to był przecież powołany, aby Polskę uchronić przed anarchią taką, jaka po okresie dyktatury zapanowała w Hiszpanii. Dziś ta jego rola jest wyraźnie zarysowana. Rozumie ją już nawet niejedyn nieuprzedzony i inteligentniejszy „sanator”.

Powtarzamy, jest szczęściem Polski, że w Obozie Wielkiej Polski posiada nowoczesny ruch narodowy, oparty na nowych podstawach i głoszący hasła, będące wyrazem i odbiciem współczesnych czasów przełomowych. Dzięki Obozowi Wielkiej Polski kraj nasz dorównuje pod względem ideowym i organizacyjnym wielkim przemianom ideowym, jakie zachodzą gdzieś indziej. Dzięki Obozowi nie będzie już temi przemianami zaskoczony, a przez to może i przez nie pokonany. Stały i konsekwentny wzrost Obozu Wielkiej Polski jest dowodem,

że organizacja tego nowego typu znajduje w kraju oddźwięk najsilniejszy, że jest najbardziej żywotna i aktualna, krocząc własnymi drogami, które jej wykreśla idea i życie. O. W. P. — jak powtarzamy — nie jest tworem sztucznym. Jest wyrazem pewnych żywotnych i dziejowych potrzeb narodu.

Dlatego każdy, kto atakuje O. W. P., kto chce mu szkodzić, świadomie, czy nieświadomie staje w poprzek instynktownym potrzebom narodu i jego najgłębszym dążeniom, a poza tem pracuje nad tem, by nad losami Polski zapanowały całkowicie sfery radykalne i komunistyczne, wspierające się na różnych międzynarodówkach, co doprowadziłoby kraj nasz do największej katastrofy: uzależnienia go od obcych wpływów.

A do tego jednak nie dojdzie. Istnieje silny ruch narodowy w młodym pokoleniu temu się przeciwstawi. P. Wuzet, tak słaby już widocznie mający kontakt z polską rzeczywistością, nieraz jeszcze będzie przecierał oczy i zdumiewać się tem, co zobaczy, obserwując dalszy nieubłagany rozwój idei narodowej w Polsce, nie ciesząc się żadnymi subwencjami, czy protekcjami, lecz mającej niezależny charakter i czerpiącej siły z serc polskich.

Za mało powiedzieć: siła — to potęga

Największa sala nie może pomieścić członków O. W. P.

W czwartek, dnia 12 maja wielką salę Patzera wypełnili po brzegi członkowie 6 bydgoskich placówek O. W. P. Nie wszyscy znaleźli miejsce w sali. Nie było chyba ulicy w Bydgoszczy, która by na zebraniu czwartkowym nie miała swego przedstawiciela.

Imponujący był moment raportu kierowników bydgoskich placówek O. W. P. w liczbie 7. Ustawieni w szeregu kierownicy placówek raportowali kierownikowi grodzkiemu, kol. Wł. Mrozowi, ten zaś koleżółce zdał raport przedstawicielom wyższych władz O. W. P. Z entuzjazmem witano kolegów z Jachcie, gdzie w tych dniach założono nową, siódmą z rzędu placówkę bydgoską. Po raz pierwszy przybyli oni na zebranie ogólne O. W. P.

O Francji, pogrążonej w żałobie z powodu tragicznego zgonu s. p. prezydenta Doumera mówił kol. Czarniecki. Pamięć wielkiego przyjaciela Polski uczczono jednominutową ciszą.

Następnie zabrał głos jeden z księży, który mówił o Polsce obecnej i przyszłej. W czasie referatu na salę wkroczyła policja, oświadczając przewodniczącemu zebrania, że przeprowadzi kontrolę legitymacji członkowskich. Przewodniczący, idąc policyj na rękę, wydał zebranym nakaz gremjalnego wyjścia z kieszni legitymacji. W okamgnieniu, nad głowami zebranych zaróżowiło się i zazieleniło od legi-

tymacji członkowskich O. W. P. Policja po stwierdzeniu, iż wszyscy obecni na sali są w posiadaniu odpowiednich dokumentów, opuściła zebranie. W poważnym nastroju zebranie potoczyło się dalej.

Dłuższe przemówienie polityczne wygłosił kol. red. Łukacyński. Mówił o drogach polskiej polityki wewnętrznej i zagranicznej. Po przemówieniu kol. Czarnieckiego, poświęconem przewrotowi majowemu, na sali zaległa głęboka cisza. W ten sposób uczczono tych żołnierzy i akademików, którzy przed 6 laty podczas rebelii majowej poświęcili swe życie w obronie Konstytucji i praworządności.

W części sprawozdawczej przemawiali kol.: Kozłowski, Czarniecki, Mróz i Buława. Z tych referatów dowiedzieliśmy się o pięknym rozwoju bydgoskiego oddziału cyklistów O. W. P. oraz orkiestry mandolinistów O. W. P. Znakomicie udało się wywieźć O. W. P. do Dąbrowki Nowej, w której uczestniczyło około 200 członków O. W. P. Odległość w obie strony wynosi 25 kilometrów.

Czwartkowe zebranie zakończono chóralnym odśpiewaniem hymnu Młodych. O wspaniałym rozwoju Obozu Wielkiej Polski w Bydgoszczy świadczy fakt, iż na tem samym zebraniu zgłoszono z kierownictw placówek 50 i kilku kandydatów na członków O. W. P.

Obóz Wielkiej Polski ogarnął cały powiat szamotulski

Plan rocznej pracy

Rok zaledwie minął od podjęcia gruntownej pracy O. W. P. w powiecie szamotulskim. Rok pracy ciężkiej, wśród licznych elementów „sanacyjnych”, głównie „ciszakowców”, wśród apatii i zupełnej prawie obojętności inteligencji miejscowej. Jednak przeskoczyły te nie wstrzymały wielkiej fali. Idea obozowa zdobyła i nasz powiat. Liczne już zastępy Młodych rosną nieustannie. Zwłaszcza placówki wiejskie pracują z zapałem i pomnażają wciąż swe szeregi. Dziś w powiecie istnieje już kilkanaście placówek, w tem trzy miejskie. Młodzi rekrutują się ze wszystkich sfer, głównie z pośród rzemieślników, robotników i włościan.

Z nadzieją pory cieplejszej zabrał się Młodzi do pracy organizacyjnej. Dnia 17 kwietnia b. r. odbyło się uroczyste zebranie placówki Wróblewo. W wypełnionej szalenie sali wiejskiego gościnnego stanoło do raportu 80 Młodych. Zebrani starsi patrzyli z wiarą na karny szereg Młodych, ślubujących wszystkie siły, a nawet życie oddać dla dobra Wielkiej Polski. Po referacie zastępcy kierownika powiatowego, kolega Marjan Czabajski z Wronek, udekorował 25 Młodych „szczerbcami” Chrobrego.

Dnia 1 maja odbyło się zebranie w placówce Chojno, gdzie kol. Czabajski prze-

prowadził inspekcję oraz wygłosił referat n. t. „Dmowski a niepodległość Polski”.

W początkach maja założył kol. Wł. Głowacki z Szamotuł placówki w Otorowie i Szczepankowie.

Dzień 3 Maja był przeglądem sił O. W. P. we wszystkich trzech obwodach powiatu. We Wronekach zastęp Młodych w liczbie 90 ludzi wziął udział w pochodzie. Liczebnością szeregów, karną postawą, zepsuł humory niejednym, lecz społeczeństwu miejscowemu dodał otuchy i wiary w lepszą przyszłość. — W Szamotulach miejscowa placówka przewyższyła liczbą „Strzelca”, zebranego z całego powiatu. Młodych kroczyło w pochodzie 60-ciu. Na rynku, po nabożeństwie, przemawiał członek powiatowego wydziału, kol. Głowacki. Z silnym oddziaływaniem wystąpili Młodzi również w Pniewach i niektórych wiejskich placówkach.

Dnia 8 maja odbyła się we Wronekach odprawa kierowników z całego powiatu, a następnie zebranie powiatowego wydziału O. W. P. Po otrzymaniu wielu ważnych wskazówek i instrukcji rozjechali się kierownicy do swych placówek, by z tem większym zapałem pracować nad urabianiem charakteru Młodych i rozszerzaniem szczytnych haseł O. W. P.

Z Dzielnicy Zachodniej

— Nowa placówka w Białej Górze (koło Murwaniej Górzli). Dnia 8 bm. odbyło się w Białej Górze zebranie organizacyjne Obozu Wielkiej Polski, któremu przewodniczył zastępca kierownika obwodowego O. W. P. na rejon Murwaniej Górzli kol. Chudwicki Klemens. Po referacie o ideologii O. W. P. kol. Holasza przystąpiono do

założenia placówki i nominowania kierownictwa. Kierownikiem placówki został kol. St. Adamski, sekretarzem kol. Iopatka Stanisław, ref. finansowym kol. Bendkowski Jan i ref. organizacyjnym kol. Polus Walenty. Nowa placówka liczy chwilowo 21 członków. Zebranie zakończono okrzykami na cześć Rzplitej, przyszłego rządu narodowego i władz naczelnych O. W. P.

Święto Młodych Polek

Dzień 22 maja jest dniem najuroczystszy w Organizacji Młodych Polek. Oto w dniu tym obchodzą one swe doroczne święto, święto Królowej Korony Polskiej, święto swej Patronki. I zapewnią się kościoły druchniami, młodzieżą żeńską, przystąpią wszystkie do wspólnej Komunii św., żeby nabrać u stóp Chrystusa nowych sił do podejmowania prac w Stowarzyszeniu, do podejmowania trudu dnia codziennego. Zwykle przecież o beztroskiej młodzieży i młodości się słyszy. Lecz w tej chwili zbyt ciężkie przeżywały czasy, ażeby młodzież mogła żyć beztrosko. Ileż to razy ciężko zapracowany pieniądz dziewczęcia jest jedynym, bardzo skąpym źródłem dochodu całej rodziny, ileż to razy znowu bezskutecznie szuka możliwości zarobkowania a choćby przygotowania się do pracy zawodowej. Ciche, ukryte bohaterki znajdują się w szeregach młodzieży żeńskiej. Lecz potrzeba im mocy wytrwania i hartu. Dlatego szukają go u stóp Tego, Który Sam jest Mocą.

Patronkę mają Młode Polki. Najjaśniejszy wzór sobie wybrały, niedościgniony, to też święcą dzień swej Patronki, Królowej Korony Polskiej uroczystości. W dniu tym tysiączne szeregi nowych członków wstąpią do organizacji. Egzamin z wiadomości organizacyjnych poprzedza ich przyjęcie, popłyną mocne słowa przyrzeczenia, przyrzeczenia wiernej służby hasłom

i idei organizacyjnej, wiernej służby Bogu, Polsce i Narodowi.

Poważnie i z świadomością odpowiedzialności wstępuje dziś w życie młodzież żeńska. A jednak mimo powagi, mimo trosk, mimo ciężkiego położenia gospodarczego jest w młodzieży żywiołowa siła, która każe dążyć ku słońcu, radości, która nie poddaje się zgubnemu pesymizmowi, zabierającemu energię działania. Radość tę, tężytnę i odporność wnosi młodzież w swe środowisko pracy, domu, stowarzyszenia. Szuka jednak większego zainteresowania się przez starsze społeczeństwo, szuka pomocy i doświadczenia tych, którzy tytułem lat i stanowiska nie mogą iść obok młodzieży, lecz z młodzieżą. Młode Polki chcą wiedzieć, że praca ich i dążenia znajdują silny oddźwięk w sercach starszego Społeczeństwa.

Okażmy to przez udział w imprezach i uroczystościach, które odbędą się prawie w każdej wiosce i mieście. Przecież potężną jest organizacja, najpotężniejszą organizacją kobiecą na naszym terenie, bo w samej Wielkopolsce liczy 538 stowarzyszeń z przeszło 20 tysiącami druchów.

W Poznaniu zgromadzi się młodzież żeńska w niedzielę, 22 maja o godzinie 12 na akademii na sali kina Słońce.

Przybyciem i życzliwością okażmy, że praca młodzieży żeńskiej — Młodych Polek — jest nam bliska i godną poparcia.

kulturalnego, wprowadzając wieczornice, przedstawienia, godziwe zabawy i urozmaicenia.

Chwila obecna uczy bowiem, że tylko planowa, dobrze zorganizowana praca kobiet zrzeszonych w organizacji, opartej o zdrowe zasady katolickie, może się przyczynić do podniesienia moralnego i kulturalnego warstw pracujących a także i do poprawy bytu materialnego przez oświatę zawodową, którą stow w programie pracy także uwzględniają.

Związek skupia w swoich stowarzyszeniach nie tylko kobiety, pracujące samodzielnie w własnym gospodarstwie domowym, ale także według poszczególnych grup zawodowych, jak pracownice przemysłowe, domowe, konfekcyjne, handlowe, biurowe, rolne i inne, tak panny jak i mężatki.

Pocieszającym objawem zrozumienia u kobiet potrzeby organizacji jest fakt, że w roku ub. powstało 20 nowych stowarzyszeń, z tych większa część zupełnie samorzutnie. Zapal ten i gotowość kobiet do pracy społecznej rokuje jak najlepsze nadzieje na przyszłość. Niezliczone zastępy kobiet przeszły przez szkołę organizacyjną, zasilając dzisiaj szeregi męnych katolicek i ofiarnych obywateli.

Zjazd tegoroczny, niechaj obudzi żywe zainteresowanie wśród szerokich mas kobiecych i całego społeczeństwa. Niech się przyczyni do należytego zrozumienia, że w dzisiejszych czasach tak bardzo trudnych i ciężkich kobiety męnej nam potrzeba, któraby sercem ofiarnym i należytem odczuciem potrzeb bliźnich, umiała z zaparciem nieraz własnego „ja” koić bóle i wnosić do domów ciepło i radość.

Pani Well, wytworna feljetonistka pism warszawskich, autorka kapitalnej książki, wydanej w Poznaniu p. t. „Dobre wychowanie nacodbię” — wystąpi dziś jako konferensjerka w „Rewji Mody” wraz z p. Balcerkiewiczówną.

P. Marja Balcerkiewiczówna, popularna artystka dram. i filmowa, wystąpi w dzisiejszej „Rewji Mody” pod hasłem „Koniec kryzysu” w kinie „Metropolis”.

Trudna rada. Telegrafuje do Pragi do swego dependenta:

— Zapomniałem nazwiska swego klienta. Proszę zawiadomić telegraficznie.

Ponieważ depesza nie była podpisana, dependant, znając roztargnienie swego pryncypała, uważał za właściwe wysłać taką depeszę:

— Nazwisko klienta — Lamberg. Nazwisko pańskie — Jindrich.

(Lidove Nowiny).

Koncert pieśni i muzyki słowiańskiej

Z okazji zamknięcia „Tyg. Słow.” odbędą się jutro w niedzielę o godz. 8 wiecz. w Auli Uniwersyteckiej wielki koncert pieśni i muzyki słowiańskiej. Udział w koncercie biorą: pp. prof. Irena Dubiska (skrzypce), — Włodzimiera Jarochońska (śpiew), — prof. Nadzieja - Padlewska (fortepian), — prof. Stanisław Roy (śpiew), — oraz chór męski „Echo” pod dyrykcją prof. Feliksa Nowowiejskiego — i orkiestra Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu pod dyr. prof. Zygmunta Latoszewskiego.

Przedprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrajbrowskiego przy ul. Gwarnej 20 — oraz w niedzielę w kasie Auli od godz. 12—14 i od 18—20.

Dekoracja zasłużonych profesorów Uniwersytetu Poznańskiego

Jak nam donoszą, jutro w niedzielę podczas koncertu pieśni i muzyki słowiańskiej w Auli Uniwersyteckiej, odbędzie się w obecności Jego Magnificencji rektora Sajdaka oraz senatu U. P. dekoracja orderami jugosłowiańskimi następujących profesorów: pp. dr. A. Jurasza, dr. A. Karwowskiego, dr. St. Borowieckiego, dr. St. Dąbrowskiego, dr. K. Jonschera, dr. K. Mayera i dr. E. Plaseckiego. Dekoracji dokona Konsul Królestwa Jugosławii, dyr. Scheffs.

Z Tow. Ziemiaków

Po minionych dniach „Zielonych Świąt”, w czasie których niebo darzyło nas nie tylko promiennym słońcem, lecz i zeszło niewątpliwie hojne dary Ducha św. „tym co wierzą i ufają” — uprzytomnić sobie musimy „terminy” najbliższych zebrań, czy to przez Towarzystwo nasze urządzonych, lub też tych, w których udział według sił i możliwości wziąć się powinno.

Dnia 24. b. m. (wtorek) o godz. 10.30 przed południem odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej — walne zebranie Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

Kwartalne zebranie inowrocławskiego Koła Ziemiaków odbędzie się w sobotę, dnia 28. b. m., w gościnnym domu p. Byśzewskej w Głogowcu.

W dniu 31 maja (wtorek) w dzień Soda-lieji Pań Wiejskich odbędzie się w Poznaniu na małej sali w Domu Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1, zebranie Delegatów Sekcji Pedagogicznej o godzinie 15.30 (pół do czwartej). Referat z dziedziny pedagogicznej przyobieczał łaskawie wygłosić ks. prof. Skaziński.

Ostatnio odbyły się następujące zebrania powiatowe: Koło konińsko-słupeckie odbyło swe posiedzenie w Młodziejewie. Dowiadujemy się z nadesłanego protokołu między innymi, że świeżo otwarta została w Dębach Szlacheckich destylarnia olejków z roślin lekarskich i aromatycznych, gdzie nabywają w każdej ilości miętę, koperek, dzięgiel, tatarak itp.

W Kole śremskim na zebraniu w dniu 29 kwietnia b. r. złożyła swój urząd gorliwa przewodnicząca p. Marja Ossowidzka ze Zbrudzewa. W jej miejsce wybrano jednogłośnie p. Ewę Krzysztoporską z Wieszczycyna. Nader zajmujący referat o sadownictwie wygłosił p. dyr. Wróblewski z Kórniku.

Koło wagrowieckie pod kierownictwem mistrzostwa swej przewodniczącej p. Melanji Moszczeńskiej z Przysieki obradowało w dniu 4 b. m. Omawiane były sprawy charytatywne i ekonomiczne. Fachowy wykład o wyrobie win owocowych wygłosił p. Dawnorowicz z Glesna.

Ziemlanki Pomorskie otwierają sklep na Helu, gdzie sprzedawane będą jarzyny, owoce (czereśnie, śliwki, gruszki, jabłka), drób, jaja, konserwy jarzynowe i owocowe. Bliższych informacji udzieli p. Kieszowska, maj. Borowce, poczta Chwaszczyno, powiat Kartuszy.

W Sekretariacie naszym (Mickiewicz 33) są do odebrania legitymacje członkowskie na rok 1932, uprawniające do uzyskania zniżek w całym szeregu firm poznańskich. Przypominamy zarazem o wpłaceniu I raty składki członkowskiej na konto skarbniczkę naszej p. Zofji Tadrzyńskiej w P. K. O. nr. 212.964.

Biuro Ziemiaków może podać adres majątku, który przyjmie od 1 czerwca b. r. elewki, pragnące wyuczyć się gospodarstwa kobiecego wiejskiego.

Podczas audycji Ziemiaków w Radio w środę, dnia 25. b. m., mówić będzie przedstawicielka Młodych Ziemiaków.

Raz jeszcze nadmieniamy, że wszelkie komunikaty, sprawozdania z zebrań itp., które mają być umieszczone w tygodniowym dziale „Z Tow. Ziemiaków” drukowanym co sobotę — muszą być doręczone do Biura naszego najpóźniej w każdą środę tygodnia.

Na zakończenie podajemy poniżej kilka uwag hr. Ludwiki Żółtowskiej, dotyczących sekcji ogrodniczej:

„Słyszałam temi dniami radę pod adre-

sem Towarzystwa Ziemiaków, a mianowicie konieczność przygotowania się zczasu na jesienny targ owocowy. Znaczący to, że sady muszą być całe lato pod czujną opieką — drzewa obkopywane, opryskiwane przeciw zarazom i owadom, owoce nadpsute usuwane, gałęzie drzew podpierane. W odczynie tegorocznym o sadownictwie amerykańskim, mówił p. Filewicz, że na drugiej półkuli, opryskiwanie drzewa bywa stosowane aż 5 razy do roku i to w dużych sadach handlowych. Przykład ten dowodzi, jakie znaczenie ma ten kłopotliwy zresztą zabieg, wymagający silnego i inteligentnego robotnika.

Skoro się ukaże z końcem miesiąca broszura o sortowaniu i pakowaniu warzyw i owoców, wydana przez Państwową Szkołę Ogrodniczą, wypadnie nam się zastanowić do wskazówek przez nią podanych i trzeba będzie zczasu zamówić odpowiednie skrzynki do owoców.

Nikt nie pożałuje kosztów i pracy, skoro te powiększą pokup na owoce i podniosą ich wartość. Niesortowane zaś owoce mają wartość nie najlepszych ale tylko najgorszych z pośród mieszaniny, których jest zwykle najwięcej. Zyskuje więc na wysycie tylko koleja, a następnie pośrednicy, którzy odkupują owoce prawie za darmo, sortują, i za sortowane owoce otrzymują cenę wyższą od tej, którą zapłacili za całość. Warto więc rozważyć tę sprawę.

Zdarzyło mi się posłyszeć, że kilka Pań zamierza zaprowadzić hodowlę pieczarek. Chociaż bardzo życzę, żeby cena pieczarek spadła do cen przystępnych dla szerokiej publiczności, uważam, że w czasach kryzysowych lepiej nie zaczynać eksperymentu u siebie, chyba że można zapewnić pieczarkom stałą ciepłotę ziemi 16° Celsjusza przynajmniej (tylko ile jej ma przeciętnie ziemia w lecie) i to bez jakichkolwiek wydatków.

Zdarza się to jednak tylko w cieplarniach, gdzie jest starożytne ogrzewanie z murowanymi kanałami, a w których musi być wysoka temperatura ze względu na rośliny (ogórki n. p.). Na murowanym kanale można nieraz ułożyć wygodnie duży wał odpowiednio przygotowanej ziemi, co się nie da zrobić tam, gdzie rury z wodą gorącą przechodzą w dużych odstępach i dają ciepłotę powietrzu, ale nie mogą rozgrzać ziemi. Hodowlę pieczarek jako rzecz dodatkową, na którą się nie wydaje opatu, może pokryć kosztu robocizny, — i dostarczyć ponadto świeże grzyby dla domu. Jeżeli da jeszcze netto kilka groszy zysku, trzeba to uważać za szczęśliwą okoliczność, ale nie za regułę i z tem się liczyć przed jej założeniem.

Związek Kobiet Pracujących

urządza w niedzielę, 5 czerwca b. r. XXVI zjazd delegowanych katolickich stow. kobiet pracujących. Zjazd ten będzie przeglądem sił stowarzyszeń, doda inicjatyw do dalszej pracy i pogłębi wiarę w szczytne posłannictwo niewiast katolickich.

Stowarzyszenia związkowe postawiły sobie za zadanie, ażeby kobiety pouczać, jak zasady religijne urzeczywistniać w życiu, zapoznać je z prawami obywatelskimi, informować o wszystkich sprawach, które kobiet dotyczą i są dla nich pożyteczne. Przez wykłady, kółka samokształceniowe, kursy praktyczne i pomoc wzajemną, stowarzyszenia wskazują na zadania i obowiązki kobiet w obrębie rodziny, kraju i całego społeczeństwa. Nie omijają także momentu rozrywkowego.

Wybory do Wydziału Robotniczego

w Polskim Monopolu Tytoniowym w Poznaniu

13 i 14 maja br. odbyły się wybory do Wydziału Robotniczego w jednej z największych fabryk m. Poznania, Państwowego Monopoli Tytoniowego przy ul. Wojskowej 5.

Wyborów tych domagano się już od przeszło roku, albowiem stan jaki istniał z Wydziałem Robotniczym w tej fabryce nie odpowiadał od dawna rzeczywistości.

Wśród pracowników i pracownic panowało ogromne napięcie; socjaliści rozrzucali odezwy, w których szkalowali Z. Z. P. i Ch. Z. Z. stojące na gruncie narodowym. Również rozrzucali odezwy i to po kilkakrotnie tak zwani Ciszakowcy z jedynek.

W pierwszym dniu głosowania podnosili socjaliści, że zwycięstwo jest po ich stronie, zaś przywódca socjalistów „narodowych” p. Ciszak podkreślał swoje duże wpływy, jakie posiada na terenie Państw. Monopoli Tytoniowego.

W drugim dniu (w sobotę) dokończono głosowania, głosowali ci, którzy w piątek święcili z powodu redukcji dni pracy. Kiedy przeliczono oddane głosy, okazało się, że organizacje Z. Z. P. i Ch. Z. Z. występujące z listą nr. 2 otrzymały największą ilość głosów i zdobyły 6 mandatów, podczas gdy socjaliści, mimo wielkiego krzyku, otrzymali tylko 3 mandaty, a „wpływowcy” p. Ciszak — otrzymał tylko 1 mandat.

Wybory w Państwowym Monopolu Tytoniowym w Poznaniu wykazały, że robotnik poznański, mimo ciężkich warunków dzisiejszych, twardo stoi przy sztandarze narodowym.

Ze Związku Filomatów Pomorskich

Zarząd Związku Filomatów Pomorskich uchwalił zwołać walne zebranie członków Związku Filomatów Pomorskich połączone ze zjazdem Filomatów w Chełmnie. Wspomniane walne zebranie wraz ze zjazdem odbędzie się we wtorek, 14 czerwca br. na co zwraca się niniejszym uwagę. Zjazd ten rozpocznie się uroczystym nabożeństwem w naszej farze chełmińskiej ze stosownym kazaniem, po którym nastąpi otwarcie zjazdu w auli gimnazjum męskiego. Bliższe dane oraz program zjazdu podane będą w następnych komunikatach do wiadomości.

Zarząd prosi o liczny udział członków Związku Filomatów Pomorskich jak i tych Filomatów, którzy do Związku nie należą, ale w czasie swych studiów gimnazjalnych do towarzystwa filomatów należeli.

Roztargniony

J. Jindrich, znany adwokat w Pradze, słynie ze swego roztargnienia. Udał się on do Bratysławy, gdzie stał w sądzie w obronie jednego ze swych klientów. Po przejeździe Jindrich stwierdza, że nie może sobie przypomnieć nazwiska swego klienta.

Z historii rozwoju Harcerstwa Wielkopolskiego

I.
Początek ruchu harcerskiego sięga r. 1912. Srogie to były czasy niewoli pruskiej, w których tłumiono każdą myśl i każdy porównywalny. To też zaczął się harcerstwa i pierwszy okres jego rozwoju dokonał się w ścisłej konspiracji. Gawędy w zastępach odbywano potajemnie w prywatnych domach, ćwiczenia terenowe urządzano początkowo nocą. Ówczesna młodzież skautowa, bez mundurów, bez jakichkolwiek nawet oznak organizacyjnych, z zachowaniem dużej ostrożności, rozmaitemi drogami podążała na, z reguły poza miastem wyznaczone miejsca zbiórki, by ćwiczyć się w technice harcerskiej, jak sygnalizacja, tropienie budowa bardzo naówczas skromnych obozów, muśztra i podchody. Ulubionym przez skautów terenami ćwiczeń były lasy kobyłpolskie oraz rozległe lasy głuzyńskie. Ostatnie szczególnie do ćwiczeń takich się nadawały, były bowiem dość trudno dostępne, zdala od najbliższej stacji kolejowej położone, oddzielone od zachodu ponadto rzeką Wartą. Okoliczne wioski, jak Babki, Czapury, Wioriki, Daszewice, Głuszyna i Kamionka, zamieszkałe były tylko przez ludność polską, serdecznie i nader życzliwie się odnosząc do tych skautów polskich. Ówczesny zaś nadleśniczy lasów głuzyńskich, p. naczelnik Pacynski, udzielił skautom serdecznej gościnności, zezwalając na zakładanie obozów, rozpalanie ognisk oraz na urządzanie ćwiczeń terenowych. Czuli się więc skauci dobrze w tych pięknych lasach i dość bezpiecznie przed czujnym okiem szpicli i żandarmów pruskich. Tam też zapłonęły bodaj że pierwsze ogniska harcerskie, tam to urządzono pierwszy wspaniały naówczas zlot harcerski. W zlocie tym, odbyty dnia 1 czerwca 1914 r., wzięło udział już 200 skautów, pozostawił on na uczestnikach niezatarte wspomnienia. Skromnie przez Cezarego Jindrę zapoczątkowany ruch harcerski nabrał żywiołowego wprost rozmachu, nęcąc młodzież swą nowością.

W lipcu 1914 r. istniały w Poznaniu 4 bardzo silne drużyny harcerskie, każda po osiem zastępów licząc, połączone w hufiec „Piast”, na czele którego stał hufcowy Wincenty Wierzejewski. Istniały prócz tego drużyna skautowa im. Stefana Czarnieckiego na Jeżycach i Tadeusza Kościuszki na Łazarzu, które następnie z później powstałymi drużynami Leszka Białego i Leszka Czarnego utworzyły drugi hufiec harcerski im. Zorza. Istniały także jeszcze kółka harcerskie przy tow. terminatorów i przy Sokole poznańskim, z których z czasem utworzyły się drużyny im. Henryka Dąbrowskiego i Ks. Józefa Poniatowskiego. Na prowincji powstają w tym czasie drużyny skautów w Kościanie, Środzie, Gnieźnie i Inowrocławiu.

Dzięki ofiarności skautów zaopatrzyły się drużyny te w potrzebny sprzęt obozowy, ćwiczebny i podręczniki. Poza tym zdobywano środki na zakup ekwipunku przez gremialną sprzedaż pierwszych tutaj wówczas pocztówek skautowych, które w tysiącach rozchodziły się pod b. zaborem pruskim, popularyzując w szerokich warstwach tutejszego społeczeństwa ruch harcerski. To też idea harcerska zdobywała sobie coraz większe masy zwolenników. Wybuch wojny światowej w sierpniu 1914 roku zahamował na czas pewien ten szybki rozrost Harcerstwa. Większą część kierowników drużyn powołano pod broń, by z musu walczyć o wielkość wrogiej nam potęgi. Stan wojenny, ograniczający w wysokim stopniu i tak już bardzo ograniczoną kagańcowymi ustawami możliwość pracy w polskich organizacjach społecznych, uniemożliwił wprost jakąś dalszą jawną działalność, tem więcej, że policja pruska specjalną „opieką” otaczała drużyny harcerskie już od samego początku ich istnienia. Zahamowaną od chwili wybuchu wojny światowej przez kilka mie-

sięcy pracę w drużynach skautowych rozpoczęto skrycie z początkiem r. 1915. Z armii pruskiej dezertuje drh Wincenty Wierzejewski i daje bodźca do intensywniejszej pracy, lecz działać musi z ukrycia. Na czele zaś hufca „Piast” staje znany działacz, jeden z pierwszych skautów, drh Henryk Śniegocki. Urządzone po strychach i sklepach skromne izby skautowe, skupiają życie drużyn. Po kilku wszakże miesiącach takiej konspiracyjnej działalności, wytrpił ją specjalista od skautów, komisarz policji pruskiej Goehreke. Proponuje on Komendantowi Śniegockiemu podporządkowanie się niemieckiemu zrzeszeniu „Jungwehry”. Propozycję tę oczywiście odrzucono. To też w niespełna tydzień po odmowie, zakazała policja pruska wszelką działalność w drużynach, wskutek czego zawieszono oficjalnie pracę w Poznaniu. Nieoficjalnie wszakże nie ustawała ona na chwilę, trwała dalej, jeno przy zdwojonej czujności. Zwinęto wprawdzie większość izb harcerskich, przenosząc je do mieszkań prywatnych. Część drużyn przyjęła nazwę klubów sportowych. Pomimo tych trudności, pomimo że coraz większy zastęp pracowników harcerskich ubywał z powodu powoływania młodzieży pod broń przyrost nowych sił był tak wielki, że nie tylko wyrównywał szczyby, lecz nawet je powiększał.

W dniu 4 kwietnia 1916 r. utworzyła się t. zw. „Miejscowa Komenda Skautowa”, której podporządkowały się 8 z 11 istniejących wówczas drużyn. Były to drużyny: Bolesława Chrobrego, Kazimierza Wielkiego, Mieczysława I., Władysława Jagiełły, ks. Józefa Poniatowskiego, Henryka Dąbrowskiego, Stefana Czarnieckiego i Jana Sobieskiego. Drużyny te podzielono na dwa hufce. Pierwszym hufcem dowodził s. p. Bogdan Szeffer, drugim Edmund Weclawski. Przewodniczącym Miejskiej Komendy Skautowej zostaje Henryk Śniegocki. Razem z nim całą duszą współpracują wciąż jeszcze pod pseudonimem „Józef” się ukrywający Wincenty Wierzejewski. Daje on dyrektywy, a probowane i wykonywane przez Miejską Komendę Skautową. Organizacyjne połączenie się 8 drużyn daje już wkrótce dobre wyniki. Zaprowadzono jednolitą administrację i rachunkowość w drużynach, opracowano jednolitą muśztrę, warunki prób harcerskich i egzaminów sprawnościowych, wydrukowano śpiewnik harcerski. Jednocześnie rozwinęto silnie pracę oświatową w drużynach, rekrutujących się głównie z młodzieży rzemieślniczej i robotniczej. Zorganizowano w tym celu t. zw. „Grono nauczycielskie”, na którego czele staje Kazimierz Syller. Jego radom i wskazówkom ówczesne harcerstwo dużo zawdzięcza. Powstały liczne kółka oświatowe, w których udzielano lekcji pisowni i gramatyki polskiej, historii i literatury. Organizatorem akcji oświatowej był drh Kazimierz Syller.

Wówczas też powzięto zamiar przyciągnięcia do bliższej współpracy w Miejskiej Kom. Skaut. przedstawicieli starszego społeczeństwa, by z jego pomocą rozwinąć pracę wychowawczą nad młodzieżą. Do współpracy tej pozyskano ks. Walerego Adamskiego, p. Dr. Czesława Meissnera i p. Władysława Zeylanda. Jednocześnie wydano broszurkę p. t. „Zadania wobec skautostwa naszego”, podającą sposób współpracy starszych z młodzieżą skautową. Powstał też niebawem pierwszy „Komitet Obywatelski” pod przewodnictwem mec. Bernarda Chrzanowskiego i ks. kan. Łukomskiego, w którego składzie znalazło się 13 wybitnych przedstawicieli tutejszego społeczeństwa. W tym samym czasie powstaje pierwsze pismo harcerskie w Wielkopolsce „Ruch Harcerski”, — rychło wszakże, bo prawie zaraz po ukazaniu się pierwszego numeru przez władze zabiorcze zakazane. S k i.

landrata na powiat Poznań-Wsch. o zezwolenie na urządzenie obozu w Wierzenicy. Po odpowiednim omówieniu sekretarz powiatowy przyrzekł przychylnie prośbę naszą poprzeć. W sobotę przed południem, kiedy właśnie Śniegocki wychodził z domu, aby udać się na zlot, przybył posłaniec (na szczęście skaut) od landrata z wezwaniem do przybycia do niego. Ow skaut-posłaniec poinformował S n p ufnie, że na landaturze chcą dać odpowiedź odmowną. Wobec tego zaraz razem z posłańcem wyszedł Śniegocki z domu, udając się na dworzec. Posłaniec mógł więc spokojnie powiedzieć, że Śniegocki już wyjechał.

W sobotę po południu było już w obozie gwarno, pełno życia. Na wielkiej polanie, otoczonej najpiękniejszym lasem, ogniska buchały wesoło. Pod wieczór przybyły drużyny z Mogilna i z Inowrocławia z wiadomością hiobową: na dworcach nie chcieli ich przepuścić w mundurkach, albowiem, jak im oświadczone, skauting był rozwiązany. Nasi sprytni skauci podążyli do swych domów, przebrali się w ubranie cywilne, mundurki zapakowali w kartony i następnym pociągiem przybyli do Wierzenicy. Po drodze w pociągu się przebrali i jednak jako skauci stanęli w obozie.

Równocześnie komendzie przedłożono nowo wydany egzemplarz „Tageblattu” z komunikatem o rozwiązaniu skautingu. Kdt. Śniegocki wydał drużynom z Mogilna i Inowrocławia rozkaz nierozpowiadania w obozie o nowym gwałcie pruskim,

Pod wieczór strażnik obozu z odcinka połudn. melduje komendzie przybycie dwóch żandarmów. Z żandarmami, zwłaszcza z oberwachtmeisterem, Śniegocki z łatwością się porozumiał, gdyż byli wyjątkowo uprzejmi. Pół godziny później melduje strażnik ze strony przeciwnej, że pewien żandarm wpadł do obozu i z wyzyskami pragnie wszystkich rozpedzić. Wiadomością o porozumieniu się z oberwachtmeisterem Śniegocki energicznie przyprowadził rzucającego się Prusaka do równowagi. Na stałe mieliśmy poza obozem prócz pilnującego nas żandarma także i kilku znanych szpicli policyjnych. Mimo to z przeszło tysięcznej piersi skautowej brzmiały potężne melodie „Roty” i innych patriotycznych pieśni zakazanych.

W I. święto ks. prał. Pradzyński odprawiał w pięknym ogrodzie „Stelli” w Kobylnicy uroczystą mszę św. i powrócił do Poznania, by nazajutrz znów przyjechać. Po obiedzie zebrano wszystkich drużynowych do namiotu i tu na poufnym zebraniu komenda dała im bardzo ważne wskazówki i instrukcje, jak dalej pracować w ścisłej konspiracji.

Narazie nie kazano jeszcze w obozie rozgłaszać, że skauting rozwiązany.

W II. święto po pięknym nabożeństwie w ogrodzie „Stelli”, ks. prał. Pradzyński odwrócił się od ołtarza i niespodzianie dzieli się z wszystkimi wiadomością o rozwiązaniu skautingu. Wiadomość ta spada na ogół, jak grom z nieba jasnego. Po kazaniu odpiewano naprawdę błagalną pieśń: Przed Twe ołtarze... ze łzą w oku. Odruchowo stanął na krześle w ogrodzie kdt. Śniegocki i krótko, zwięźle przemówił serca młodzieży do dalszej pracy w podziemiach — do wytrwania. Pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła” już nie z łzą w oku, ale zapałem i chęcią do walki z wrogiem napęliła serca młode.

Wrócił skauci z obozu z dumnie podniesioną głową. Przez tak ważny zlot zachęceniu do pracy, zastosowali się do nauki i zastępowi do danych im na zlocie instrukcji. I stanęli skauci gotowi do czynu, kiedy kilka miesięcy później trąbka wolności zabrzmiiała.

Gdyby słuchano „przezornej” rady i zlot odwołano, czy byłoby można w tak dogodny sposób zakończyć okres jawnej pracy i przejść ze szczegółowymi instrukcjami do roboty tajnej?

Jedną z atrakcyj Teatru Polskiego jest wyborna farsa angielska „Dziewczyna i hipopotam”, a to dzięki świetnej artystyce teatru krakowskiego, p. Jadwidze Zaklickiej, którą widzimy powyżej w scenie z p. Zarembiną. Grana naprzemiennie z „Roxy” i „Niedojrzałym owocem”, daje ta zabawna sztuczka ogromne pole popisu naszemu sympatycznemu gościowi.

ORLE OKO KAMERY

Ostrość widzenia orlego oka weszła w przysłowie. Jak w orlem oku jego wysoka sprawność oparta jest na ostrości obrazu, jaką daje rogówka z soczewką, tak samo sprawna kamera również wymaga takiego obiektywu, któryby zapewniał doskonałą ostrość i jasność obrazu nawet przy mniej korzystnych warunkach świetlnych.

A więc tylko

TESSAR ZEISSA

o jasności obecnie aż do 1:2,8 dla kamer minijetowych

Do nabycia w składach fotograficznych. Bogato ilustrowany prospekt Po 475 wysyła na żądanie bezpłatnie. Carl Zeiss, Jena lub Jeneralna Reprezentacja J. Segalowicz, Warszawa, ul. Moniuszki 2.

Pw 16 405-18.19

dla zawodników wyznacza się na godz. 11 w ogrodzie restauracyjnym. Zgłoszenia wraz z wpisem przyjmuje jeszcze p. Molski Droga Dębińska nr. 3.

O pułhar Davisa

Irlandja i Węgry 1:1. Kehrling (W) i Mac Guire (I) 6:3, 6:2, 6:4, Rogers (I) i Gubrovits (W) 7:5, 3:6, 6:4, 7:5.

Piłka nożna

Zawody z krakowską „Wisłą” budzą w Poznaniu zawsze duże zainteresowanie. Niewątpliwie również i jutrzejsze spotkanie pomiędzy byłymi mistrzami Polski z ciekawością publiczną sportową tem więcej, że wynik meczu ma dla obu drużyn stojących obecnie jeszcze na końcu tabeli ligowej, specjalne znaczenie. To też każda starać się będzie o rozstrzygnięcie na swoją korzyść. Za „Wisłą” znana u niej ambicja w decydujących spotkaniach, „Warta” wykazująca pewną poprawę formy, ma swój atut w tem, że ważne to spotkanie rozgrywa w własnym boisku. Początek meczu o godz. 17.30. Sędzia p. Wardęszkiewicz z Łodzi.

Przed olimpiadą

Afryka południowa wysyła na igrzyska łącznie 9 zawodników w tem pięciu pięściarzy oraz lekkoatletów: Hart do dziesięcioboju, W. J. Walters na 200 i 400 mtr., por. Grobbelaar do pięcioboju i pannę Clark na 100 mtr. i przez plotki.

Niemcy ustalili tymczasowo sztafetę na 4x400 mtr. w składzie: Koernig, Vent, Borchmeyer i Jonath.

Pływanie

Jacques Cartonnet (Fr.) ustalił w piątek w Paryżu nowy rekord światowy na 100 mtr. w st. kl. w czasie 1:13.6 bijąc dotychczasowy rekord 1:14 Waltera Spence z dnia 20. 10. 1927 r. Przed mniej więcej czterema tygodniami Cartonnet uzyskał świetny czas na 200 mtr. w st. kl. 2:44.6 zbliżając się do rekordu światowego, który w tej konkurencji wynosi 2:44.

Wioślarstwo

Obóz przedolimpijski rozpoczyna się na jeziorze witobelskim i potrwa do 12 czerwca. W tym okresie odbędą się dwukrotne eliminacje: wstępne 5 czerwca i ostateczne w dniu 12 czerwca. Biegi eliminacyjne padlęgą będą kontroli i decyzji specjalnej komisji wybranej na ostatnim sejmiku w składzie: pp. M. Garstecki i L. Chudziński (Poznań), A. Loth i E. Lenartowicz (Warszawa) oraz dr. Siemiątkowski (Bydgoszcz). Do eliminacji przewiduje się dwójki bez i ze sternikiem, oraz czwórki ze sternikiem; poza tem startować mają jeszcze czwórki i ósemki, aby wybrać osady na regaty w Pradze. W dniu 5 czerwca projektuje się 16 biegów do których termin zgłoszeń upływa w dniu 30 bm.

BOISKO WARTY

Niedziela, 22 bm. godz. 11-ta

mistrzostwo A. klasy

LIGA Dębice WARTA I. b. Poznań

Godz. 17.30

mistrzostwo Ligi P. Z. P. N.

WISŁA Kraków WARTA lig. Poznań

dw 3674

Z ŻYCIA HARCERZY

Pamiętny zlot skautowy w r. 1918.

Dla wielotysięcznej rzeszy obywateli, którzy kiedyś byli w robocie harcerskiej i dziś częściowo w niej jeszcze tkwią, święta Zielonych Świąt nasuwają wielką ilość wznieśliwych wspomnień. Złoty harcerski w tym okresie należał do utartych już tradycji, sięgających 20 lat wstecz. Najwięcej bodaj pamiętnym był zlot w r. 1918.

Uchwała z dnia 15. V. 1918 r. Rada Ministrów w Berlinie rozwiązała organizację skautową w całej rzeszy niemieckiej. W piątek, 17 maja Harcerstwo w Poznaniu o tem jeszcze nie wiedziało. Na Zielone Świątki, które przypadały 19 i 20 maja, zwołała Główna Kwatera Skautowa w Poznaniu wielki zlot do Wierzenicy. W piątek, 17 maja ze zbyt „przezornej” strony, nawet kierowniczej w ówczesnym Komitecie Skautowym, starano się wpłynąć na komendanta zlotu, H. Śniegockiego, aby zlot, tak pięknie się zapowiadający, odwołać. Straszono, że skauci pójda za to do więzienia i inne jeszcze kary spotkać ich mogą. Druh H. Śniegocki w poczynaniach swoich niezachwiany, nie wiedząc co robić, udał się po radę do druhów: ks. prał. Pradzyńskiego i członka komendy dr. Cz. Meissnera. Wynikiem tych narad było: nie bać się, robić swoje!

Jeszcze w ów piątek po obiedzie H. Śniegocki w porozumieniu z dhem Sylle-rem zaniósł osobiście napisaną prośbę do

Zwierzęta a radjo

Od dawna już zauważono, że zwierzęta niechętnie patrzą na radjofonję, nie wszystkie, ale wiele jest wprost wrogo usposobionych. Pierwszy, jak się zdaje, zwrócił na to uwagę właściciel znanego cyrku Hagenbecka w Stellingem pod Hamburgiem. Twierdzi on, że głośnik wprowadzony do królestwa zwierząt nie zrobił wrażenia: znakomity lew „Rex”, zabrał całą rodzinę i wyszedł demonstracyjnie ze swych apartamentów do ogrodu, goryl „Pong” odwrócił się tyłem do aparatury, a myślący stary słoń z siwą brodą, pamiętający Fryderyka Wielkiego, przymrużył ironicznie lewe oko. Właściciel cyrku zastanawiał się nad przyczyną tej nieprzyjemnej obojętności dla radjofonji i doszedł do wniosku, że „kulturalny świat” zwierząt, który reprezentują zwierzęta cyrkowe, jest podrażniony w swej ambicji. Hagenbeck uznał za prostsze, że zwierzętom należy się miejsce przed mikrofonem, nie tylko w roli słuchacza, ale i w roli wykonawcy. Ponieważ w roku bieżącym kończy się lat 25 działalności Zoo hamburskiego, przeto dyrekcja ogrodu postanowiła nadawać w ciągu lata bieżącego roku, co drugą niedzielę historię powstania i rozwoju cyrku, poświęcając dużo miejsca zyciorysom znakomitych zwierząt. Hagenbeck porozumiał się w tym celu z radjostacją „Noragu”, która zainstalowała mikrofony w Stellingem. Istotnie, w niedzielę 17 kwietnia, „przemawiali” przed mikrofonem niektóre czworonogi, a objaśnienie w języku ludzkim udzielał prawdziwy speaker na dwóch nogach. Następna transmisja z udziałem zwierząt zorganizowana była 1 maja r. Podobno inicjatywa Hagenbecka jest żywo komentowana we wszystkich klatkach i na gałęziach. Hiena która ma zabrać głos przed mikrofonem 15 maja, po całych nocach próbuje radjofoniczności swego głosu i już teraz zażądała podwójnej porcji mięsa.

25-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W drugim dniu ciągnięcia 1-szej kl. wylosowano numery następujące:

30.000 zł. na nr. 106156.
15.000 zł. na nr. 69661.
Po 1000 zł. na nr. nr. 66943 159489.
Po 500 zł. na nr. nr.: 11407 64077.
Po 400 zł. na nr. nr.: 19520 53972 94082 111302 142768.

Po 250 zł. na nr. 627 958 4415 18759 27839 37839 29993 37445 42949 72931 75725 93721 107634 118883 138733 147565.
Po 200 zł. na nr. nr. 19477 35293 58798 69231 77738 97714 98929 107111 123432 139948 153952.

Po 150 zł. na nr. nr. 734 5486 6946 9459 13405 16104 16173 16500 25572 29456 31494 34368 50285 62299 65164 73308 74422 75013 77414 78676 79465 80651 82314 82841 84451 84789 86626 87928 91021 93056 94098 94266 101298 110807 119376 121184 126381 127850 128254 133502 134239 134269 134494 139544 141159 147883.

Premja 1000 zł. + 500 na nr. 40781.
Premja 1000 zł. + 150 zł. na nr. 141651.
Premja 1000 zł. + 100 zł. na nr. nr. 35804 14355 51805 88847 82332 54989 12847 87852 68927 27931 76649 14099 39107 77179 33842 41936 73861 81524 76601 59003 42698 35823 96568 157523 127863 157940 150061 126974 103617 127607 98816 155693 128878 123531 110561 95289 150232 93939.

Po 100 złotych wygrały numery:

12 17 331 509 609 87 760 93 961 66 68 1004
 644 765 878 86 937 2046 235 59 200 29 91 331
 423 527 703 28 851 3007 32 153 216 310 14 54
 72 464 502 687 92 825 54 4079 190 207 25 362
 680 5277 404 29 73 76 725 823 45 938 99 6102
 317 90 92 413 29 40 72 547 763 837 935 47
 7109 55 92 361 68 424 609 701 30 833 904 68
 8225 56 349 89 431 32 67 501 600 702 914 9103
 232 565 739 989 10283 410 513 826 941 11040
 146 614 846 54 12065 136 306 533 96 609 854 7
 609 854 99 13134 405 18 25 506 606 41 920 29
 14038 112 227 452 72 508 717 21 887 15112 449
 604 20 19079 187 95 340 59 403 583 701 06 891
 17260 469 545 860 958 18020 119 277 445 64
 558 679 19083 408 10 11 38 62 715 896 20087
 399 449 524 57 636 75 821 953 21326 460 704
 858 98 945 22117 443 524 51 689 755 81 959 78
 23048 80 89 198 991 24251 331 65 99 578 784
 873 970 25161 08 297 311 591 659 93 780 821 27
 921 26167 255 87 423 634 56 826 918 27112 367
 669 702 20 863 28127 239 539 611 68 858 968
 82 29119 212 51 84 313 72 438 54 721 63 960 99
 30046 117 322 33 502 05 883 31011 77 152
 301 45 99 550 752 915 32030 110 52 99 334 73
 717 25 812 24 41 66 33285 78 424 655 834 34085
 137 41 214 49 440 610 82 722 816 35322 424 502
 81 696 702 18 836 980 88 36035 167 325 51 446
 502 867 903 61 37063 77 154 56 250 311 450 81
 685 874 937 75 38048 122 81 363 411 19 72 634
 721 974 39002 406 38 625 814 948 40018 88 149
 99 444 586 691 775 41072 188 287 413 47 67 570
 87 636 83 824 66 74 916 84 96 42262 541 822 82
 43130 95 282 423 76 505 06 77 605 08 742 75 849
 973 77 44060 100 279 329 50 483 684 848 58 985
 45339 798 923 46235 55 338 87 435 758 47126
 83 273 86 306 914 18 48355 595 664 66 769 864
 85 919 49028 237 342 439 64 659 705 839 934
 8 82 50264 307 51100 215 614 36 47 817 35 76
 966 52073 137 231 52 414 502 621 31 60 713 61
 390 53059 77 318 516 793 812 13 68 910 63
 54017 151 302 416 510 50 659 92 718 29 56 75
 97 885 915 55000 02 84 309 19 51 64 429 92 729
 814 85 90 56019 39 111 346 411 718 27 33 802
 97036 77 177 78 329 77 84 86 621 802 26 93 99
 951 72 58119 603 780 946 91 58191 443 82 92
 580 870.

60225 30 505 843 954 71 61022 77 214 308
 853 62027 51 72 74 137 283 890 63051 230 330
 483 55 753 97 919 64108 359 461 64 703 852 918
 75 65074 85 130 47 429 79 523 726 80 68096

211 303 05 45 86 456 508 815 67039 530 860 69
 86 89 68020 73 127 225 28 499 624 829 49 91
 69041 121 307 75 451 519 714 16 46 828 42 85
 909 50 70081 320 609 98 97 98 71012 47 396
 495 587 859 76 72107 209 890 73092 285 436
 605 20 706 924 43 74003 212 347 70 74 422 581
 764 902 75079 149 201 304 54 86 99 419 84 628
 704 18 80 824 941 76004 66 125 56 241 49 374
 464573 662 782 835 50 52 77100 264 332 604 17
 854 901 16 96 78004 354 560 637 41 79070 25
 317 92 450 64 501 63 721 849 975 80273 85 533
 44 768 72 904 15 51 95 81088 141 210 66 330
 574 633 38 799 812 921 40 60 82091 314 92 428
 567 632 55 749 806 32 72 83082 153 431 43 604
 775 863 953 84036 370 414 36 47 537 622 37
 85282 370 646 988 86078 106 59 76 545 56 73
 91 582 688 724 919 87022 78 334 63 487 985
 88194 434 66 73 89 660 785 93 89223 401 25 39
 59 64 938 81 93.

90121 373 741 828 97 91178 83 204 08 68 369
 493 719 94 826 30 39 924 73 86 92045 252 74
 382 729 828 67 901 17 93160 213 390 561 89 768
 94202 353 434 46 663 855 95102 24 229 359 451
 566 678 750 863 981 96294 328 43 71 81 497
 747 811 907 97075 232 325 442 85 553 936 98409
 507 687 772 99114 215 19 436 58 63 10048
 51 106 207 64 397 648 98 726 101101 216 433
 732 817 45 907 76 83 102047 156 78 365 94 410
 726 802 103372 441 661 707 801 918 28 30
 104213 52 346 71 569 614 780 97 809 973 105109
 92 95 212 20 444 62 91 93 601 48 52 712 27
 106372 501 620 737 874 959 69 107029 182 467
 546 698 760 841 108104 46 83 287 337 50 574
 787 997 109445 508 54 749 52 78 896 922
 110036 183 305 20 511 683 847 111047 178 407
 59 93 500 42 61 657 769 895 112104 483 575 756
 61 875 89 910 113039 162 222 57 328 38 66 440
 84 644 981 114152 229 50 452 616 703 857 912
 38 39 51 115074 419 31 702 31 943 116016 344
 91 469 93 117107 330 35 75 627 29 700 118043
 82 292 376 415 640 47 718 919 119002 312 403
 560 627 43 946.

120254 568 632 953 121250 87 330 73 94 888
 122092 185 371 453 919 86 123190 378 489 686
 835 124028 124 309 608 833 56 914 63 125023
 29 37 181 288 92 414 36 52 810 22 32 55 966
 126315 83 466 576 788 970 127218 88 346 73 652
 99 737 850 128143 236 316 489 526 94 879 964
 129108 388 497 554 99 951 87 130025 171 87 290
 312 424 61 666 772 846 58 131054 353 86 473
 833 44 64 901 55 132052 71 124 67 240 433 34
 53 80 93 665 93 778 973 133016 106 93 361 563
 615 27 82 736 803 86 940 56 57 134062 75 86
 139 89 261 863 135111 86 210 338 417 34 59 683
 772 839 50 983 136143 262 86 382 83 594 705
 17 32 56 800 137038 100 39 422 27 32 98 465 62
 138064 168 94 306 31 528 88 99 139108 66 99
 139108 66 99 226 581 676 719 813 977 140250
 352 530 69 608 846 69 141189 306 751 820 963
 142007 31 258 90 381 474 842 901 02 143372 687
 144046 556 66 745 819 73 145240 55 356 611 13
 18 35 825 91 146071 80 269 326 622 774 851 88
 97 98 900 98 147150 430 779 863 148021 34 337
 73 460 81 633 985 149064 109 229 393 427 536
 741 893.

150060 277 328 413 18 57 515 754 85 151055
 329 99 741 819 918 61 152396 522 29 814 22 31
 32 40 942 153017 67 108 231 43 462 74 511
 771 154197 824 155181 215 44 88 364 67 544
 638 156147 231 33 302 13 686 774 990 94 157461
 541 809 29 909 41 158285 331 70 420 21 703 29
 78 891 902 159154 214 62 64 316 95 420 93.

DZIS WIELKA REWJA MODY

pod hasłem:

„KONIEC KRYZYSU”

Przypominamy w ostatniej chwili, że dzisiaj, t. j. w sobotę, dnia 21-go maja 1932 r., o godz. 11 wiecz., w kinie „METROPOLIS” odbędzie się oryginalna i ciekawa rewja mody pod hasłem „KONIEC KRYZYSU”. Udział w niej biorą najslawniejsze firmy Stolicy ze sławnym Bogusławem Hersem na czele. Najnowsze kreacje mody demonstrować będzie znakomita artystka dramatyczna i filmowa p. Marja Balcerkiewiczówna, konferensjerkę zaś prowadzić będzie autorka popularnej książki „Dobre wychowanie na codzień”, wytworna feljetonistka p. Well. Podczas „Rewji Mody” zostaną rozdane między P. T. Publiczność liczne a cenne upominki dla Pań i Panów.

Ceny biletów t. zw. „kryzysowe”, od 1 zł do nabycia w Księgarni Uniwersyteckiej, Gwarna 19, tel. 24-48, a od godz. 9 wiecz. w kasie kina „Metropolis”. zw 14718

WIELKI KONCERT ORKIESTRY SYMFONICZNEJ

odbędzie się w niedzielę, dnia 22 maja, w uroczym parku Sołackim (restauracji parkowej). Początek o godz. 4-tej. Wstęp tylko 40 gr., dla młodzieży szkolnej i szeregowców 20 gr. W południe od godz. 11.30 do 1.30 odbędzie się „Matinée”. Wstęp do osoby 20 gr. Koncerty te odbywać się będą stale w niedzielę i święta oraz we wszystkie czwartki. Wysoki poziom orkiestry, prowadzony ręką doświadczonego i znanego kapelmistrza Brunona Kubika, oraz doborowy program, mają przysporzyć społeczeństwu poznańskiemu rozrywy artystyczne i naświetlenie powietrza. Sam park ryskał na świetności i wyglądzie po przeprowadzeniu przez Magistrat odpowiednich inowacyj, jak przeczyszczeniu stawu, który stale jest zachwytem gości oraz licznych bywańców. Koncerty odbywać się będą w sile blisko 50 muzyków, winny też zelektryzować cały muzyczny Poznań, tembardziej, że wstępne bardzo niskie i dojazd tramwajami umożliwiony jest z każdego kierunku miasta. zw 14704

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 23 maja 1932 r.
 Poznań 336 m) godz. 11.45 (Warszawa):
 godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina

14.00 notowania giełdy; godz. 17.10 (W);
 godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja jęz. ang.;
 godzina 19.30 „Zwierciadło świata” (wygl.
 p. Bolesław Busiakiewicz); godz. 19.45 (W);
 godz. 20.00 (W); godz. 20.15 opera z płyt
 gramofonowych; „Tosca” — Puccini’ego w
 wyk. zespołu teatru „La Scala” w Medjo-
 lanie (tr. z Warszawy); godz. 22.15 (W);
 godz. 22.30 (W); godz. 22.35 komunikaty
 sportowe i policyjne.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 płyty;
 godz. 13.35 płyty; godz. 14.45 płyty; godz.
 15.25 „Samoloty komunikacyjne i komuni-
 kacja lotnicza” — p. Różakowski; godz.
 15.50 płyty; godz. 16.20 lekcja jęz. franc.;
 godz. 16.40 audycja dla nauczycieli muzyki
 w szkołach ogólnokształcących, zorg. przez
 Muzyczne Ognisko Wakacyjne Liceum
 Krzemienieckiego (M. O. W.); godz. 17.10
 „Syn Napoleona” — p. Miłosz Gebarzew-
 ski; godz. 17.35 muzyka lekka z kawiarni
 „Gastronomia”; godz. 19.15 skrzynka pocztowa
 rolnicza — inż. Wacław Tarkowski; godz.
 19.30 wiadomości sportowe; godzina
 19.35 płyty; godz. 19.45 prasowy dziennik
 radiowy; godz. 20.00 feljton pt. „Wrażenia
 z Żelazowej Woli” — dr. M. Stępiński;
 godz. 20.15 opera z płyt „Tosca” Puccinie-
 go w wyk. zespołu teatru „La Scala” w Me-
 djolanie; godz. 22.30 feljton „Paradoksy
 Wschodu” — red. Stanisław Dzikowski;
 godz. 23.00 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswuster-
 hausen (1635 m) 20.00 koncert. 22.15 „Ślą-
 skie wesele” tr. z Wrocławia; Motyla (1348
 m) 19.50 koncert. 20.50 muzyka kameralna;
 Budapeszt (550 m) 20.00 tr. koncert z Bazy-
 lei; Wiedeń (516 m) 20.00 koncert. 21.15 tr.
 z Wrocławia; Praga (488 m) 20.05 koncert
 symfoniczny; Beromuenster (459 m) 20.00
 koncert symfoniczny; Rzym (441 m) 21.00
 koncert.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Zrzeszenie Tokarzy w przemyśle metalowym. Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, 21 bm. o godz. 20 w sali zebrani przy ul. Maształarskiej 8.

— Zebranie pływaków Stow. Młodzieży Polskiej Okr. Pozn. odbędzie się w sobotę, 21 bm. o godz. 19.30 w lokalu okręgu przy pl. Nowomiejskim.

— Polsko-Kat. Tow. Głuchoniemych w Poznaniu. Nabożeństwo w niedzielę, 22 bm. nie odbędzie się, natomiast o godz. 16 zwyczajne zebranie na sali p. Jarockiej.

— Związek Malarzy. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 22 bm. o godz. 11 w sali zebrani przy ul. Podgórznej 13 u p. Światłowskiego.

— Zrzeszenie Absolwentów i Absolwentek szkół wydziałowych urzędów dnia 22 bm. majówkę do Golecina. Zbiórka o godzinie 6 przed kościołem św. Marcina.

— Tow. Krawców w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się 22 bm. o godz. 15 w lokalu p. Gaworskiego, Nowy Rynek nr. 4.

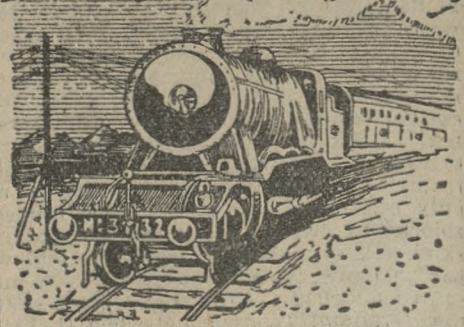
— Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie” Poznań-Śródmieście. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 23 bm. o godz. 19.30 w salce św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. I p.

— Koło Absolwentów VI szkoły wydz. Zebranie sekcji pracy odbędzie się w niedzielę, 22 bm. o godz. 10.45.

— Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu. W niedzielę, 22 bm. odbędzie się wycieczka do Puszczykowa. Zbiórka o godz. 8 przy pawilonie, odjazd o godz. 8.25.

— Sekcja krawiecka przy Zjedn. Pracowników Rzem. dawn. Tow. Cech. Czel. Kraw. w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się 23 bm. o godz. 20 na sali 20 Domu Rzemieślniczego, Wały Zygmunta Staroego 9. I ptr.

POMORSKO-POZNANSKI ROZKŁAD JAZDY KOLLJOWEJ

Na okres letni

ważny od 22 maja 1932 r.

do nabycia w księgarniach i składach papieru — — —

Cena zł 1,—

Wyd.: Drukarnia Toruńska S. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

zw 14 697/8

— Komitet Tow. Dzielnicy Wildeckiej. W poniedziałek, 23 bm. o godz. 19.30 odbędzie się zebranie nadzwyczajne w lokalu p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15. Na porządku obrad sprawa procesji Bożego Ciała.

— Stow. Rodzinne w Poznaniu. Plenarne zebranie odbędzie się 25 bm. o godz. 19 w salce parafialnej kościoła św. Marcina.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 20 maja zgłoszono: Stanisław Dopierała, mistrz rzeźnicki, 41 l. Marja Lorkiewiczowa, z domu Kantecka, 42 l. Juljanna Płocieniakowa, wdowa, 87 l. Stanisław Renn, dozorca więzienny, 37 l. Janina Tyszkiewiczówna, 16 l. Antonia Mularczykówna, z domu Pakulińska, wdowa, 71 l. Bronisława Ziółkowska, krawcowa, 53 l. Stanisława Bethke, z domu Golińska, 52 l. Seweryna Zwierzyńska, posługaczka, 32 l. Edward Richter, kupiec, 66 l. Stanisław Sommer, robotnik, 49 lat. Walentyna Roeslerowa, z domu Wolnicka, 73 l. Jan Nowacki, mistrz rzeźnicki, 72 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. M. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 762,50 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: St. Formanowicz — Poznań, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 248 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Anton

Dnia 20 b. m. rozstał się z tym światem nagle, namaszczony Olejami św., nasz najdroższy syn, ukochany brat, kuzyn i szwagier, ś. p.

ksiadz Dr. Leon Śmiśniewicz

Eksporta zwłok odbędzie się w Nekli w niedzielę, 22 b. m., o godzinie 6 po południu. Pogrzeb nazajutrz o godz. 10 przed południem.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

zw 14736

Powózki oczekiwać będą na stacji Września na pociągi z Poznania i Gniezna. Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W piątek, dnia 20 b. m. umarł w Nekli, opatrzony Sakramentami św., w 41 roku życia, ś. p.

ks. Leon Marjan Śmiśniewicz

Dr. św. teol., administrator parafii Nekla i Opatówko.

Eksportacja zwłok do kościoła w Nekli, odbędzie się w niedzielę, dnia 22 b. m., o godz. 18, a pogrzeb nazajutrz, o godz. 10.

Duszę ś. p. zmarłego Kapłana i Konfratry polecam modlitwom Czcigodnych Księża Braci i Wiernych.

zw 14734

Ks. St. Beisert,

dziekan dekanatu Kostrzyńskiego.

Uzarszewo, dnia 20 maja 1932 roku.

Dnia 20 b. m. zmarł niespodzianie, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany duszpasterz, ś. p.

ks. Leon Śmiśniewicz

Dr. św. teol.

w 41 roku życia a 15 kapłaństwa. Eksportacja do kościoła parafjalnego w Nekli odbędzie się w niedzielę dnia 22 b. m., o godz. 6 po poł., a pogrzeb nazajutrz o godz. 10.

Nekla, dnia 20 maja 1932 r. **Wdzięczni parafjanie.**

rw 5872

Dnia 20 maja b. r., o godzinie 13.55, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Olejami św., w 65 roku życia, nasza najukochańsza, troskliwa matka, teściowa, babka i siostra, ś. p.

z Kowalskich

Pelagja Myszkowska

I. voto Koralewska

o czym donoszą

W ciężkim smutku pogrążona
dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się 23. 5. b. r., o godz. 5.30 po poł., z domu żałoby, ul. Półwiejska 4. Msza św. nazajutrz o godz. 6.30 w kościele św. Marcina.

zw 14737

Za duszę ś. p.

Józefaty Seydowej

odprawi się

msza św. żałobna

w poniedziałek, dnia 23 b. m., jako w drugą rocznicę śmierci, o godz. 8 i pół w kościele parafjalnym na Jeżycach, o czym zawiadamia

rodzina.

zw 14720

Dnia 20 maja, przed poł. o godzinie 7-mej, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, przygotowany na drogę wieczności, ś. p.

ks. prof. Dr. Leon Śmiśniewicz

powstaniec Wilk. proboszcz parafii Nekla i Opatówko.

W Zmarłym oplakuje parafja złotoustego kapłana, wzorowego duszpasterza, a organizacja nasza szczerego przyjaciela i opiekuna, którego zachowamy we wdzięcznej pamięci.

Złożenie zwłok do grobów nastąpi w poniedziałek o godz. 10-tej.

Cześć Jego pamięci!

Towarzystwo Powstańców i Wojaków

zw 14732

Dnia 20 maja r. b., o godz. 6 po poł. zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, mój najukochańszy mąż, zięć, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Władysław Puzio

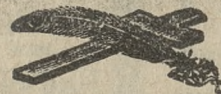
radca Dyrekcji Poczty i Telegrafów

w 46 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 maja, o godz. 9.30, z domu żałoby w Kiekrzu.

W ciężkim smutku pogrążona
żona.

rw 5881

Powózki oczekiwać będą na stacji Kiekrz na pociąg odchodzący z Poznania o godz. 8.30.

Dnia 19 b. m. rozstał się z tym światem po długich i ciężkich cierpieniach najukochańszy mój ojciec, ś. p.

Edward Nichter

w 67 roku życia. Pogrzeb odbędzie się dnia 22 b. m., o godz. 6 po poł., z kostnicy cmentarza ewang. św. Mateusza na Wildzie.

W ciężkim smutku pogrążona
córka.

Pw 18406-55,148

Dnia 20 maja, o godz. 14-tej, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój mąż, ukochany ojciec, brat, teść, dziadek i wujek, ś. p.

Józef Falkenstein

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się dnia 22. V. 1932 r., o godz. 16.30, z domu żałoby przy ul. Gen. Kosińskiego 11.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzina i rodzeństwo.

Poznań, Łęg.

dw 3678

Zakład Pogrzebowy, Górna Wilda 56.

Przy małym wydatku
rezultat niezrównany
polecamy nasze

samochody używane

w olbrzymim wyborze

Chrysler 50

4-osobowy kryty

Renault 4/20 KM.

4-osobowy transform.

Nash 12/50 KM.

4-osobowy kryty

Austro-Daimler 10/40 KM.

4-osobowy sport.

Fiat 501 6/21 KM.

4-osobowy otwarty

Fiat 509 4/20 KM.

4-osobowy otwarty

Fiat 509 4/20 KM.

4-osobowy kryty

Fiat 520 9/45 KM.

4-osobowy otwarty

Fiat 521 10/50 KM.

6-osobowy kryty

Fiat 525 15/70 KM.

6-osobowy kryty

Minerva 8/40 KM.

4-osobowy kryty

Minerva 8/40 KM.

6-osobowa kryta

Minerva 13/55 KM.

6-osobowy kryty

oraz doskonale utrzymane

samochody ciężarowe.

Chevrolet 12/50 KM. noś. 1 3/4 t.

International 14/60 KM.

noś. 2 1/2 t. i wiele innych.

Zainteresowanych prosimy

w ich własnym interesie

obejrzeć, zażądać ofert,

dokonać próbnej jazdy.

Dogodne warunki zapłaty.

Brzeskiauto S.A.

Poznań

ul. Dąbrowskiego 29.

Tel. 63-23, 63-65.

nw 10 618

DZIURKI

określenie, mierzka, plisowanie dekoryzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonane terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS“

wejście Kurzanoga

(obok F-y Czepczyński i Kruk).

Pw 18 279-17,42

Gorzelnik - kasjer

obeznany z prowadzeniem ksiązkowości podług „Pamiętnika“, obeznany z gospodarstwem podwózkowym samotny, w średnim wieku,

z skromnymi wygóowaniami, potrzebny od 1 lipca. Zgłoszenia tylko piśmienne z odpisem świadectw, których się nie zwraca przyjmuje

Maj. Brzostków, p. Żerków.

zw 14 709

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mej najukochańszej żony i najlepszej, najzaciewniejszej matki, ś. p.

Izabelli z Zioteckich Chorzemskiej

odprawi się

msza św.

w dniu 24 maja 1932 r., we wtorek, o godz. 9 rano, w kościele parafjalnym im. Serca Jezusowego na Jeżycach, o czym donosi

W smutku pogrążony

mąż z dziećmi.

zw 14600

Mazdaznan - uniwersalna Nauka Życia

W niedzielę, 22 maja, godzina 10,45 i 18,45 punktualnie

wygości dwa odczyty

W sali „Belwederu“, Marszałka Focha 18 (nie jak poprzednio podano w Domu Ewangelickim)

Dr. O. Z. Hanish z Los Angeles (U. S. A.)

o zagadnieniach wychowania, rozwoju i praktycznej sztuki życia według nauki Mazdaznanu opartej na filozofii **ZARATUSTRY**

ćwiczenia, śpiew, muzyka z udziałem wybitnych sił artystycznych.

Wstęp jednorazowy 3,— zł, dwukrotny 5,— zł

Tw 1056

Dnia 18 maja 1932 r. zmarł członek-jubilat
Towarzystwa naszego, ś. p. zw 14716/17

Stanisław Nagórski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 22-go
b. m., o godzinie 14-tej, z kaplicy św. Józefa.
O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców
w Poznaniu.

Wypadek 247

KRYNICA

KROLOWA ZDROJOW POLSKICH

560 m. n. p. m. — Frekwencja 35 000 rocznie.

Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie niższe

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne
szczawia żelazisto ziemne do picia i kąpiei. Najsilniejsza
szczawia alkaliczna Europy „ZUBER”. Kąpiele Borowino-
we. Zakład przyróżo-leczniczy. Ordynuje 60-ciu lekarzy
Po 10 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami.
Wspaniały park. Stałe koncerty. Teatr. Kino dźwiękowe.
Dancingi. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice.
Urzednicy państw. i samorządowi korzystają ze znacznych
ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

LUBIEŃ-WIELKI

koło Lwowa

Najsilniejsze zdrojowisko siarczano-borowinowe

SEZON KĄPIELOWY

od 1 maja do końca września.

W sezonie I-szym i III-cim specjalne zniżki.

Informacji udziela:

nw 10594

Zarząd Zdrojowy.

Po znoonej i uciążliwej pracy

każdy rad chętnie odpocznie na świeżem po-
wietrzu. A gdzie przyjemniejszy odpoczynek,
jak w cieniistym i najpiękniejszym ogrodzie re-
stauracyjnym przy dźwiękach doborowej mu-
zyki.

We wszystkie niedziele i święta koncertuje or-
kiestra już od godz. 11-tej do 2-giej w południe.
W tym czasie wydaje się specjalne porcje śnia-
daniowe po znacznie niższych cenach.
Poza tem w dni powszednie odbywają się kon-
certy od godziny 4-tej — do późnego wieczora.

Gospodarz.

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

Wstęp wolny!

Pw 18435-20,85

Wstęp wolny!

PANI

która chce
mieć coś
z życia,

na wszystkim
będzie
sukcesem

TYLKONIE na WŁA-
SNYM WYGLĄDZIE!

Trwała i piękna bie-
lizna „Femina” wyra-
bianą z „Charmeusy”
nie puszczającej oczek oraz
mocne gatunki pończoch
kupuje TYLKO w firmie

Bolesław Górski

plac Wolności 3

dw 3 664

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład
dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec
znacznie niższe.

dw 3 545

PIEGI

oraz wszelkie nieczysto-
ści skórne usuwa rady-
kalnie od lat wypróbo-
wany i niezawodny.

Krem Bella

wysylka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach
i drogeriach lub wprost
we wtywni.

Apteka p. Koronę

Poznań, Górna Włda 61.

dw 3 202

Brzożki dekoracyjne

na Boże Ciało po cenach niskich
ma do odstąpienia

Nadleśnictwo Bytyn

28 km. od Poznania (szosa
Poznań-Pniewy).
zw 14 714

Wszyscy wiedzą,

że

Kapelusze
Krawaty
Koszule

sprzedaje najtaniej

CEGŁOWSKI

Pocztowa 5

(dawniej

Marjan Dobrowolski i Sp.)

nw 10 183

Student

W. S. H.

poszukuje bezpłatnej
praktyki w poważnym przed-
siębiorstwie handlowym, prze-
mysłowym, banku lub u adwo-
kata. Oferty Kurjer Poznański
zw 14724

Po niższych cenach

poleca

Żelazo sztabowe
Blacha żelazna
Bednarke
Tragarze budowlane
Gwoździe i łanienchy
Śruby i nitki
Okucia do drzwi
Okucia do okien

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 18 283-20,87

Do zakładu naukowo-wychowawczego w Otorowie Siostry Urszulanki S.J.K.

przyjmują dziewczynki od lat 6-ciu do 14-tu.

Zakład otacza dzieci troskliwą opieką i daje możność dzieciom o słab-
szym zdrowiu pobierania nauk i przygotowania się do wyższych klas
średnich zakładów naukowych w zdrowych, wiejskich warunkach.
Opłata miesięczna na całym utrzymaniu z nauką 100 zł dla starszych
dziewczynek, 75 zł dla młodszych.

Adres: Zakład Sióstr Urszulanek S. J. K. — poczta Otorowo,
powiat szamotulski woj. poznańskie. zw 14 619

100 ZŁOTYCH NAGRODY

otrzyma każda osoba, która zamówi w naszej firmie: 1 zegarek szwajc.
niklowy, eleg. wykintnego wykonania z wyregulowanym chodem
z gawracją na 3 lata w cenie zł. 11.95 (ze świecącym cyferblatem
zł. 14.95) i jednocześnie przysła nam prawidłowe rozwiązanie niżej
podanego zadania matematycznego.

Jak należy rozwiązać zadanie?

Liczbę od 1 do 9 (nie mniej niż 1 i nie więcej niż 9) należy roz-
mieścić w 9 kłatkach kwadratu w ten sposób, aby suma liczb we
wszystkich kierunkach (pionowo, poziomo i ukośnie) wynosiła 15.
Porządek rozmieszczenia liczb nie odgrywa żadnej roli. Suma 15 po-
winno się powtarzać jak najwięcej razy.

WARUNKI:

1. Rozwiązanie zadania powinno być przysłane wraz z za-
mówieniem i podpisane przez nadsyłającego.
2. Rozdawanie nagród nie nastąpi za pomocą losowania
(nie loteria), lecz każda osoba, która przysła prawidł-
dowe rozwiązanie zadania, otrzyma powyższą nagrodę.
3. Zamówienia przyjmujemy tylko do dnia 30 czerwca
1932 r., w dniu 10 lipca 1932 r. roześlemy nagrody
wszystkim osobom, które zadanie prawidłowo rozwiązały. W tym samym
dniu prawidłowe rozwiązanie zadania zostanie ogłoszone wraz z imionami
osób, które nagrody otrzymały. Każdy uczestnik otrzyma egzemplarz ogło-
szenia.
4. Prawidłowe rozwiązanie zadania zostało przez naszą firmę złożone na ręce
Notariusza W. M. Gdańska Radcy Sądowego Pana Adama.
5. Wypłata nagród za prawidłowe rozwiązanie zabezpieczoną jest wkładem na-
szej firmy w Banku Zw Spółek Zarobkowych w Gdańsku.
6. Przy każdym zamówieniu (w paczce) dołączone jest zaświadczenie upoważ-
niające odbiorcę do otrzymania nagrody.
7. Jeśli zegarek się nie podoba, przyjmujemy takowy w ciągu 8 dni od dnia
otrzymania z powrotem i zwracamy natychmiast pieniądze. Wysyła się za
pobranem. Za opakowanie i przesyłkę dolicza się zł. 1.95. Zamówienia i roz-
wiązania zadania prosimy adresować:
nw 10665

SKŁAD ZEGARKÓW „ALTONA” Gdańsk, 1 Poczta Polska

Przemysłowy teren budowlany

w Poznaniu lub na przedmieściach,
2500 — 5000 m. kw., z dogodnym do-
jazdem do bliskiego dworca lub też z
bocznicą kolejową, ewentl. 4 piętrowy
budynek fabryczny, conajmniej 12x20
m. powierzchni z możliwością do budo-
wania poszukuje się celem kupna.

Oferty pod 3110 do Biura Ogłoszeń Kosmos,
Zwierzyniecka 6. nw 10 680

Parasole ogrodowe

balkonowe, deszczowe i słoneczne

w najnowszych deseniach

poleca w wielkim wyborze

Wytwórnia parasoli **Leon Kokot** POZNAŃ

ul. Wielka 27/29

Telefon 35-45

Pw 18 440-54,165

G D Y N I A

NIERUCHOMOŚĆ z ZABUDOWANIAM

jak willa, magazyny i garaże, położone w śródmie-
ściu, naprzeciwko dworca towarowego, natychmiast
na korzystnych warunkach do sprzedania. Posesja
nadaje się na wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa
handlowe względnie transportowe lub t. p. (dotych-
czas przedsiębiorstwo budowlane). Oferty kierować
do Fabryki Papy Dachowej „Starogard” Centrala
w Gdyni, ul. 10 Lutego. zw 14583

Kajaki składane

Namioty i Przybory

Rakiety tenisowe

oraz wszelki sprzęt
sportowy, najtaniej
i fachowo

DOM SPORTOWY

Św. Marcin 14

Blżej ul. Piekary.

Reparacja rakiet na poczekaniu.

Cenniki wysyłam gratis.

zw 14 727

Dla lekarza lub adwokata

mieszkanie
7-pokojowe

z pięknym ogrodem,

wysoki parter willi —

blisko Poznania — dobra

komunikacja 3 min. od

dworca od 1. VI. 1932

do wynajęcia. Zgło-

szenia pod zw 14 729

do Kurjera Poznańsk.

Spis zapowiedzi Nr 172

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomo-

ści, że

1. nieżonaty Wacław Pietrzak,
bismann w Marymarce Wojen-
nej, zamieszkały w Gdyni na
Okresie Rzeczypospolitej Polskiej
„Wilk”, syn Józefa Pietrzaka,
felczera i jego żony Anastazji z
domu Grondmanówny, zamie-
szkałych w Strzemieszycach

Wielkich powiat bedziński

2. niezamężna Magdalena Au-

gustyna Ludwika Morin bez za-

wodu zamieszkała w Gdyni Ok-

sywii nr 33, dom Grabowskiej,

przedtem w Hawrze i Cherbour-

gu, córka Józefa Juliana Mor-
n, robotnika rolnego i jego żony

Hortensji Hilarij z domu Phi-

lippe, zamieszkałych w Gacie

(Francji)

chcą zawrzeć związek małżeński.

Gdynia dnia 2 kwietnia 1932 r.

Urzednik stanu cywilnego

(-) Reinhardt

nw 10 068

SAMOZATRUCIE

Samozatrucie jest przyczyną wielu dolegliwości (ból ar-
teryjny łamanie w kościach ból zawroty głowy wzdęcia odbi-
jania ból w wtrobie, niesmak w ustach brak apetytu swedze-
nie skóry skłonność do obstrukcji płamy, zmarszczki wyrzuty
na skórę skłonność do tycia odenerwowanie bezsenność ner-
wowe bicie serca młodość język obłożony TRUCIZNY we-
wnetrzne wytwarzające się we własnym organizmie zanieczy-
szczają krew niszczą organizm przyspieszają starość. Choroby
z samozatruciem, z tej przemiany materji LECZA NIE LEKAR-
STWA A KREW CZYSTA. Wątroba nerki są organem czy-
szczącym krew i sok uestroju. Najracjonalniejsza i zgodna z na-
turą kuracja jest unormowanie czynności wątroby i nerek 20-letnie
doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały, że nioła lecznicze

„CHOLEKINAZA”, H. NIEMOJEWSKIEGO

Jako żółcio- i moczopędne są jedynym naturalnym czynnikami od-
ciążającym sok uestroju od truciiz własnych i zapewniającym
szybki powrót do zdrowia.

Bezpłatne broszury Dr med T. NIEMOJEWSKIEGO wy-
syła lab fiz chem CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.
Warszawa, Nowy Świat 5, po przelazaniu niemieckiego ogłoszenia.

nw 9 854

Olbrzymia zniżka cen
na skóry garbowane wszelkiego rodzaju
Ignacy Mandowski, Poznań,
Grobła nr. 3, telefon 34-69
Na żądanie wysyłam cennik. sw 14 728

Kupię majątek

z wpłatą 100 000 zł, w Poznaniu, tylko z dobrą ziemią. Pośrednicy wykluczeni. Obszerne oferty z dokładnym podaniem ceny do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 14712**

KTÓRY MŁYN?

odda

PRZEDSTAWICIELSTWO

rutynowanemu, energicznemu i uzdolnionemu zbożowcowi. Poważne referencje i wysokie zabezpieczenie. Własne biuro w centrum Poznania. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod **zw 14722**

Gabinet męski — kluby skórzane salon stylowy — sypialnia

w palisandzie. Obejrzeć można między godziną 12—14-ta, ul. Grottera 13, m. 7. **zw 14733**

Polecamy

kukurydzą, koński ząb

do natychmiastowej dostawy z składnicy Leszno.

CARL KRETSCHMER & S-ka
LESZNO Rynek 22. **zw 14723**

Książkowy-zbożowiec

z dłuższą praktyką na majątku, pracujący obecnie w młynie, poszukuje od 1. VII. b. r. ewentl. wcześniej odpowiedniej posady. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego **zw 14731**

Drobni akcjonariusze

Spółki Akcyjnej

"Lubań-Wronki"

zechcą podać swe nazwiska miejsce zamieszkania i liczbę posiadanych akcji, a to celem złączenia się dla wykonywania swych praw przewidzianych w nowym Prawie o Spółkach akcyjnych pod **zdw 14 730** do Kurjera Poznańskiego.

Limuzyna

(Chrysler) 6-7 siedz. typ. 80, prawie nowa, nadzwyczaj korzystnie **na sprzedaż**. ewtl. **wpłata na mały samochód. STĘPCZAKI-S-ka**
Małe Garbary 9.
zw 14 719

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

OGŁOSZENIE.

Publiczne wydzierżawienie sprzętu owoców nad szosami w powiecie średzkim. odbędzie się **we wtorek, dnia 31 maja 1932 roku, o godz. 2-giej po południu**, w sali p. Radziejskiego w Środzie.

Warunki dzierżawy ogłosi się przed rozpoczęciem licytacji.

Środa, dnia 20 maja 1932 roku. **nw 10616**
Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Rożankowski, Starosta powiatowy.

Polowanie

w II. Kostrzyn—Wróblewo, na obszarze 270 ha, na lat 6 wydzierżawione będzie najwięcej dającym w dniu 28 maja r. b., o godz. 11-tej, w lokalu p. Płocieniaka w Kostrzynie. Kaucja 150 zł. Warunki dzierżawy do przejrzenia u przewodniczącego Spółki Łowieckiej.
nw 10678 Śmiechowski, przewodniczący.

1. N. a 3/32. **UCHWAŁA.** W sprawie o odroczenie wypłat Karola Mielkego w Chodzieży na wniosek z dnia 14 marca 1932 r., Sąd postanowił: I. Udzielić się dłużnikowi odroczenia wypłat na 3 miesiące, t. j. do 21 lipca 1932. II. Nadzorca sądowym mianuje się kupca Marijana Wierczorka z Chodzieży, Rynek 15. III. Koszty niniejszej uchwały ponosi dłużnik. Chodzież, dnia 26 kwietnia 1932 r. **nw 10614** Sąd Grodzki.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Pianino

sprzedam lub zamienię. Poplińskich 12, m. 20. **zw 60 648**

"Antyki"

meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. **Pw 18 290-55.130**

Samochód

4 osobowy limuzyna bardzo dobrym stanie, gotów do jazdy, odda korzystnie. Poznań, Dom Komisowy Dominikańska 3. **Pw 18 399-20.34**

Elegancka willa

siedmiopokojowa z dużym ogrodem owocowym, słownie położona w powiecie bydgoskim, stacja kolejowa na miejscu, na sprzedaż. Zgłoszenia pod "Willą" do "Par" Bydgoszcz, Dworcowa 54. **Pw 18 396-63.169**

Kantówki

10x10 i 10x13 większa ilość okazuje na sprzedaż. Biuro Budowlane, Słowackiego 10. **zw 60 631**

Okrągłaki

stopy do płotów średnicy 10—18 cm od 3 m długości wwyż większą ilość na sprzedaż. Biuro Budowlane Słowackiego 10. **zw 60 632**

Puszczykowo

Domek z ogrodem i 4 morgi ziemi na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 756**

Obrazy

stare — współczesne okazują się bardzo tanio. Antykarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. **Pw 16 027-18.78**

Nowy

Dom Komisowy Woźna 16. sprzedaje i kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. **Pw 16 033-55.16**

Motocykle

Motoscoche modele 1932 sprzedaje. Ceny niższe. Koszyczynski. Ogrodowa 15/16. **Pw 16 045-16.42**

Konwie

do mleka nowe "Marko" od 10 do 40 litr. tanio. — Markowski. Mielżyńskiego 23 II. tel. 52-43. **Pw 18 264-16.144**

Przy zakupie mebli

przekonaj się na Jezińskiej 11, że najtaniej i najrzetelniej. "Nikodem Zytkowski". **zw 51 644**

Dom

wiekarnia sprzedam na korzystnych warunkach. J. Staszewski. Półbiedzińska, Kazimierzowska 9. **zw 60 720**

Meble kuchenne

najtaniej sprzedaje Konecki, Plaskowa 3 kuchnie od 110 zł. **zw 59 744**

Limuzyna

Citroen 4—5 osobowy gotów do jazdy korzystnie sprzedam. — Hentschke, Oborniki, Rynek 22. **zw 59 902**

Meble

tanio wprost z składnicy poleca K. Bakos, ul. Wencesławska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. **zw 59 858**

Warszawie

własne mieszkanie 4 pokoje kuchnia wszelkie wygodny, wolne 1. 7. zamienię na wille. Poznań. — Oferty Kurjer Pozn. **zw 60 019**

Gramofony — Płyty

Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca "Kastor" św. Marcin 55. **zw 3497**

Siwym włosom

przywraca pierwotny kolor. Juwentyna, but 3.50 zł jedynie firmie St. Wenzlik Poznań Al. Maronkowskiej 19. **zw 2 932**

Skład

artykułów męskich i damskich bardzo dobrze zaprowadzony, w najlepszym położeniu. Poznań, zaraz do objęcia z towarami. Potrzebny kapitał ca. 10—15 tysięcy zł. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 214**

Piekarnia

z mieszkaniem przy ul. Mylnej 15 zaraz do oddania. — Informacji udzieli gospodarz. **zw 60 357**

"Ford"

okazują się do sprzedania kilka mało używanych czterodrzwiowych karetek typ A. 1929 r. Ceny bardzo korzystne. "Autoruch" Poznań ul. Zwierzyniecka 27, telefon 68-02. **Pw 15 096-18.12**

9.—zł

metr przestrzenny, debowe drzewo opałowe, rzutki, duży kocioł — złoty sprzedaj. Nowacki, Spichrzowa 23 tel. 7195. **zw 3560**

Budynek

w dobrym stanie, piekarnia, składem, większym miejscem, dobre położenie, zaraz tanio sprzedam. — Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno **nw 10 638**

Tapety

wyбір wielki, niskie ceny I. Szymański, Korynka. **zw 3366**

Sztuczny lód

higieniczny franko dom dostarcza reprezentacja Arystokratycznego Browaru w Żywcu Józef Liedke, Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 23, telefon 74-78. **zw 60 834**

Ogród pod budowę willi
przy tramwaju sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Poznański **zw 60 830**

Najtaniej!

Plaszcze kostiumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska, S-ka ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnyaty "Kredytu". **Pw 16 015-9.73**

Kandelabry

para srebrne antyki. Obejrzeć między 9—10. Młyńska 3, mieszkanie 4. **zw 60 831**

Skład

kolonialny powiatowym mieście 25 000 mieszkańców od przeszło 30 lat dobrze zaprowadzony na sprzedaż z powodu wyjazdu. — Oferty Kurjer Pozn. **zw 60 838**

Butelki patentowe

i skrzynki, sprzedam tanio. — Kłosek, Strzelecka 15. **zw 60 827**

Rower

damski i męski sprzedam. Nowak, Brzozowa, Debiec. **zw 60 800**

Warsztat

slusarsko-mechaniczny odlewnia metalu, korzystnie odstąpię. Władysław Poznań Wierzbice 43, skład kolonialny. **zw 60 811**

Konie

rolwagi, wozy. Zwierzyniecka 20. **zw 60 821**

Antykarnia

Aleje Marcinkowskiego 28 poleca okazują się tanio różne meble starożytne, srebra, porcelane, platery, obrazy, sztuczne drobiazgi dekoracyjne. Ceny krzyżosowe. **Pw 16 026-18.80**

Biżuteria

okazują się bardzo tanio. Antykarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. **Pw 16 025-18.83**

Motocykl

"James", sportówka bardzo dobrze utrzymana 800.— zł, sprzedaż W. Rzemyszkiewicz, Półwiejska 4. **zw 57 650**

Ubranie

granatowa i popielata tanio sprzedam. Łazarz, Mołtego 7, mieszkanie 10. **zw 60 132**

Najszczęśliwsze

losy poleca Kędziora kolektura Poznań Sieroca 5/6. **zw 47 926**

Sprzedam

dom 3 pokoje kuchnia Staroleka Wielka Salmonowice **zw 59 747**

Fortepian

dobry. Cena 200. Wąły Jadwigi 5 a Gnatowska. **zw 60 560**

Sprzedam

samochód marki "Ford" 1½ tonn typ nowoczesny w bardzo dobrym stanie za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 845** lub telefon 50-05

Rakiety

tennisowe zagraniczne nowe, tanio. "Osadopol" Rzeczypospolitej 9. **zw 60 843**

Zamienię

na motocykl radio szafkowe, komplet, z dopłatą. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 749**

330

mórg pszenno-buraczanej ziemi, 4 mk. bonitacji w pobliżu Poznania sprzedam. Staszewski. Półbiedzińska, Kazimierzowska 9. **zw 60 719**

Pianina

dwa zagraniczne dobre, krzyżowe tanio. Wallheim, Buk. **zw 60 671**

Garderobę damską

nowa mało używana, powód nagła zabawa, tanio sprzedam. Ratajczaka 29, mieszkanie 5. **zw 60 647**

Powózka

mała konia sznory tanio sprzedam. Górna Włda 106. **zw 60 859**

Bernardyn

na sprzedaż. Deja, ul. Witkowski 21. **zw 60 857**

Motocykl

z przyczepką mało używany sprzedam 1 900 zł. Leszno, ulica Osiecka 8, Suchy. **zw 60 831**

Tanio

sprzedam maszynę Singera Jowamienną mało używaną. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 373**

Resztówkę

155 mórg pszenno-buraczanej ziemi, dworek 7 pokoi, sprzedam. Staszewski, Półbiedzińska, Kazimierzowska 9. **zw 60 721**

Kajak

tanio, sprzedam, Łąkowa 14, mieszkanie 14. **zw 60 925**

Samochód

Whippet, w bardzo dobrym stanie, jak nowy, sprzedam lub zamienię na Forda. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 60 835**

Samochody

Fiat 501. Pragę ciężarówka i Piccolo sprzedam Autostop Kosielska 33. **zw 60 912**

W. Groszkiewicz, Poznań

ul. Wrocławska 3 hurt — detal poleca po cenach zniżonych dywany imitacja perskich 175x250 od 42 zł, bouel 175x250 od 125 zł, welur ang. prima 2x3 198 złotych linoleum, dywany z metra chodniki od 1.75. Serwety pluszowe, gobeliny, Inlety stolowizna, płótna. **Pw 18 260-19.34**

Pranie bielizny!

tańsze niż domowe. Kolnierzyki z polskimi nity gumowe w Parkowej, Pralni, telefon 77-33, filie Półwiejska 7 i Pasaż Apollo. **zw 60 910**

Pokój

kuchnia meblami sprzedam według umowy. Owocowa 1a, mieszkanie 13. **zw 60 908**

Piekarnia

w centrum Poznania w pełnym biegu, z dostawami, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa korzystnie do nabycia. Świetna egzystencja dla cukiernika. Zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 60 904**

Mam

do oddania brzożowe blochy 2. 2/3 3 calowe i partię blochów jesiennych. Oferty Kurjer Poznański **zw 60 896**

Parcele

przy ul. Łukaszewicza i Kolejowej po 4.50 mtr. sprzedam. Restauracja Matejki 55. **zw 60 904**

Parcele

Antoninek, Naramowice 0.50, Ławica 1.50, Bukowska 4.00, "Osadopol", Rzeczypospolitej 9. **zw 60 958**

Zamienię

na kolonialną lub sprzedam parcele w Luboniu. Zgłoszenia ul. Górnarska 6, Kawiarnia. **zw 60 952**

Kajak

nowoczesny korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. **zw 60 955**

Fabryka

mechaniczna w Poznaniu, w ruchu jest zaraz do nabycia. Oferty do Kurjera Pozn. **zw 60 954**

Fabryka cukierków

w pełnym biegu z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa korzystnie do nabycia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. **zw 60 970**

Kluby

kanapa, fotele eleganckie jak nowe, 190. Aleje Marcinkowskiego 3 b. Dopierała. **zw 60 990**

Piękne meble antyczne

bronz, delfty, sztychy, obrazy olejne etc. na sprzedaż. Prosimy zwrócić uwagę, Antykarnia, Woźna, narożnik Mostowej. **zw 60 980**

Salony

Empire L. XVI, najkorzystniej Dąbrowskiego 79, Adamek-Bocheński. **zw 61 066**

Tanio

sprzedam lub zamienię na dom w Poznaniu gospodarstwo 75 mórg ziemi pszenno-buraczanej, powiat wargowicki, informacja Poznań, Sew. Mielżyńskiego 25, Monkiewicz. **zw 61 060**

10 uli

z wezą i 15 kanic z nadstawkami tanio do oddania. St. Starosta, ul. Króthofera 20a. **zw 60 951**

Ziemniaki

w dom 2.50 zł centaur, pocztówka Majątek Napachanie p. Rokietnica. **zw 60 906**

Fotograficzny

aparaturę 16 zdjęć czułość 2.9 jak nowy 150 złotych lub zamienię na 6x9. pokaże fotograf Nowak, Stary Rynek 71, róg Nowej. **zw 61 024**

5 mórg

budynki maszynowe, nowe, reżnictwo, kolonialna, prywatna, duża wieś kościelna, cena 8.500, Wąły Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 2. **zw 61 017**

128 mórg

zabudowanie maszynowe 4 pokoje, ogród owocowy około 850 drzew, cena 20.000, wpłaty ugody, Wąły Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 2. **zw 61 016**

Motor

10 KM., 220 volt, stały, oraz 8 KM., 440 volt, stały, 1.000 obrotów, i wiele innych motorów

Przyjazd do Poznania:

KOLEJOWY ROZKŁAD JAZDY
KURJERA POZNANSKIEGO

[illegible]

**KOLEJOWY ROZKŁAD JAZDY
KURJERA POZNAŃSKIEGO**

Wazny od 22. V. 1932

Odjazd z Poznania:

[illegible]

Pudel
czarny tanio. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 032

Dom
w Wronkach dwa mieszkania pięciopokojowe, każde z ogrodem jedno wolne od zaraz dla dalszych rodzinnych sprzedam za 30 tys. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 115

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Weksze Kurjer Pozn. z dw. 61 004

Gramofon
automatyczny z wkładem 10 gr. nadający się do restauracji, korzystnie sprzedam. Klub Wally Jana III. 9. z dw. 61 109

Kawiarnię
sprzedam. Adres weksze Kurjer Poznański z dw. 60 947

W. Czys
Szkolna 11
urządzący wyprzedzą zapasów pochodzących z likwidacji dawanej filii po cenach znacznie niższych.
Pw 18 266-17.23

Rowery
„Lucnik” i innych marek od 200 gotówka ratami. Rymliewicza. Wielkie Garbary 9 dw. 3 333

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje. Ceglowski. Pocztowa 5. nw 10 182

Koszule
na miarę wykonuje. materiały własne. Ceglowski. Pocztowa 5. nw 10 181

Fortepian
gabinetowy, krzyżowy „Koch & Korszelt” bardzo mało używany, korzystnie odda B. Sommerfeld, skład fabryczny. Poznań ul. 27 Grudnia 15. nw 10 565

2,25 Bemberga północnoy
z przadziwnym szewkiem strażaka 2,75. złoty Bemberg 3,45. rekawiczki skórkowe 2,75. nowości kolowe 5,25. meszkie rekawiczki: kremowe 1,45. Nappa 4,75. paski sport. od 0,60. koszulki sport. 3,25. skarpetki 0,35. jedwabne 0,75. eleganckie jedw. 0,95. szelki, krawaty, bielizna luksusowa, robocza, największy wybór. najtaniej tylko w warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. z dw. 61 064

Sprzedam
moja posiadłość pod Poznaniem. 15 minut od tramwaju, dom piętno 10 ubikacji drugi bliźniak, 5 ubikacji włącznie 4 morgi pięknego ogrodu warzywno-owocowego, zabudowania gospodarcze w całości lub 2 odrębnych działkach. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański z dw. 61 091

Lilje i wianki
do Komunii świętej poleca Fabryka kwiatów ratami. Wrocławska 4. telefon 58-65. hurtownie z dw. 61 096

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 2,75. 3. — 3,75. 4,50 zł. Ołbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański. Poznań, św. Marcin 1 przy placu św. Krzyszka. Pw 18 270/1-19.60

Młyn motorowy
w pełnym biegu bez konkurencji w mieście Poznańskie, 4 pary walczy para kamieni mieszkaniec pięciopokojowy i ogród, z powodu podosiego wieku sprzedam lub zamienię na kamienicę. Cena 10 tys. dolarów. wpłaty 60 tys. zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego z dw. 61 099

Lustra
szlifowane szkła najtaniej. Wytwórnia luster szlifiernia szkła. Hrovatic. Wielkie Garbary 14. z dw. 60 977/8

Salon
zyrandol kryształowy 5. szafy. Weksze Kurjer Poznański z dw. 61 241

40 drzwi 15 umywalk
na letnisko. Stolarnia Żurkiewicz Wielkie Garbary 11. z dw. 61 249

Lilje do Komunii św.
poleca wytwórnia sztucznych kwiatów Bronisław Walczak — Wielkie Garbary 18. wejście Wodnej. z dw. 61 254

2
motory elektryczne 5 1/2 i 6 1/2 PS. wiertarki na zapęd elektr., i wentylator (ekshauster) sprzedam lub zamienię na samochód limuzynę nowszy typ. Oferty Kurjer Pozn. z dw. 61 255

Okna
używane 140x95 sprzedam. Müller. Czartoria 2. z dw. 61 257

4 osobowa
limuzyna „Mercedes-Benz” w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Wygodski-Janowski. Wielka 6. z dw. 61 266

3,00 koszule sportowe
białe płócienne 2,50. kaletony 2,50 1,80. pończochy 1,20. Bemberg 3,00. Maccio 0,65. skarpetki 0,35. 0,35. rekawiczki kremowe 1,20. damska bielizna luksusowa. Wielkie Garbary 10. z Wodnej na prawo. z dw. 61 205

Skład
przyborów samochodowych i motocykli z towarami za 18 tysięcy sprzedam za 12 tysięcy lub zamienię na parcele, hipotekę. Oferty Kurjer Pozn. z dw. 61 212

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy sprzedam 180.— Grobla 4. m. 2. z dw. 61 207

Skład
piecyswa zaprowadzony, małe mieszkanie sprzedam, zamienię na większe. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 891

Sprzedam
tanie urządzenie do składu cukierków powód likwidacji. — Adres Kurjer Pozn. z dw. 61 006 z dw. 61 006

Kuchnie
westfalskie kafłowe sprzedam. — Wojciechowski. Woźna 16. z dw. 61 007

Sprzedam
tanie stojaki do garderoby, krakiewskie, żelazna płyta, łożko, szafa kuchenna. Ratajczaka 12. miesz. 2. z dw. 61 010

500 parcel
pomiedzy Dabrowskiego, Bukowska, od 40 groszy, przy wpłacie 100 zł. Antonie i różnych dzielnicach Poznań sprzedaje na spłaty „De-Ka-Ha”. Aleja Marsz. cinkowskiego 13. z dw. 61 294/5

Gościniec
zabudowania ogród sprzedam za 9.000. wpłata ugodą. Niesiołowski. Poznań św. Marcin 46. z dw. 61 323/4

Powózka
parkownic na gumach, dobrym stanie na sprzedaż. Nicewicz. ul. Gen. Umińskiego 5. z dw. 61 129

Motocykl
z przyczepką sprzedam. Kraszewskiego 9a. w podwórzu. z dw. 61 098

Gospodarstwo
12 morg przy Poznaniu. dworcem badające się pod budowę domów sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. z dw. 61 193/4

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć. telefon 34-31 z dw. 2 956/7

Kiosk
koncesja tania sprzedam. Adres Kurjer Pozn. z dw. 60 934

Pokój
jadany orzech, stół, 12 krzeseł skóra wyblana bufeł, kredens. cena 450.— Oferty Kurjer Pozn. z dw. 60 941

Ogrodnictwo
przy Poznaniu, obfite zbiory, mieszkalny dom, masyw, wolne od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. z dw. 61 036

Wózek
dziecięcy sportowy z budką sprzedam. Grobla 6. mieszkanie 21. w podwórzu, lewo. z dw. 61 042

Willa
2 mieszkania 8 pokoi, komfort. Cena 42.000. wpłaty 30.000. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. z dw. 61 072/3

Pianino Quandt - Berlin
pierwszorzędne fortepian 350 zł kompl. radioaparat, gramofon szafka okazynie tania. Lokal Liectacji Wroniecka 4. Pw 18 415/6-20.11/2

Kanapy
leżanki, garnitury klubowe, okazynie sprzedaje Lokal Liectacji. Wroniecka 4. Pw 18 417/8-20.65/6

Wóz
reklamowy i wolant bardzo dobrym stanie sprzedam. Stawna 6 z dw. 61 236

Szewska
maszyna wielka. Kotowski G46-wna 116. z dw. 61 258

Lodówkę
Rynek Śródecki 12, parter. z dw. 5 861

Blurka amerykańskie
żaluzjowa, kilka innych sprzeda okazynie Nowy Dom Komisyowy. Woźna 16. z dw. 5 858

Maszyny rzeźnicze
kutter wólk razem z transmisją, pasami, gotowe do użytku, tania sprzedam. Kołaczowski. Poznań, Szewska 14. z dw. 5 853

Wóz
kryty do piwa, lekki, tania do sprzedania. — Poznań, Polwiejska 26. z dw. 5 850

Skład rzeźniczy
nowocześnie urządzony, z warsztatami, centrum miasta, sprzedam. Michalska, Wroniecka 3. z dw. 5 851

Rower
gramofon tubowy -a sprzedaj. — Piotra Wawrzyńska 16. m. 10. jw 3 211

Parcele
800 m² na Solacu sprzedam po 11 za 1 m². Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw. 61 163

Restaurację - kawiarnię
centrum Poznania, egzystencja przywódnia, mieszkaniami, całem urządzeniem sprzedam tania. Oferty do Kurjera Poznańskiego z dw. 61 125

Samochody
Fiat 503 — 1.500; Rugby — 3.500 i inne w bardzo dobrym stanie z powodu wyprzedza za niebywale niskie ceny na sprzedaż. „Auto-pol”. Dabrowskiego 12. tel. 7908 z dw. 61 218

Parcele
najlepsze położenie Rataj, sprzedam. Stary Rynek 73, mieszkanie 5. z dw. 5 878

Parcele
w najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania, plany parcelacyjne oraz zezwolenie przez władze zatwierdzone. Zgłoszenia Bittner, Dabrowskiego 79. z dw. 5 870

Resztówki gospodarstwa
każdej wielkości wielki wybór korzystnie do nabycia. Rutkowski, ul. Mickiewicza 28. z dw. 61 173

Sypialnie
kompletna, łańcy dęb. okazynie. Nowy Dom Komisyowy. Woźna 16 z dw. 5 859

Garnitur klubowy
skórzany, gobelinowy, leżanki okazynie. Nowy Dom Komisyowy. Woźna 16. z dw. 5 860

Warsztat
kowiasko - slusarski, składnica węgłi drzewa, pokój kuchnia sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. z dw. 61 171

Rowery
motocykl Royal, trzy nowe, meski i damski sprzedam tania. A. Decker. Słowackiego 4/6. z dw. 61 302

Gospodarstwo
105 morg ziemi pszennej, zabudowania masywne, kompletnymi inwentarzami, obficie natychmiast, cena 22.000, wpłaty 12.000 Rutkowski, ul. Mickiewicza 28. z dw. 61 174

Restauracja
bardzo tania do sprzedania z mieszkaniem weksze Kurjer Poznański z dw. 61 179

Fotograficzny
aparat 4x6 dobry tania. Just. Wały Jana III. 10. z dw. 61 195

Samochód
(sportówka) 2 osobowy do jazdy bardzo tania na sprzedaż. Sporysz i Przewoźnik, Grochów Ląki 7 telefon 55-60. z dw. 61 197

Gospodarstwo
prywatne 38 morg. 4 laki budynki murowane, pow. Wroniecka, żywym martwym inwentarzem sprzedam. Cena 9.000. wpłaty 6 tys. zł. Sowiński. Poznań, św. Marcin 22. telefon 13-97. z dw. 61 199

Gdynia
restauracja z kompl. urządzeniem ewent. towarami natychmiast do objęcia. Obecny targ przeleciennie 100 zł dziennie. Dzierżawa 200 zł potrzebny kapitał 3.000 zł. Zgłoszenia reflektantów z gotówką po 560 do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 10 665

Młyn motorowy
zaped motor ssacogazowy przem. 100 cfm. w okolicy zupełnie bezkonkurencyjnej wraz z domem mieszkalnym i budynkami gospodarskimi do sprzedania, cena ostateczna 36.000 zł wpłata najmniej połowę. Zgłoszenia Szymański. Hotel Monopol Poznań nw 10 674

Dom
z kuznia 10 morg w miasteczku koło Krotoszyńska sprzedam, powód starości Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Krotoszyńska. nw 10 671

Skład
towarów krótkich, artykułów piśmiennych z towarami, mieszkaniem w miasteczku koło Krotoszyńska sprzedam, powód choroby. cena 800 zł. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Krotoszyńska. nw 10 670

Śrutownik
kaszarnia zaped elektryczny, sprzedam zaraz, oraz odstąpię skład kolonialny mieszkaniami w mieście na Pomorzu. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 386

Kocioł parowy Cornwal
120 m³ płaszczyna ogrzewalna 11 atm. 1914 rok budowy — przegrzewacz 50 m³ fabrykat H. Cegielski. Kocioł parowy Cornwal 90 m³ powierzchni ogrzewalnej 8 atm. rok budowy 1900 rura falista. Stan kotłów bardzo dobry. J. Dziabaszewski i Ska. Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35 z dw. 61 215

Lokomobila
stacjonarna Lanza 30-40 PS. rok budowy 1903. 8 atm. 2 kół za machowe i przedpaleniem na trocinę z kominem 16 mtr. w stanie jak nowa. J. Dziabaszewski i Ska. Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. z dw. 61 217

Fiat
po remoncie w bardzo dobrym stanie korzystnie. J. Dziabaszewski i Ska. Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. z dw. 61 218

Maszyna parowa
leżanka 50-70 PS. fabrykat H. Cegielski, rok budowy 1917 z osiowym regulatorem w bardzo dobrym stanie korzystnie oddamy. Maszyna parowa nowa dla mleczarni 8 PS. z pompą do zasilania kotła. J. Dziabaszewski i Ska. Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. z dw. 61 216

Pierwszorzędny skład delikatesów
śródmieście sprzedam. Maciejczyk, Kantaka 3/9 (przy kinie). z dw. 61 233

Majątek
Poznańskie 420 ziemi buraczanej Jarocin. Piękne zabudowania, 55.000 amortyzacji. Cena 120.000 Wiadomość Maciejczyk, Kantaka 3/9 (przy kinie). z dw. 61 234

Skład papieru
zabawek, tytoniu przy ruchliwej ulicy korzystnie na sprzedaż. Potrzebne 7.000 zł. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 238

Konie
robocze, wózy tania sprzedam. — Ul. Starolecka 9. z dw. 5 867

3 Elektroluxy
jak nowe, bardzo tania. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 430-20.60

Okazja! Gabinet czarny
mniejszy, jak nowy, solidna, czysta praca, cena reklamowa. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 423-20.59

Baczości! Tanie dywany
nadeszły, pluszowe, kokosowe, różnych rozmiarów. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 423-20.58

Mebłe używane
wszelkiego rodzaju, kompletne pokoje oraz pojedyncze meble sprzedaje po bardzo niskich cenach Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 427-20.57

Jadalnia czarna
zegarem Beckera, dobrym stanie, solidna praca, okazynie. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 426-20.56

Kasę National
mała, jak nowa, sprzedam tania Lokal Liectacji. Wroniecka 4. z dw. 18 425-20.60

Sypialnia biała
dobrze utrzymana, z gotowalnią tania. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 424-20.55

Sypialnia nowoczesna
pierwszorzędne wykonanie, grzeska afrykańska, wewnątrz mahoni, korzystnie odda Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 423-20.54

Skład kolonialny
lokal restauracyjny, wyszynk detaliczka sprzedaj wódek, tytoni, miasto 35.000 mieszkańców sprzedam z powodu choroby, urządzeniem towarami 9000 zł. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 376

Skrzypce
dobre tania. Strumykowa 10. mieszkanie 13. z dw. 61 123

Sprzedam
piersień brylantowy meski jeden karat w platynie. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 304

2 lodownie składowe
nowe wielkość 170x140x70 głębokość, tania do nabycia. Przyjmując zamówienia na stałe lodownie warsztatowe. Stolarnia Chwaliszewo 24. w podwórzu. z dw. 61 307

Rzeźnictwo
z towarami, urządzeniem, dobremi dostawami w śródmieściu tania do odstąpienia z powodu stosunków rodzinnych. Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 310

Sarole'a
tania spiesznie sprzedam, cena 650.— gotowy do jazdy. Żurawia 3. Kiosk. z dw. 61 320

Kantówkę
na altanki, płyty izolacyjne przeciw zmianie temperatury, gotowe schody, okna, rusztowanie, najtaniej. Chelmońskiego 11. z dw. 61 319

Świetna okazja!
świetny skład kolonialno-nabiałowy, dobrze zaprowadzony sprzedam tania, powody rodzinne. Dabrowskiego 4. z dw. 61 317

Głośnik
„Nora” sprzedam. Plac Bernardyński 4. m. 15. z dw. 61 316

Motocykl
gotowy do jazdy 320 zł. Skarbowa 20. m. 15. z dw. 61 315

Wytwórnia
Pracownia cukiernicza, dobrze zaprowadzona natychmiast 250.— Oferty Kurjer Poznański z dw. 61 326

Bractwa Kurkowe Ogrody wycieczkowe Pensjonaty
wszyscy kupnia najtaniej tylko wprost Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24 podwórzu. Paczka szklane 1.50, tużin lyżeczek 0,95. z dw. 61 344

Fiat 501
4-ro osobowy, otwarty, na balonach po gruntownym remoncie, okazynie na sprzedaż. „Elabor”. Gasiorowickich 6. Pw 18 434-20.75

Jadalnia ciemno - dębowa
stół na 24 osoby, 6 krzeseł skórz. tania. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 433-20.63

Jadalnia czarna
stół na 12 osób, 6 krzeseł, gobelin, jak nowa, korzystnie. Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 432-20.62

Jadalnia flamandzka
szafka zegarowa, stół 12 osób, 6 krzeseł okazynie. — Poznański Dom Komisyowy. Dominikańska 3. Pw 18 431-20.61

Pila taśmowa
jak nowa, 900 mm średnicy. — Blumwe. Bydgoszcz, okolicznościowo. J. Dziabaszewski i Ska. Fabryka maszyn. Poznań, Przemysłowa 35. z dw. 61 273

Parcele
wszelkich dzielnicach Poznania sprzedaje: „Biuro Agrarne, plac Wolności 9. z dw. 61 336

Lodówkę
młynek do kawy do cukierki, skład okazynie. Rynek Śródecki 12. z dw. 61 333

5 KUPNA

Dom czynszowy lub gospodarstwo
kupie przy wpłacie 15.000 gotówką. Oferty tylko wyczerpujące Kurjer Poznański z dw. 60 275

Browning
kupie. Kaliber obojętny. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 527

100 — 200 mórg
obciążone kupie. Szczegółowe oferty bez pośrednictwa do Kurjera Poznańskiego z dw. 59 927

Kupię
jadatkę kompletną używaną, dobrym stanie. Kosicki. Szamarszewskiego 18. z dw. 60 804

Lodówkę
kupie. Skład kolonialny. Czartoria 8. z dw. 60 813

Kolonjalke
mała wpłata 800—1.000 reszta na spłatę bez pośredników. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 820

Dwa
stoły ogrodowe i 8 krzeseł kupie. Lodowa 45. miesz. 3. z dw. 60 819

Kupię
maszynę do pisania dobrym stanie. Oferty cena Kurjer Poznański z dw. 60 838

Ciezarówkę
1 tonnowa, używana kupie. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 847

Motor
benzynowy 4 PS. używany, dobrze utrzymany kupie. Finken, mistrz rzeźniczy. Kórnik Wlkp. z dw. 60 728

Parcele
kupie, podać cenę. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw. 60 627

Motocykl
przyczepka tylko dobrym stanie kupie zaraz. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 626

15 tysięcy
cegły tonnowki używanej lub nowej kupie. Oferty do Kurjera Poznańskiego z dw. 60 855

Kufę
do wody z pompką do i odpływem używaną kupie. Oferty Kurjer Poznański z dw. 60 854

Kupię
dziecięcy wózek-krzeselko dobrym stanie. Telefon 17-30. z dw. 60 869

Kupię
rower damski torpeda, używany, w dobrym stanie, Zgłoszenia podaniem ceny od 11—13. Palarnia Kawy. Wielkie Garbary 16 I. z dw. 60 864

Dom
nowoczesny z mieszkaniem 3-4 pokojowym hipoteką długoletnia kupie. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański z dw. 60 928

Kupię
domek do 16 tys. Zgłoszenia Kurjer Pozn. z dw. 960

Parcele
za gotówkę kupie. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego z dw. 61 116

Kupię
skład spożywczy. Oferty do Kurjera Poznańskiego z dw. 61 078

Kupię gospodarstwo
20-30 morgowe blisko Poznania. możliwie za gotówkę Agencji wykluczeń. Rybakowski. Ogrodowa 15. podwórzu. z dw. 60 717

Kupię
krowę dojną. Jeżycka 42, właściciel. z dw. 60 716

Mebłe
używane, garderobe, różne inne przedmioty kupuje Nowy Dom Komisyowy. Woźna 16. z dw. 5 857

Złote
monety sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdw 60 482

Wspólników
zawodowych szoferów monterów
(konatych) z gotówką 2 000 zł do
rentownego przedsiębiorstwa po-
szukuje. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 60 836

Pożyczki
4 600 na I. hipotekę gospodarską
poszukuje. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 60 823

Gotówkę
wypożyczyć. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 60 903

10 — 15 000
poszukuje rzetelny i uczciwy a-
grom i ceramik celem kupna
lub dzierżawy — zapewnieniem
hipotecznym jako spadek po rodi-
cach przy niewygrobowanych od-
setkach. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 61 114

Za
4.000—6.000 zł pożyczki dam mie-
szkanie i pracę. Oferty Kurjer
Poznański zdw 60 467/8

Czytaj!
Bank Spółdzielczy Właścicieli
Nieruchomości Spółdzielni z nie-
ograniczoną odpowiedzialnością
w Poznaniu. Piekary 1. telefon
50-50 rok założenia 1922 przy-
muje wkłady oszczędnościowe
dyskontuje weksle — załatwia
wszelkie czynności bankowe. Po-
zatem załatwia wszelkie trans-
sacje związane z nieruchomości-
mi a więc: reguluje hipoteki,
pośredniczy przy sprzedaży i kup-
nie nieruchomości, administruje
nieruchomości. — Przyjmuje
decyzje dotyczące wolnych mies-
zkań. Przyjmuje kapitały do ulo-
kowania na zupełnie pewnych
hipotekach po dozwolonych pry-
watnych procentach nie licząc
kosztów kapitalistom. nw 10 612/8

Sprzedam
600 marek niemieckich w złocie.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 923

Cukiernik
8.000 gotówki, wstąpi do spółki.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 253

Wspólniczki
do biura z kaucją od zaraz. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 61 208

Poszukuję
wspólnika lub wspólniczki do po-
wieszenia restauracji z gotówką
2 tysiące zł. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 61 353

8 DO WYNAJĘCIA

4 pokoje
blisko centrum na parterze od go-
spodarza. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 60 645

Siład
z mieszkaniem w dobrym poło-
żeniu w Opalenicy od zaraz do wy-
najęcia. Zgłoszenia M. Siedzikow-
ski Opalenica. zdw 60 664

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie III pię-
tro przy ul. Słowackiego (strona
słoneczna) wprost od gospodarza
od 1 5 32 do wynajęcia. Zgło-
szenia K. Łoga Słowackiego 18.
Telefon 66-89. Pw 16 043-16-17

Willa
komfortowa, 7 pokojowa z ogra-
dem, centralne ogrzewanie, przy
Alej Szelegowskiej, od 1 wrze-
śnia do wynajęcia. Zgłoszenia:
Dr. Klabecki Tama Garbarska
7, telefon 36-66, w godzinach
15—17. zdw 50 634

Skład
czteropokojowe mieszkanie zaraz
lub później do wynajęcia. Srem.
Zgłoszenia właścicieli domu ulica
Kościelecka 3. zdw 60 832

Mieszkanie
umeblowane dla sublokatora na
kontrakt od 1. 6. niskie komorne.
Gwarna 17, mieszkanie 18.
zdw 60 790

Pokój
używaniem kuchni bezdzietnemu
małżeństwu lub samotnej osobie.
Grodzka 105. zdw 60 824

Dwa
próżne pokoje z kuchnią odnaj-
me w moim komfortowym mie-
szkaniu. Małe Garbary 4 miesz-
kanie 8. zdw 60 765

Mieszkanie
trypokojowe czynsz miesięczny
zaraz do wynajęcia. Żądana gwa-
rancja regularnej zapłaty. Bu-
rzyńska, Pałeczka 70. II. zdw 60 878

Pokój
panu lub bezdzietnemu małżeń-
stwu wynajme. Spółczna 29, m. 5.
zdw 61 209

6 pokojowe
mieszkanie przy parku Wileńska
wolne od 1 lipca. Oferty Kurjer
Poznański zdw 60 927

Biurove
2 pokoje frontowe, wysoki parter
przy placu Wolności wolne zaraz.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 926

2 pokoje
z kuchnią i balkonem, umeblo-
wane dla 2 pań, szkolnych dzieci
lub małżeństwa przy ul. Matejki
wydzierżawie. Adres Kurjer Po-
znański zdw 60 965

Ubikacje
na warsztat od zaraz do wydzier-
żawienia Informacje — Lutnia,
ul. Gwarna 16. zdw 60 980

3
pokoje komfortowe, lepsza dziel-
nica, dzierżawa zgóry. Zgłoszenia
Sołtysiak, Prusa 18. zdw 60 985

Mosina
dwupokojowe elektryczne, —
Wiadomość Kurjer Pozn.
zdw 61 046

3 pokoje
komfort 150 zł mies. Oferty Kur-
jer Pozn. zdw 61 059

3 pokojowe
mieszkanie do wynajęcia, wprost
od gospodarza. Czynsz miesięcz-
ny 140 złotych. Bez kosztów do-
datkowych. Poważne zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 60 948

Mieszkanie
5 pokojowe słoneczne, komforto-
we. Jeżyce z parcelą budowlaną
1.100 kwmt., cena 6.600 zł. Zgło-
szenia do Kurjera Pozn.
zdw 60 946

2 pokoje
z przynależnościami. Gospodarz.
Marszałka Focha 121. zdw 61 043

4 pokojowe
willa komfort 180 zł. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 60 909

Czteropokojowe
duże mieszkanie w willi pięknie
położonej z ogrodem lub bez za-
raz tania wydzierżawie. Jasica-
kowska, Zabikowo pod Poznaniem.
zdw 61 136

Dwa
pokoje, kuchnia, balkonem wy-
dzierżawie zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 5 849

Trypokojowe
I. piętro, willi, Łazarz, blisko
kościół, tramwaju, 95 miesie-
cznie. Celem wykończenia 3 lata
zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw
5 848

Sołacz
willi, piękne, dobrze umeblowane
mieszkanie, kuchnia, łazienka,
balkon, centralne, elektryczne.
Telefon 55-85. nw 5 833

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią słoneczną,
balkonem bardzo dobrze umeblo-
wane za zgodą gospodarza spiesznie
tania oddam. Adres wskaże Kur-
jer Pozn. zdw 61 175

Mieszkanie
trzy, pięcio, sześciopokojowe, cen-
trum najlepsze położenie odda za-
raz gospodarz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 61 243

Do
wynajęcia 5 pokoi z przynależ-
nościami III. p. ulica Matejki.
Czynsz 150.— Zwrot kosztów 600
zł. Zgłoszenia Św. Marcin 64,
mieszkanie 13. zdw 61 229

Czarniejewo
wolny skład nadający się na każ-
dą branżę, centrum miasta do
wynajęcia. Tomaszewski, Czarn-
iejewo 66. nw 10 673

Słoneczne
4-pokojowe. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 61 288

Mieszkanie
pokój duży z kuchnią wynajmie
Sierżant, Marszałka Focha 15 a.
zdw 61 150

Mieszkanie
trypokojowe, czteropokojowe,
miejscopokojowe, siedmiopokojowe
oddam. „Biuro Agrarne”, Pl. Wol-
ności 9. zdw 61 335

Trypokojowe
komfort zaraz gospodarz. Focha
167, skład kolonialny. zdw 61 318

Pięciopokojowe
komfortowe słoneczne, kuchnia,
ogród, garaż, przystanek tramwa-
jowy od gospodarza. Sołacz, Ma-
zowiecka 6. zdw 61 354

2—3
pokoje kuchnia łazienka zaraz.
Chociszewskiego 31. zdw 61 350

2
pokoje i kuchnia wprost od go-
spodarza, czynsz roczny do wy-
dzierżawienia. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 61 345

9 SZUKA MIESZK.

5 pokojowego
komfort, łazienka, okolicy Jeży-
ce nie wyżej II. p., czynszem mie-
sięcznym możliwie gospodarza po-
szukuje. Oferty cena Kurjer Po-
znański zdw 58 434

2
ewentl. 3 pokojowego od gospodar-
za blisko śródmieścia, pośred-
nictwo wyklucone. Oferty Kur-
jer Pozn. zdw 60 503

2—3 pokojowego
z kuchnią szuka urzędnik etatowy
z prowincji, pewny platnik,
najchętniej na Łazarzu lub Jeży-
cach. Oferty Kurjer Pozn. zdw
60 418

Od zaraz
lub później szuka mieszkania
2—3 pokojowego starsze, spokoj-
ne małżeństwo, najchętniej przy
centrum nie wyżej drugiego
piętra wprost od gospodarza.
Pewni platnicy. Zgłoszenia Kur-
jer Pozn. zdw 52 118

Poszukuję
2 do 3 pokoi z kuchnią, czynsz
zgóry. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 47 594

Mieszkania
jedno lub dwupokojowego kucha-
nia poszukuje młode małżeństwo,
stała praca, płace regularne.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 895

Poszukuję
2—3 pokojowego mieszkania w
centrum, Dzierżawa rok zgóry.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 898

Bezdzietne
poszukuje pokoju kuchnia. —
Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 60 946

Dwupokojowego
mieszkania od 1 lipca szukam
wprost od gospodarza. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 60 882

4 lub 5
pokojowego mieszkania nie wy-
żej II. piętra wprost od właścici-
ela poszukuje urzędnik państwo-
wy od 1 lipca. Zgłoszenia do Ku-
rjera Pozn. zdw 60 825 lub tele-
fonicznie od 9—12 nr. 25-84. Po-
średnicy wyklučení.

Mieszkania
2—3 pokojowego kuchnia poszu-
kuje urzędnik państwowy wprost
od gospodarza za miesięcznym
czynszem śródmieściu. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 60 723

Poszukuje
mieszkania 1 pokój z kuchnią
wprost od gospodarza. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 60 879

Mieszkania
w mieście 3—4 z kuchnią poszu-
kuje zaraz. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 60 877

4 pokojowego
mieszkania z przynależnościami
poszukuje od 1 czerwca lub póź-
niej dla matki wdowy po
profesorze gimnazjalnym, stała
pensja, wprost od gospodarza.
Czynsz, zapewniony. Oferty ewentl.
częściowo zgóry. Oferty warun-
kami Kurjer Pozn. zdw 60 919

Bankowiec
poszukuje 2 do 3 pokojowego
mieszkania, centrum. Oferty Kur-
jer Pozn. zdw 60 917

1
lub 2 pokoi z kuchnią poszukuje
bezdzielne małżeństwo, czynsz
rok zgóry. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 60 897

1—2
próżnych od gospodarza szuka so-
łdina, centrum Oferty Kurjer
Poznański zdw 60 971

Pokój
kuchnia, lub próżny pokój pobliżu
Jeżyce poszukuje. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdw 61 071

3—4
pokojowego mieszkania, śródmie-
ście, od gospodarza poszukuje.
nie wyżej II. piętra, płacenie
punktualne, pośrednictwo wyku-
lczone. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 61 023

Urzędnik kolejowy
poszukuje dwóch wzdłuż trzech
pokoi, kuchni w Poznaniu lub nie-
daleko Poznania, blisko dworca,
wprost od gospodarza. Czynsz
miesięczny. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 61 103

Pokoju
próżnego wprost od gospodarza
poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 61 023/3

Dwa
pokoje, kuchnia poszukuje wprost
od gospodarza za półroczną dzier-
żawą, parter, względnie I piętro,
front. Oferty Kurjer Pozn. zdw
5 879

4—3
pokojowego, słonecznego, łazien-
ka poszukuje spokojne bezdziet-
ne małżeństwo. Oferty cena Ku-
rier Pozn. zdw 61 172

3
pokoi z kuchnią od gospodarza
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 51 176

Emeryt
poszukuje 2 pokoi kuchnia na
2 osoby. Łaskawa zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdw 61 234

2
pokoje wygodami I. piętro, gospo-
darza, czynsz zgóry 45 roku. Ku-
rier Pozn. zdw 58 010

Małżeństwo
poszukuje pokój i kuchni wprost
od gospodarza zaraz za 1/2 roku
zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw
61 331

Mieszkania
4—5 pokoi od gospodarza poszu-
kuje w pobliżu poczty I. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 61 363

3—4
pokojowego mieszkania poszukuje
od gospodarza pewny platnik,
ewentl. czynsz zgóry. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdw 61 360

Poszukuje
pokój i kuchni wprost od gospodar-
za, za dzierżawą miesięczną.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 298

Poszukuję
pokój wprost od gospodarza,
okolica Łazarz, Jeżyce. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 61 309

Poszukuję
mieszkania lub suterenu nadają-
cych się dla obuwnika. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 61 325

Trypokojowego
mieszkania z łazienką wprost
od gospodarza bez odstępnego, im-
nych opłat zgóry poszukuje ur-
zędnik państwowy etatowy.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 351

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
3 pokoje słoneczne, wygodny, Wil-
da na 2. Warunek: kupno jadalki.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 767

2 pokojowe
Za Grobla, niski czynsz, zamie-
nię na 2 lub 3 pokojowe w śró-
dmieściu. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 60 916

2 pokoiiki
kuchnia, elektrycznością śró-
dmieściu 40 zł miesięcznie zamienię
na sklepowe frontowe przy ruch-
liwej pracy. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 61 203

Dwa
pokoje kuchnia zamienię na stró-
żostwo. Oferty Kurjer Pozn. zdw
60 593

Zamienię
ładne 2 pokoje, kuchnię na kolo-
nialkę, równym mieszkaniem.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 162

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
telefon utrzymywanie można biu-
ro. Ratajczaka 29, m. 9.
zdw 60 689

Pokój
2 skromnym panienkom. — Św.
Marcin 45 a, mieszkanie 1, tele-
fon 3602, od 1. 6. zdw 60 540

Pokój
umeblowany, niekrepujący inte-
ligencji wynajme zaraz. Św. Wo-
ciech 2 a, mieszkanie 7. zdw 60 225

Pokój
Długa 3. I. m. 9. zdw 60 657

Wspólny
panience (pianino). Wojciecha 3.
m. 5. zdw 60 764

2 próżne
pokoje frontowe na biura lub
mieszkanie czyste jasne central-
ne ogrzewanie światło elektrycz-
ne łazienka, balkon, okolica Za-
mek przy Poczcie oddam. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 60 698

Pokoje umeblowane
willa D-ra Kantaka, Kolibki
Orliowo. Pw 16 021-63.145

Dwuosobowy
Grotgera 4, miesz. 4. zdw 60 578

Małżeństwu
używanie kuchni, elektryczność.
Poznańska 27, mieszkanie 4.
zdw 60 798

Pani
panienkom, czysty, miły. Plac
Karmelicki 1 a, mieszkanie 34.
zdw 60 802

Małżeństwu
czysty, miły. Plac Karmelicki 1 a,
mieszkanie 34. zdw 60 801

Pokój
Działyskich 1, mieszkanie 16.
zdw 60 814

Pokój
inteligentnym. — Śniadeckich 7,
mieszkanie 3. zdw 60 809

Pokój
duży, słoneczny balkon używa-
niem kuchni dla inteligentnego
małżeństwa bezdzietnego. Tran-
gutta 21, miesz. 10. zdw 60 783

Wojskowemu
ładny pokój. Bukowska 64, mie-
szkanie 5. zdw 60 791

Duży pokój
dla 1 lub 2 osób przy Parku So-
łackim od zaraz lub I. VI do wy-
najęcia. Adres Kurjer Pozn. zdw
60 687

Centrum
2 pokoje z kuchnią dla małżeń-
stwa lub pań bez obsługi, około
100 zł. Poczta 26, miesz. 10.
zdw 60 550

Pokój
dwuosobowy zaraz. Grobla 29 a,
I. lewo. zdw 60 918

Inteligentnemu
Św. Józefa 9 a parter 2.
zdw 60 911

Jednoosobowy
Śniadeckich 16, m. 3. zdw 60 585

Pokój
Wierzbicice 40 a. zdw 60 924

Słoneczny
ładny solidnemu panu. Wierzbie-
cice 6, mieszkanie 11.
zdw 60 966

Elegancki
niekrepujący. — Św. Marcin 14,
mieszkanie 4. zdw 60 983

4
pokoje słoneczne. Debiec, Wi-
śniowa 81. zdw 60 968

Pokój
dwom panom. Wielkie Garbary
13, miesz. 10. zdw 61 077

Strzelecka
25, miesz. 8, gabinet sypialnia,
balkon, utrzymaniem bez.
zdw 61 027

Pokój
inteligentnemu panu osobne wej-
ście. Wielkie Garbary 48, m. 10.
zdw 60 945

Frontowy
lub dwa ewentualnie utrzyma-
niem korzystnie Kantaka 6, m. 8.
zdw 61 015

Dwuosobowy
Wierzbicice 39 a, m. 4.
zdw 61 013

Utrzymaniem
Działyskich 3, miesz. 5.
zdw 61 044

Lekarskie
szafy sprzedam. Stolarska, plac
Bernardynski 2. zdw 61 011

Elegancki
pokój meski, niekrepujący, na ty-
czenie z utrzymaniem, w dobrym
domu, sposobność konwersacji
niemieckiej. Raczyńska, Św. Mar-
cina 33, m. 4. zdw 61 012

Pokój
frontowy osobne wejście panu.
Wroniecka 16 II. lewo. zdw 61 137

Pokój
dla pań. Józefa 6, m. 12.
zdw 61 090

Pokój
z klatki schodowej elektryczność
jedno lub dwuosobowy z cało-
dziennym taniem dobrem utrzy-
maniem. Półwiejska 7, m. 9.
zdw 61 095

Pokój
do wynajęcia. Krasieńskiego 3,
parter, prawo przy Jasnej.
zdw 60 968/9

Inteligentnym
paniom — panom wynajme.
27 Grudnia 15, Jankowska.
rw 5 856

Balkonowy
dwuosobowy. Dąbrowskiego 23,
m. 7. zdw 60 209

Z
klatki schodowej dla 2 osób uży-
waniem kuchni. Słowackiego 33,
m. 9. zdw 60 208

Pokój
Młyńska 12 a, mieszkanie 10.
zdw 61 165

Małżeństwu
Małackiego 27, m. 4. zdw 61 166

Pokój
blisko Placu Światokrzyskiego,
łazienka, telefon, od 1. Wrocław-
ska 28, m. 14. zdw 61 132

Dwuosobowy
Rybaki 9, m. 9. zdw 61 149

Czysty
umeblowany pokój. Bernardyn-
ski 2, mieszkanie 11. zdw 61 147

Pokój
utrzymaniem, bez. Poplińskich
12, III. lewo. zdw 61 143

Balk

Poszukuje
pokoju na biuro. Oferty Kurjer
Poznański zdw 61 371

14 DZIERŻAWY

Śpichlerz
6 piętrowy 1080 m² z wewnętrzną
windą przy Grochowych Łą-
kach 5 zarządku do wynajęcia. — J.
Glinka ul. Wrocławska 26/30.
zdw 60 498

Kawiarnia
Solacz, śliczny taras, ogród, elek-
tryczność, parowe ogrzewanie za-
raz wynajmę, nadaje się też ma-
łą przebudową na mieszkanie.
Zgłoszenia właścicieli Schubert,
Al. Malopolska 8. zdw 60 071

Restauracja
pełny wyszynk, Gdynia, oddam
na rachunek. Oferty K. S. Eks-
portura Kurjera Poznańskiego.
Gdynia. nw 10 572

Skład
z rzygłem mieszkaniem od go-
spodarza do wydzierżawienia.
Deja, ul. Włocławska 21.
zdw 60 856

Ubikacji
warsztatowych jasnych, zdro-
wych, parterowych w średnio-
ściu poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdw 60 593

Willa
piękna, ogród owocowy, warzyw-
ny, elektryczność korzystnie za-
raz od właściciela do wydzierża-
wienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 61 063

Dzierżawę
długoletnią, resztówki lub gospo-
darstwa rolnego z mieszkaniem,
co najmniej 5-pokojowe, ogro-
dem owocowym i warzywnym,
nie daleko lasu, nad jeziorem
lub rzeką, blisko miasta gimna-
zjalnego obejmie emeryt wyższej
grupy zaraz lub później. Szczegóło-
we oferty do Kurjera Pozn.
zdw 57 263

Wielki skład
kolonialny i delikatesów, dobrze
prosperujący, w centrum miasta
Leszna do wydzierżawienia od 1.
7. 32. Zgłoszenia Mikołajczak,
Leszno, Świeciełowska 18.
zdw 61 001

Dzierżawy
od 400 do 2500 morg. dobre, kor-
zystne do oddania. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 61 074/5

Gościniec
20 morg zabudowania, śliczny ob-
jekt, wydzierżawia, objęcie 3.000.
Niesiołowski, Poznań, św. Mar-
cin 46. zdw 61 321/2

Plac
duży, Sienkiewicza, wydzierża-
wia. Ciele przemysłowo-handlowe.
Słowackiego 34. I. lewo. jw 3 205

Poszukuje
składu, dzierżawy, próżnego —
wprost od właściciela, pokojem
centrum Poznania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 61 201

Dzierżawy
długoletnia, resztówki lub gospo-
darstwa rolnego z mieszkaniem,
co najmniej 5-pokojowe, ogro-
dem owocowym i warzywnym,
nie daleko lasu, nad jeziorem lub
rzeką blisko miasta gimnazjalne-
go obejmie emeryt wyższej gru-
py zaraz lub później. Szczegóło-
we oferty do Kurjera Poznania
zdw 57 263

15 LETNISKI I UZDROWISKA

Krynica „Znicz“
pensjonat, komfort, centrum
utrzymywania, wykwinne. Ceny
konkurencyjne. zdw 60 280

Krynica „Stella“
pod zarządem Julii Węgliowej
(przy Nowych Łazienkach) poleca
pokoje słoneczne, komfortowo ur-
ządzone z ciepłą i zimną wodą
biejącą w pokojach. Kuchnia
wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Letnisko
nad Bałtykiem w Orłowie, słone-
czne pokoje umeblowane bez ur-
trzymywania do wynajęcia. Poczta
Kolbki, pow. Morski. — willa
„Fala“ zdw 57 338

Na wakacje na wsi
przyjmuje od 1 czerwca letników
z sfer inteligentnych dwór Zego-
cin koło Pleszewa. Obfitość zdro-
wa kuczynia. Poczta, kościół w
miejscu, zdrowa, sucha okolica.
las, rzeka. Cena 5-7 zł dziennie
zdw 58 164

W uroczej
okolice Kaszubskiej Szawaracji
wynajmuje pokój na lato z ur-
trzymaniem po 1 zł dziennie. Za-
pewnia się dobrą kuchnię i
wszelką wygodę. Dłowa Nikla-
sowa, Kartuzy (Pomorze).
zdw 58 752

Krynica
Willa „Dworek“ pokoje z utr-
zymaniem lub bez bardzo tania.
Adres Kurjer Poznański
zdw 58 982

Krynica
Pensjonat Giewont blisko no-
wych Łazienek poleca słoneczne
pokoje kuchnia wyborowa, die-
tetyczna. Ceny bardzo przystępne
Radio — Fortepian. zdw 59 469

8 pokoi
kuchnia Wrocławska 3, I. ptr., po
Zw. Lekarzy na cele biurowe lub
handlowe i lipca. Odpowiednie
dla adwokata lub lekarza. Zgło-
szenia właścicieli Schubert, Al.
Malopolska 8. zdw 60 072

Dwór
położony 3 stacje od Poznania
przyjmuje kilku letników, obficie
utrzymywanie, las i woda 5 zł o-
soba. Maj. Sobota, poczta Rokiet-
nica. zdw 60 143

Podhale mszańsko - limanowskie malowniczy zakątek letniskowy

dla pragnących ciszy, nie szuka-
jących komfortu. Nabiał kurczę-
ta tania. Pokoje w domach go-
ralskich już od 20 zł miesięcznie.
Furka bezpłatnie dla przyjazdu
i wyjazdu z letniska. Zgłoszenia
do biura informacyjnego i po-
średnictwa Powiatowej Komisji
Letniskowej przy Wydziale Po-
wiatowym w Limanowej wojew.
krakowski. zdw 56 474

Rabka
Pensjonat „Helios“ komfortowy
Ceny przystępne. Oktawia Pie-
chocka, Telefon 70 nw 10 267

Sławne
Wziewalnie Solankowe Inowroc-
ławia skutecznie leczą choroby
górnych dróg oddechowych.
nw 9 989

Pokoje umeblowane
willa D-ra Kantaka, Kolibki
Orłowo. Pw 15 092-17.145

Orłowo - morskie
„Gryf“ pierwszorzędną pensjonat
blisko plaży, higiena, komfort,
ceny umiarkowane. Informacje:
właściciela Dłowa Betelewska,
Toruń. Pw 15 095-64.112

Truskawiec
Ziemianiski pensjonat „Krzysia“.
położony centrum. Ceny minimal-
ne. Pw 16 048-16.75

Puszczykowo
umeblowane 3 pokoje 2 kuchnie
na 1. piętrze na całe lato do wy-
najęcia. Wiadomości: Dr. Winkler
Bydgoszcz Seminarysta 3.
dw 3552

Letnisko
Błotkowo, poczta, stacja Limo-
nowe, powiat Kościan, pięknie
wśród lasów położone, poleca po-
koje obfitem utrzymaniem, 5 zł
dziennie. nw 10 571

Krynica
pensjonat „Szczesna“, centrum
nowocześnie urządzone, kuchnia
wykwintna, samochód, zarząd
własny. Ceny przystępne.
zdw 56 023

Letnisko - dwór
nowoczesne wygodne, troskliwa o-
pieka idealne miejsce wypoczyn-
kowe przyjmuje z całodziennym
obfitem utrzymaniem 5 do 7 zł.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 60 534

Tanie
letnisko dla pań w Orłowie. —
Utrzymanie smaczne i obfite. Ceny
czerwiec 6 zł, lipiec 8 zł dzien-
nie. Szczegóły pod adresem: Byd-
goszcz, Ossolińskich 6 — 2.
zdw 50 847

Wille
na letnisko z dużym ogrodem,
4 km od Poznania wydzierżawia.
A. Jasielski, Lodowa 9.
zdw 59 466

Krynica
pensjonat „Zalesie“ ul. Pałaskie-
go blisko Nowych Łazienek. Po-
koje słoneczne, balkonowe. Kuch-
nia wykwintna. Nauczyciele szkół
wyższych 10 % zniżki. Zarząd:
Prof. Halina Dulska.
Pw 18 336-71.55

Letnisko - Pensjonat na Wileńszczyźnie
adres: Majątek Daniszewo koło
Smorżowa Kiersnowska. Miejsco-
wość uroczą, las, rzeka, łódki,
tenis i t. d. Włók 4 razy dzien-
nie. Opłata 5.50. Bliższych infor-
macji udzieli z grzecznością go-
dzniach służbowych biuro firmy
„Wawel“, plac Działowy 11.
zdw 60 789

Letnisko
2 pokoje i kuchnia w pięknym po-
łożeniu przy lesie do wynajęcia
zaraz. Adres wskazuje Kurjer Po-
znański zdw 60 839

Wisła
Pensjonat „Dziechówka“ T.
Przeździeckiej — pokoje z cał-
dziennym utrzymaniem. Informa-
cje Kossobudzka, Poznań, Wy-
spiańskiego 14. telefon 61-54.
zdw 60 614

Dwupokojowe
weranda, elektryczność, las, wo-
da, Mosina Schildknecht, Poznań,
Mielżyńskiego 22. zdw 61 045

Letnisko
w lasach państwowych, piękna
okolica, lasy sosnowe suche. —
Przyjmuje się tak pojedynczo o-
soby jak i rodziny na czas waka-
cyj. Letnisko. Ceny przystępne.
Adres: Leśniczówka Błota, p.
Nowy Zatom Miedzychód.
zdw 60 892

Letników
przyjmuje zaraz w wili położonej
na wsi, zdrowa leśnista okolica,
blisko Warty, Dormanowska,
Obrzycko. zdw 60 921

Willa
do wynajęcia 25 km. od Pozna-
nia, położona w lesie nad jezie-
rem, 5 pokoi z kuchnią ewentl.
udział w polowaniu i łódka do
dyspozycji. Informacje tel. 2465.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 60 922

Letnisko
16 kilometrów od Poznania wśród
lasów nad jeziorami, suche góry-
ste położenie. Czerwiec poczta
Gleboczek Baradaj, stacja kole-
jowa Kobylnica lub Owińska. —
Informacje: telefon 75-64.
zdw 60 862

Letnisko
wileś Chojno nad Wartą
stacja Mokrz. powiat Szamotul.
w pobliżu las, jeziora, rybnie, pla-
że, łódki do dyspozycji, kościół w
miejscu, telefon, radio, śliczne
widoki z balkonów, okolica cud-
owna. Utrzymanie dobre 4.50 zł
dziennie. Radziej, Sołtyś.
zdw 60 937

Letnisko
16 kilometrów od Poznania wśród
lasów nad jeziorami, suche góry-
ste położenie. Czerwiec poczta
Gleboczek Baradaj, stacja kole-
jowa Kobylnica lub Owińska. —
Informacje: telefon 75-64.
zdw 60 862

Letnisko
wileś Chojno nad Wartą
stacja Mokrz. powiat Szamotul.
w pobliżu las, jeziora, rybnie, pla-
że, łódki do dyspozycji, kościół w
miejscu, telefon, radio, śliczne
widoki z balkonów, okolica cud-
owna. Utrzymanie dobre 4.50 zł
dziennie. Radziej, Sołtyś.
zdw 60 937

Letnisko
wileś Chojno nad Wartą
stacja Mokrz. powiat Szamotul.
w pobliżu las, jeziora, rybnie, pla-
że, łódki do dyspozycji, kościół w
miejscu, telefon, radio, śliczne
widoki z balkonów, okolica cud-
owna. Utrzymanie dobre 4.50 zł
dziennie. Radziej, Sołtyś.
zdw 60 937

Letnisko
wileś Chojno nad Wartą
stacja Mokrz. powiat Szamotul.
w pobliżu las, jeziora, rybnie, pla-
że, łódki do dyspozycji, kościół w
miejscu, telefon, radio, śliczne
widoki z balkonów, okolica cud-
owna. Utrzymanie dobre 4.50 zł
dziennie. Radziej, Sołtyś.
zdw 60 937

Inowrocław
Pensjonat Wielkopolska D-rwej
Kłossowskiej poleca pokoje sło-
neczne z balkonami, całkowitem
utrzymaniem. Kuchnia dietetycz-
na spec. dla artretyków. — Ceny
przystępne. zdw 60 994

Przyjmuje
letników, jezioro, blisko, kuchnia
smaczna 4.50 zł dziennie. Majet.
Gorszewice, pow. Szamotul.
zdw 61 070

Letnisko Krzycko p. Leszno
poleca pokoje z dobrem utrzyma-
niem 4—5 zł dziennie. Piękne je-
zioro, las, plaża. zdw 60 636

Letnisko
uroczą górzystą okolicą, las, wo-
da. Pokój obfitem, bardzo do-
brem utrzymaniem na świeżem
maśle, miesięcznie 120 zł, półmie-
siecznie 75 zł. Baslerowa, Ziolo-
nagóra p. Obrzycko. zdw 61 025

Letniska
dwóch pokoi utrzymaniem posu-
kuje pierwszą połowę czerwca o-
kolice leśnistej jezioro. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 61 113

Krynica
„Wielkopolska“, Drów Molen-
dów rendez-vous Ziemi Zachod-
nich. Odrębnie: internat wzoro-
wych panienek. Zadać prospektów.
zdw 44 943

Zaleszczyki
pensjonat „Zofia“, poleca pokoje.
Ceny umiarkowane. Kuchnia
wykwintna i dietetyczna. Wia-
domość na miejscu. nw 10 596

Szukam
letniska lipiec, sierpień, 4 osoby.
Las, jezioro, łódki, utrzymywanie. —
Wyczerpujące oferty Kochańska,
Poznań, Wierzbiciele 13.
zdw 60 997

Puszczykowo
Polski Czerwony Krzyż poleca
pokoje higienicznie urządzone,
łazienki, z czterokrotnym dzien-
nym pożywieniem. Piękny las,
rzeka, łazienki, 20 minut od Po-
znania. Chorych się nie przyjmuje.
Ceny przystępne. Bliższe wia-
domości — Puszczykowo, Tel. 9.
Pw 18 408-55.143

Czerwiec
letniska utrzymywanie, bez, o-
szukuje biuralistka. Oferty cena
„Par“, Poznań, pod 55.152.
Pw 18 413-55.152

Puszczykowo
3 pokoje kuchnia lub 2 pokoje
kuchnia, 8 dworzec wynajmę. —
Telefon 78-76. zdw 61 100

Dwa
duże słoneczne pokoje od 1
czerwca. Oborniki, Dworcowa
64. Süssowa. zdw 60 933

Żegiestów-Zdrój
Pensjonat „Warszawianka“ —
otwarty, Centrum Zakładu. No-
woczesny komfort. Zima i cie-
pła woda bieżąca. Ceny niskie. W
czasie do 15 czerwca opłata ryc-
załowa przy pobycie trzytygod-
niowym 290 złotych, czterotygod-
niowym 330 zł. Ryczałt obejmuje
opiekę lekarską, należyte utrzyma-
nie, kąpiele mineralne, borowinowe i takse drożo-
wa. nw 10 111

Hel
Pokój na 1—4 osób z całkiem
utrzymaniem, ładnie położony, za-
głódka i własne nadbrzeże. In-
formacje Wrocławskie 28/29, m. 4
zdw 61 146

Poszukuje
wsi lub letniska za lekcje języka
francuskiego, ewentualnie kon-
wersacje. Toruń, Mickiewicza 116
Pławska. zdw 61 125

Dwóch
panów na czerwiec poszukuje po-
koju wspólnego, nałchietniej le-
śniczówka, jezioro. Zgłoszenia z
podaniem ceny Kurjer Poznański
rw 5 880

Pan
szuka pokoju utrzymywanie na
leśniczówce, czerwiec. Zgłoszenia
Kurjer Poznański rw 5 885

Tanio
letnisko informacja Jeżycka 39.
mieszkanie 2. zdw 61 226

Letnisko
ładnie położone, las, woda, tuż
przy dworcu blisko Poznania. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 225

Letnisko
Batorowa (dawniej Lusowo), 16
km. od Poznania otwarte 15-go
czerwca. — Dojazd autobusami.
Willa skanalizowana, na górze
nad jeziorem słoneczna, piękny
park tenis, las, plaża, łódki, ry-
bołówstwo. Kuchnia pierwszo-
rzędna, ceny niskie dla rodzin
ustępstwa. Telefon. Kościół miej-
scu. Zgłoszenia: Dłowa Uderska,
Poznań, Mielżyńskiego 26/27, te-
lefon 23-04. zdw 61 185

Puszczykowo
2 pokoje kuchnia umebl. blisko
lasu, willa 52, obok sołtysa.
zdw 3677

Letnisko!
pod Poznaniem na całe lato, dwó-
rek, 5 pokoi, kuchnia, duży ogród
tania. Wiadomości Poznań, Śla-
ska 19. zdw 61 369

Letnisko
umeblowany pokój z kuchnią na
sezon letni tania do wynajęcia.
Zgłoszenia M. Kowalski, Odbu-
dowanie pod Mosina. zdw 61 274

16 OSOBISTE

Spadek
Krewni Marcinkowkich mogą
zgłaszać się po zgonie Walenty-
ny Marcinkowskiej, ur. 6 lutego
1859 r. córki Walentego Józefa
do adwokata Stan. Konst. Po-
znańskiego, Warszawa, ul. Sępt-
alska 5. zdw 60 027

Prośba
b. urzędnik prosi gorąco inteli-
gencję o pomoc utrzymywania syna
w praktyce. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 60 961

Podatki
wygórowane placisz z własnej
winy, więc załóż księgi handlo-
we. Oferty Kurjer Pozn. jw 3 210

Panią
jadącą autobusem z Poznania
dnia 20. bm. o godz. 10.30 w brzo-
zowej sukni prosi zainteresowany
pan o kilka słów do Kurjera Po-
znańskiego zdw 61 232

Zgubiony
weksel 50 złotych, platyn 15. 8.
32, wystawca Piotr Płak, Stare
Łaki, pow. Wolsztyn z żyrem
Magazyn Mebli Ludkiewicz, unie-
ważniam. Rurek, Zagórze 2.
zdw 61 230

Unieważniam
biłanco weksle z moim podpisem,
również umowę handlową, będące
w posiadaniu p. Stefana Kitzma-
na z Zabikowa — jako bezprzed-
miotowe. Jan May, Poznań.
zdw 61 306

21 ZGUBY

Zgubiona
książeczka wojskową na nazwisko
Jan Borkowski. Ostrowo
powiat gostyński, unieważniam.
zdw 60 511

Pies
wilk duży, prawe ucho opuszczo-
ne, wabi się Bari, zaginął 9 ma-
ja. Kto wskaże nagrodą: Ło-
mowska, Jasna 10. tel. 66-75.
zdw 61 277/8

22 ROZMAITE

Gramofony — Płyty
Mechanizmy — Reparacje
najtaniej F. Bałoj, Woźna 12.
Pw 18 273-19.72

Dywany
kunsztownie naprawiamy. Kurjer
Poznański zdw 60 639

Fotografie
Bracia Pecherscy Aleje Marcin-
kowskiego 8, ceny na portrety
zniżone 50 %. dw 2350

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry, fum-
pury, pulowery, kostiumy kąpie-
lowe itp. równie przeróbki wy-
konuje „Tricot“ Poczta 23.
Pw 15 097-18.31

Dla naszych
Milusińskich
Bielizna niemio-
wica wszelkie-
go rodzaju w
wielkim wyborze
po cenach nad-
zwyczaj korzyst-
nych poleca Fa-
bryka Bielizny J.
Schubert Poznań, ul. Wrocław-
ska 3. Pw 16 018-14.30 a

Reumatyzm
artretyzm, ischias, tabes, su-
pełnie leczalne. Bóle natych-
miast usuwa „Namuł Burko“ i
„Petrolbalsam“ produkt ro-
pny olejowy i olejkowy balsamiz-
ny (8 zł) — Wysła aptekarz
Hessel, Lwów, Chmielowej 12.
Pp 16 024-72.18

Pluskwy
z zarodkami wytepiam radykalnie
wydymieniem gazami trującymi.
Tępie szczyry robotwo z powo-
dzeniem tania. Wawrzyniak (A-
micusa Nastepca) Rynek Łazar-
ski 4 mieszkanie 4. zdw 37 030

Biuro Z. Radziejewskiej
przepruje prace dyplomowe, pi-
sze wnioski do urzędów — po-
wiela. Seweryna Mielżyńskie-
go 25. zdw 59 919

Dziecko
lepszego dyskretnego pochodzenia
przyjmuje na własne bezdzietni
małżeństwo. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 60 853

Zlecenia
w Gdańsku, Gdyni, Katowicach
i Warszawie załatwia często wy-
jeżdżający student Wyższej Szko-
ły Handlowej. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 60 557

Tanio
i dobrze odulację, mycie głowy,
masaż 4.80. Półwiejska 38 a, obok
księgarni. zdw 60 259

Paski — biustonosze
zwykłe oraz płaszczy wykonane
systemem wiedeńskim poleca
pracownia Maszłarska 8, mie-
szkanie 10. Ceny fabryczne.
zdw 60 234

2,85 Bezrękawniki z jedwabiem
Błuzki jedwabne nowości 5.75
6.85, 9.85 pantalon jedwabny 5.75
pasy 1.45 rypsove 1.85 Miłonejs
3.50, kombinacje jedwabne 2.85
Torebki modne skórkowe 2.50
3.50, eleganckie nowości 5.50 6.75.
Bagdad 8.50. Parosole 3.50, mod-
ny 4.90, jedwabny deseniowy 14.50
krystalki, biżuteria, kołnierzyki
najtaniej tylko Warszawa
Składnia Fabrycznym Jadwiga
Podbielska, Wielkie Garbary 40
naprzeciw Wodnej. zdw 61 035

Krawcowa
szyje suknie od 6 zł. Kilińskiego
10, mieszkanie 10. zdw 60 826

Biuro
porad podatkowych, prowadzenia
ksiąg handlowych ustawiania bi-
lsang. Szkolna 18. zdw 60 738

Pasy brzuszne lecznicze,
pooperacyjne, na i pociągły we-
dług przepisów p. Prof. Dr. Ko-
walskiego, p. Doc. Dr. Żuralskie-
go. Wykonanie ściśle na miarę
we własnym zakładzie „Omega“,
Poznań, Matejki 6, telefon 72-78
Pw 13 422-20.31

Suknie
komplety wykonuje elegancko,
niedrogo, Słowackiego 39, m. 9.
zdw 61 126/7

Zajęcia
biurowego w godz. przed poł-
udniowych szuka sądowy emeryt.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 033

Paryskie
modele pierwszorzędną wykonuje
suknie, płaszczy, kostiumy naj-
taniej Salon Mód Paryżanka, —
Stary Rynek 18/19 wysoki par-
ter naprzeciw Wodnej. zdw 61 107

Chiromantka
astrologia, kłucz, książka,
astrologia, fotografia. Szama-
rskiego 36, parter, prawo.
zdw 60 023/3

Płaszcz
kostiumy damskie wykonuje so-
lidnie, tania. Domaszewski, Sew.
Mielżyńskiego 22 m. 24.

Panna
lat 27, na prowincji, dobrej rodziny poszukuje męża. Panów restrykcyjnych, poważnie decydujących, którym zależy na szlachetnej żonie, upraszam oferty fotografując nadzysłać Kurjer Poznański z dw 60 885. Posiadam mieszkanie ogrodem powiatowym mieście.

Panna
młda, skromna, do lat 32, zapozna kawał, posiada mieszkanie, gotówkę, cel matrymonialny. — Kurjer Poznański z dw 60 879

Kawaler
wznie się w rentowne przedsiębiorstwo, najchętniej na większe gospodarstwo wolne, z panna do lat 35. Posiadam gotówki 25 tysięcy zł. Zgłoszenia możliwie z fotografacją do Kurjera Poznańskiego z dw 60 986

Biuro
Rekord załatwiania sprawy matrymonialnej. Skarbowa 15, tel. 40-18 z dw 61 122

Panna
gospodarna, mieszkaniem 1500 pozna panna na stanowisko. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 106

1 000 000
słotych wart jest dobry mąż, którego każda z pań pozna w Biurze matrymonialnym „Przyszłość”. — Poznań, Pamiątkowa 9, z dw 61 084/5

Oferty
do nas wystosowywane nie zaopatrzone w znaczek, zostają bez odpowiedzi. „Przyszłość”. Poznań, Pamiątkowa 9, z dw 61 086/7

Lekarz
posiadający własną praktykę lat 32, żeni się panna wdówka. — Biuro „Przyszłość”. Poznań, Pamiątkowa 9, z dw 61 082/3

Panna
lat 32, posiadająca mieszkanie, pozna panna wysokiego. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 248

Wdowa
z jednym dzieckiem z oświadczeniem majątkiem pozna starszego pana lub wdowca, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 252

Wdówka
przystojna arystokratka — wiek średni z większym mieszkaniem szuka przystojnego kandydata do dobrej sytuacji. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 268

Właściciel
majątku bez długu i przedsiębiorstwa handlowego w Poznaniu poszukuje współwłaściciela z 20-30 tysięcy złotych w celu kupna domu ewent. cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 61 209

Panna
przystojna, inteligentna po 40, wyprawa i 10 000 gotówki wyjdzie sama i tylko za dobre usytuowanego urzędnika, kupca lub przemysłowca. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 878

Wdówka
bezdzielną 30 letnią (posag 100 000 gotówka) posłubi poważnego kandydata. Oferty bezanonimowe Kurjer Poznański z dw 61 864

Wdowiec
przystojny, wiek średni, właściciel kamienicy szuka żony. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 61 801

Pani
lat 29, z wyprawą poszukuje pana na stałe posadzie celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 299

Blondynka
przystojna, posiada tysiąc gotówki i wyprawę pozna pana od lat 30. Cel matrymonialny. Wdowcy niewykłuczani. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 280

24 NAUKA

Student U. P.
przygotowuje skutecznie do egzaminu — do IV klasy włącznie najchętniej w majątku, może pracować w administracji (jest praktyka) od zaraz. Wymagania skromne. Polecenia bardzo dobre okoliczności. Oferty Kurjer Poznański z dw 58 693

Matematyki
dziela magister: zakres starszych klas gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 861

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 894

Stenografii
polskiej, niemieckiej, książkowości, korespondencji udziela Kromczyńska. Ogrodowa 16, II, z dw 61 872/3

Kursy
księgowości, rachunkowości, korespondencji, stenografii, pisania maszyną. Tyrzan-Zaworskiej, Strzelecka 33. Słabym bezpłatna pomoc. Maszyny do ćwiczeń, odnów. z dw 61 355

żeńskie

Kursy Techniczne
Poznań, Kraszewskiego 17, mieszkanie 15. Przyjmują zgłoszenia na rok 1932/3. Pw 18 282-33.158

25 MUZYKA

Strojenia
wielkie naprawy fortepianów, pianin harmonium wykonuje fachowo, sumiennie tanio długoletni strzelec, technik firmy Drysas Piłkarska, Pocztowa 28, mieszkanie 5. Pw 18 265-17.261

Duet lub trio
potrzebne natychmiast. — Hotel Polski, Leszno, nzw 10 570

Pianista
rutynowany pierwszorzędny referencje poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 818

Pianista
młody rutynowany, obszerny repertuar, wolny od 1. 6. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego z dw 60 895

Orkiestra
koncertowa i jazzowa, kwartet lub kwintet, dwa kordony, wolna. Zgłoszenia: Toruń, Ign. Danielewskiego 4, m. 6, z dw 60 991

Saxofony!
„Accordeony” korzystnie (rata-mi) sprzedaje. Przedstawiciel, św. Marcin 23 mieszkanie 5, z dw 60 563/4

Duet
pianistka, wolny. Oferty Kurjer Poznański z dw 3 204

Dyrygent
prima siła, obejmie chór lub orkiestrę. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 163

26 ROZRYWKA

Kino „Muza”
Focha 23: „Podcięte skrzydła”. z dw 60 829

Kino Tęcza
Czołmaki swoje. z dw 61 134

27 SZUKA PRACY

Poszukuje
ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych

Samodzielną
książkownią bilansistką przyjmie pracę godzinową. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 899

Panna
inteligentna, uczciwa i pracowita zajmie się gospodarstwem domowym u jednej lub dwóch osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 60 914

Biegła
książkownią - bilansistką na niewypowiedzianej posadzie, z długoletnią praktyką obeznana również z wszelkimi sprawami podatkowymi i ubezpieczeniowymi, poszukuje posady. Może złożyć kilka tysięcy kaucji. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego z dw 60 902

Pokojuowa
poszukuje posady lub do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 138

Kucharka
z dobrą świadectwami i smacznie gotowaniem poszukuje posady od 1. 6. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 097

Rządca
poważny producent, długoletnia praktyka szuka stanowiska. Wesołowski, Działny Wielkopolski, z dw 59 678

Lakiernik - tapicer
poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Oredownik Wielkopolski z dw 60 844

Dziewczyna
lat 21, dobrą świadectwami poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem od 1. 6. Łask. oferty Kurjer Poznański z dw 60 937/8

Gospodyni
kucharką samodzielną poszukuje posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański z dw 58 554

Dziewczyna
ze wsi, umiejąca gotować, poszukuje posady od 1. czerwca. — Oferty Kurjer Poznański, z dw 58 552

Poszukuje
posady woźnego lub tym podobnym złożyć kaucję, lat 26, Oferty Kurjer Poznański z dw 61 167

Pani
uczciwa poszukuje posady do bufetu lub do kiosków na sezon wyjazd. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 162

Panna
inteligentna z dobrą świadectwami, z długoletnią praktyką, zna robotki poszukuje posady do gospodarstw domowych. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 189

Sekretarz
adwokacko - notarialny, 7 lat praktyki, pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 61 239

Dziewczyna
uczciwa, z dobrym gotowaniem, poszukuje posady. Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, z dw 55.154, Pw 18 421-55.154

Poszukuje
pracy do wszystkiego lub posługi z praniem, najchętniej języce. — Oferty Kurjer Poznański z dw 61 368

Praczą
poważna sumienna poszukuje pracy lub posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 341

Jeune Française
cherche Poznań, chambre et pension complète enchançant conversation. 1-es Juin. Eclair Kurjer z dw 60 790

Służąca
kucharką długoletnią świadectwami poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 754

Książkownia
znająca wszelkie prace wchodzące w zakres biurowości szuka posady. Bardzo dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 675

50 zł
poszukuje posady kasjerki, ekspedientki lub maszynistki. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 882

Szofer - kowal
żonaty poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 805

Gospodyni - kucharka
z bardzo dobrą poleceniami, znająca dobrą kuchnię, pieczenie tortów oraz wszelką pracę, która wchodzi w zakres gospodarstwa domowego, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 863

Inteligentna
sympatyczna szuka posady do jednej osoby lub mniejszej rodziny, dobrem gotowaniem. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 367

Osoba
starsza dobrą długoletnią świadectwami i poleceniami poszukuje posady do starszego państwa lub samotnego pana od 1. 6. lub 15. 6. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznański z dw 60 950

Inwalida
wojenny piecownik-garncarz poszukuje pracy. Wykonuje wszelkie naprawy oraz ustawianie nowych pieców po cenach przystępnych. Zgł. uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań ul. Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97, z dw 61 219/20

Posługaczka
silna, uczciwa przyjmie jaką posługę. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 987

Kawaler
szofer poszukuje posady, miejscowość obojętna, niskie wynagrodzenie. Kaucja 500 zł, gwarancja bankowa. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 041

Pokojuowa - sierota
poszukuje posady do pensjonatu, najchętniej z prasowaniem sztywnej bielizny, świadectwa bardzo dobre. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego z dw 60 976

Kelner
poszukuje posady stałej lub sezonowej. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 105

Małopolanka
uczciwa i pracowita z dobrą świadectwami szuka pracy do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 245

Służąca
bardzo dobieg gotowaniem, praniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 264

Dziewczyna
dobrą świadectwami szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 231

Szofer
ślusarz kawaler poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański z dw 61 228

Dziewczyna
z prowincji poszukuje pracy za drugą pokojową na majątku. — Oferty Kurjer Poznański z dw 61 206

Urzędnik
gospodarczy (samotny) dzielny swym zawołanie, posiadający dobre referencje poszukuje od 1. 7. lub później posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza, nzw 10 660

Dziewczyna
czysta sumienna, pracowita do wszelkich prac domowych szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański z dw 5 798

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady dobieg gotowaniem od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 236

500 zł
poszukuje pracy jako woźny lub inkasent, względnie robotnik. — Kaucja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 286

Dziewczyna
czysta pilna poszukuje dobrej stałej posady w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 61 334

Kowal
maszynista, kilka lat praktyki szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 297

Pani
polecia dziewczynę do wszystkiego bardzo dobrą, uczciwą zaraz, albo od 1. 6. Inform. tel. 63-96 od 9-14 z dw 61 313

Bufetowa
poszukuje posady od 1. VII. Oferty do Kurjera Poznańskiego z dw 61 349

Praczą
poza dom 5 zł dziennie. Ul. Wielka 2/3, II, piętro lewo. Zgłoszenia od godz. 10-4 po południu, z dw 61 348

Wychowawczyni
kochająca dzieci, dobrą świadectwami przyjmie posadę, także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 346

Osoba
wszechstronnie obeznana z gospodarstwem domowym i szyciem, mająca dobre rekomendacje, szuka posady wyroczycielki, zajmie się dziećmi, może być na wychodnia lub zastępstwo. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 281

Pokojuowa
bardzo czysta, pilna i sumienna zna język polski, niemiecki posiada dobre świadectwa, poszukuje posady w większym, lepszym domu, najchętniej w wili. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 327

Milej
powierzchności sieroty przystojna szuka posady do bufetu, obsługi gości lub posady pokojowej za 25 miesięcznie od 1. 6. lub 15. czerwca. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 60 584

Dziewczyna
uczciwa, czysta poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 1. czerwca. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 655

Mechanik
na maszynę biurową, zna radio, elektryczność, telefon, biegły w polskim i niemieckim słowie, piśmie, poszukuje zaraz pracy miejscowości obojętna. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 661

Pielegniarka
samodzielną w średnim wieku posiadającą bardzo dobre świadectwa, znająca język polski i niemiecki poszukuje stałej posady do starszego lub dzieci od 1. 6. lub 15. 6. rb. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 678

Dziewczyna
uczciwa bardzo dobrą świadectwami poszukuje posady do wszystkiego ewentualnie do dziećmi jako niania. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 60 680

Panna
inteligentna, młoda znająca doskonale szycie, robotki gospodarstwo domowe szuka posady do dziećmi lub wyroczycielki, dobre świadectwa. Oferty uprasza Kurjer Poznański z dw 60 639

Kreślacz
techniczny z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 619

Panna
bardzo uczciwa, umiejąca dobrze szyc szuka posady do składni prac domowych u piekarsza. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 612

Dziewczyna
skromna i pracowita z prowincji poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 722

Dziewczyna - kucharka
która zna wszelkie prace domowe, dobrze gotuje i zaprawia, szuka posady od 1. 6. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 727

Pani
inteligentna początkująca biurowa szuka posady jakiegokolwiek posady chętnie do dziećmi, cośkolwiek szyciem i haftem. Oferty Kurjer Poznański z dw 58 839

Kantoryzka
znająca wszelką pracę biurową, biegła w polskim, niemieckim, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 747

Leśnik
kawaler, po wojskowości, z praktyką państwową i prywatną, świadectwami szkolnym bardzo dobieg, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 751

Dziewczyna
uczciwa pilna pracowita gotowaniem szuka posady od 1. 6. 32. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 563

Dziewczyna
młodsza, prowincji, szuka posady do wszelkich prac domowych — dwóch lub trzech osób. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 287/8

Kawaler
z porządnej rodziny, sumienny, pilny, bardzo dobieg orientujący się, poszukuje posady woźnego, inkasenta lub jakiegokolwiek innej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański z dw 60 603/4

Służąca
młodsza, bardzo uczciwa, poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański z dw 60 733/9

Fryzjerka
pół roczny kurs przyjmie posadę z całem utrzymaniem na prowincji. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 533

Praczą
czysta tania pierze. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 532

Bufetowa
z obsługą gości poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 580

Pani
poszukuje posady do dziećmi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański z dw 60 579

Dziewczyna
sumienna szuka posady bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański z dw 60 611

Młoda
dziewczyna, znająca szycie, gotowanie i niemiecki, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 201

Szofer
stangret poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański z dw 3 200

28 WOLNE MIEJSKA

Młodsza
biegła ekspedientka branży obuwniczej, potrzebna. Skotarczak, Kraszewskiego 9 a, z dw 61 156

Pomocnik piekarski
na stałą posadę z pożyczką 1 000 zł potrzebny. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 328

Kierowniczką
współniczką zaraz potrzebną. — Oferty Kurjer Poznański z dw 61 352

Potrzebny
biurowy (placowy) z gwarancją 2 000. Oferty Kurjer Poznański z dw 61 347

Nowość!

Na miasto i powiaty energiczni — inteligentni panowie
natychmiast poszukiwani, z powodu powiększenia organizacji, w rozporządzeniu nowego bezkonkurencyjnego artykułu. Po udowodnieniu zdolności, stała posada z wysokim zarobkiem zapewniona. Warunek: dobra wzmowa, solidność i odpowiednia reprezentacja. Krótkie wyszkolenie bezpłatne. — Tylko osobiste zgłoszenia z dokumentami przyjmują się w poniedziałek od 9-12 i 3-5, ul. Fr. Ratajczaka 15 (Pałac Apollonia) II. wejście, mieszkanie 18. Pw 18 420-20.76

Dzielną
klejanki do lepienia tytelek potrzebne od zaraz. M. Tytełtycki, Poznań, ul. Północna 16/17, z dw 61 357

Agentów
inteligentnych, ustosunkowanych do sprzedaży znanych z Targów aparatów — pełnych automatów do robienia papierosów (60 sztuk na minutę) na Poznań i większe miasta Wielkopolski, Pomorza poszukuje się. Wynagrodzenie prowizyjne. Zgłoszenia: Agencja „Velox”, Jasna 10, m. 5. Telefon 66-75, z dw 61 279

Ekspedjent (ka)
dla manufaktury i konfekcji, tylko pierwszorzędna siła z znajomością księgowości i dekoracji okien wystawowych od 1. czerwca wzgl. później potrzebny. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji przy wolem utrzymania, z odpisami świadectw do „Par”. pod 55.156, Pw 18 435-55.156

Służąca
uczciwa, czysta z gotowaniem praniem ewent. szyciem od 1. 6. potrzebna. Zgłoszenia pisemne do Kurjera Poznański z dw 61 364

Poszukuję polskich kapitalistów!

Najstarsza w Polsce fabryka wyrobów spożywczych, przedsiębiorstwo o światowej sławie, położone na ziemiach zachodnich, jest z powodu specjalnych warunków natychmiast bardzo korzystnie do sprzedania, lub przyjmie udziałowców. W celu nabycia przedsiębiorstwa, lub utworzenia konsorcjum, prosi się pp. interesentów, którzy rozporządzają poważnymi wolnymi kapitałami, o zgłoszenie, które traktowane będzie ściśle poufnie. Objekt około 800 tysięcy złotych. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zw 14725.

Prywatne hum. gimnazjum żeńskie z pełnymi prawami gimnazjów państw.

i SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA z prawami publiczności

p. w. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu

przyjmuje zgłoszenia na nowy rok szkolny do wszystkich klas, do I-szej i II-iej przygotowawczej także chłopców, w kancelariach:

- 1) przy placu Świętokrzyskim 4, III. p. od godziny 11—1,
- 2) przy ulicy św. Marcina 68, dom ogrodowy, od godziny 12—1,
- 3) przy ul. Ogrodowej 12, m. 2 w mieszk. prywatnym od godz. 5—6

Przełożona Aleksandra Słomińska.

Pw 18 401/2-20.40/1

Cholewkarz
który prowadziłby na własny rachunek małą pracownię w Poznaniu potrzebny Oferty Oredownik r 5871

Ucznia
fryzjerskiego przyjmie. Zgłoszenia Zamkowa 7. Zdw 61 228

Poszukuje
kucharki do wszelkich prac domowych zaraz lub 1. 6. Zgłoszenia Kreta 4 II. p. lewo, od godziny 6. Zdw 61 253

Początkującej
księżkowiek-kasjerki, która by się zajęła domem u samotnego pana na wsi potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 227

Retuszer (ka)
potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 10 672

Pielęgniarszy
rutynowany dla nerwowo chorego potrzebny pod warunkiem wiek, opis życia. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 103. nw 10 675

Ogrodnik
działny energiczny z kilkoletnią praktyką do prowadzenia ogrodu handlowego oraz szkółkarstwa potrzebny zaraz lub od 1 lipca. Reflektuje się tylko na pierwszorzędne siły z lozowaniem kaucji. Zgłoszenia wraz odpisami świadectw i referencji do Agencji Kurjera Poznańskiego Wołczyn nw 10 677

Uczeń
do drogerji zaraz potrzebny. Wolny stół i stancja. W. Chylicki. Drogerja pod Kotwica. Jarocin. dw 3 675

Ekspedjentkę
młodszą branży porcelany przyjmie „Ozdoba”. Dąbrowskiego 12. zdw 61 162

Kilka
pań, wiek 18—22, potrzebne. Zgłoszenia osobiste dziś, rda. 6—7. Poznański Park Rozrywowy — Droga Dębńska, impreza Iluzja. zdw 61 142

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Dziwczyna i hipopotam”.
Niedziela, 22. 5. — „Niedojrzały owoc”.
Poniedziałek, 23. 5.: Dziwczyna i hipopotam.
Wtorek, 24. 5. — „Niedojrzały owoc”.

Teatr Nowy: Dziś — „Kłopoty pana Bourrachon” — z Antonim Fertnerem.
Niedziela, 22. 5. — „Kłopoty pana Bourrachon’a” — z Antonim Fertnerem.
Poniedziałek, 23. 5. — „Kłopoty pana Bourrachon’a” — z Antonim Fertnerem.

Teatr Narodowy:
„Urwis” 23. 5. w Krotoszyńcu.
„Urwis” 24. 5. w Jarocinie.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Złoty książę”.
Aurora: „Tarzan i złoty lew”.
Colosseum: „Faworyta Maharadzy”.
Corso: „U 13” i „Mały dyktor z wielkiego cyrku”.
Metropolis: „Meksykanka”.
Muza: „Cztery Djabłów”.
Odeon: „Król Jazzu”.
Orzeł: „Postrach gór”.
Renaissance: Złota młodzież oraz „Genjusz z ja”.
Roxy: „Bracia”, „Ostatnia bitwa”.
Sfinks: „Dwaj malcy”.
Słońce: „Trader Horn”.
Tęcza: „Czcij Matkę Swoją”.
Wilsona: „Bezbronne dziewczę”.

Przyjmę

do stałej współpracy wspólnika (czke) z udziałem 1000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 141

Domokrąnych

sztukam Rynek Śródecki 12, parter. rw 5 863

Woźnica

do rozwózki piwa, możliwie stolarz lub cieśla, którego żona objęłaby równocześnie stróżowanie za wynagrodzeniem wolnym mieszkaniem i światłem bezdarmnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 533

Poszukuje się

młodszego rzutkiego pomocnika, który samodzielnie i umiejętnie poprowadzi drogerję. Oferty z podaniem pretensji przy wolnym utrzymaniu. Apteka i drogerja, Obornika Speichert. zdw 60 880

Potrzebna

szufla. Cukiernia Ogórkiewicz, św. Marcina 31. zdw 60 810

Panienska

do składu drogerijnego bez praktyki potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 815

Dziewczyna

przychodnia lat 15, do dzieci potrzebna. Św. Marcina 14 skład. zdw 60 652

Dziewczyna

z gotowaniem kochająca dzieci potrzebna. Woźna 16. I. piętrowo. zdw 60 849

Służąca

zaraz. Konopnickiej 8. zdw 60 956

Woźny

(inkasent) kaucja 2000 zł zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 870

Potrzebny

1. 6. służy młody kawaler, uczciwy, pracowity oraz młoda wyreczytelka z szkołą gospodarczą, syciem Majetność Lutynia p. Kotlin. zdw 60 507

Fryzjerka

potrzebna posada stała. Leszczyńska Dąbrowskiego 12 godzinie 7—8. zdw 60 631

Służąca

gotowaniem Staszica 17 m. 4. zdw 60 770

Krawcowa

zdolna oraz uczennica potrzebna. Sozanieckiej 1. — 15. Szyndler. zdw 60 868

Dwóch panów

uczciwych i inteligentnych do lekkiego podróżowania zaraz poszukujemy. Blizsze informacje Plac Wolności 14 a. oficyjna. I. prawo. piątek 16—18. sobota 8.30—9.30. zdw 60 769

Kucharz - ogrodnik

wykwalifikowany potrzebny do dworu. Zgłoszenia wyczerpujące do Kurjera Poznańskiego zdw 60 535

Pan

samotny, posiadający 1½—4000 zł kaucji, otrzyma stałą posadę do pomocy w składzie, prowincja — Wiadomości kupieckie niekonieczne, zabezpieczenie kapitału, procent pensja. Zgłoszenia życiorysem Kurjer Poznański zdw 60 993

Wytwórnia Chemiczna

poszukuje przedstawiciela na okręg pomorski do sprzedaży swoich wyrobów. Referencje wymagane. Oferty składać: W. Wegner Poznań, Półwiejska 31. zdw 60 843

Krawcowa

samodzielna kilkuletnia praktyka na suknie potrzebne zaraz. Zgłoszenia Słowackiego 42. zdw 61 037

Zdolnego

wspólnika czynnego do bardzo dobrego przedstawicielstwa poszukuje. gotówki ca. 1000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 118

Agenci (tki)

do sprzedaży wyzmaczek poszukują. Zgłoszenia się Słusarska 2. m. 8. między 5—7. Pw 18 411-55.149

pod wezwaniem św. Kazimierza

Poznań, ul. Śniadeckich 64. Tel. 79-84

przyjmuje zgłoszenia dziewczyn i chłopców codziennie od 12—13. Przy zgłoszeniu konieczna obecność dziecka oraz złożenie świadectw: urodzenia, chrztu i szczepienia ospy.

Szkola mieści się w osobnej willi, posiada duże boisko oraz ogród szkolny.

Nauka gruntowna. Staranne wychowanie. Troskliwa opieka

Nauka odbywa się w godzinach przedpołudniowych

M. Rozmuka

właśc. i kierown. szkoły.

zw 14715

Dziewczyna

uczniwa do dziecka i prac domowych może się zgłosić. Starościska 1. Bródzki. zdw 61 338

Przedstawiciel

działny i energiczny pragnący mieć stałą niezależną pracę poszukuje poważną firmę. Zgłoszenia z dokumentami: sobota od 4—7, poniedziałek 5—7. Ratajczaka 11a, mieszkanie 65 III. wejście. zdw 61 102

Zdolnych

wymownych podróżujących pań panów poszukuje. Stała pensja lub wysoka prowizja. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 119

Kucharka

dobremi świadectwami potrzebna do pensjonatu na letnisko. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 130

Krawcowa

w dom. Wały Jana III. 12. m. 7. zdw 61 203

Krawcowa

domowa, dzielna, potrzebna zaraz. Polewczynska Poznańska 51. zdw 61 031

Panienska

do lat 16 do posyłek potrzebna. Adres wskazać Kurjer Pozn. zdw 61 038

Młode

dziewcz do lekkich prac domowych potrzebna. Stryba Dębica, Czereśniowa, przy szosie okrojnej. zdw 61 040

Chłopiec

do posyłek uczących rodziców kaucja potrzebna. Korporacja Przemysłu Elektrotechnicznego. Wały Zygmunta Staroego 9, pokój 23. zdw 61 030

Krawcowa

potrzebna Graniczna 11 m. 12. zdw 61 222

Dziewczyna

do lat 16 potrzebna. Skład Korałi Stary Rynek 17. zdw 61 238

Uczennica

potrzebna. Wojskowskiej, m. 5. fryzjerski. Półwiejska 5. zdw 61 263

Dziewczyna

do dzieci potrzebna zaraz. Narbiewkowska Dąbrowskiego 6. zdw 61 271

Wspólnika

od 3.000 do handlu towarami bardzo pożądanym przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 361/2

„Madelaine”

Poznań — Warszawa — Kraków Urode kobieta i pielęgnuje doskonale, odwieża, usuwa jej szczyt i braki. Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madelaine” D-rwa Magdalena Poznańska. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie. Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doradzanie upiększania. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. — manicure pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, płynów, pudrów. „Madelaine” Poznań Ratajczaka 29 telefon 64-37 zdw 60 623

Humor zagraniczny

Nigdy niezadowolona.

A zatem, najdroższa, jesteś na Biegunie Północnym. Czy jesteś zadowolona?

— Owszem, ale słyszałam, że Biegun Południowy jest elegantszy!

(Ric et Rac, Paryż). S. F.

SAMOCCHODY „TATRA”

OSZCZĘDNE, TRWAŁE, WYGODNE
NAJLEPSZE NA NASZE DROGI.

Gener. Przedstawicielstwo na Polskę

„TATRA-AUTO” WARSZAWA, CZERNIAKOWSKA 205

Przedstawicielstwo na Woj. Poznańskie i Pomorze

INŻ. MARJAN DUSZYŃSKI
POZNAŃ, GROCHOWE ŁĄKI nr. 2 — TEL. 40-24.

Tw 1055

Przedpłata

na czerwiec 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnym do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnym przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94 kwartalnie zł 14,82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9,00, w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1176, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.